
Kyrkomötet
Motion 2021:1
av Lars-Ivar Ericson

Begravningsgudstjänster på lördagar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en undersökning om förekomsten av lördagsbegravningar och erfarenheter av dessa samt med anledning av undersökningsresultatet överväga en rekommendation till församlingar att i begränsad omfattning erbjuda lördagsbegravningar.

Motivering

Under senare år har det blivit allt svårare att samla deltagare vid begravningsgudstjänster. Anledningarna till detta är förstås många såsom geografiska avstånd, utlandsvistelse och svårigheter att få ledigt från arbete. Dop och vigslar är vanliga på lördagar vilket innebär att kyrkans personal redan i viss omfattning är i tjänst på lördagar. Att åtminstone vid vissa tillfällen kunna erbjuda lördagsbegravningar är inte orimligt. Därför är det värdefullt att få veta hur pass vanligt det är att församlingar erbjuder lördagsbegravningar och deras erfarenheter av detta. Sedan kan resultatet användas vid en eventuell rekommendation till församlingar att erbjuda sådana.

Tyringe den 6 maj 2021

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:2
av David Castor

Förtroendeuppdrags upphörande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att i 33 kap. 10 §, punkt 2 kyrkoordningen, stryka orden ”i en församling”, så att ny lydelse blir:

En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat.

Motivering

Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör uppdraget genast enligt kyrkoordningen. Undantag från denna regel gäller om valbarheten upphör enbart på grund av flytt, men bara för uppdrag i kyrkomötet, i kyrkoråd på församlingsnivå samt i församlingsråd. Undantaget gäller alltså inte för uppdrag på stiftsnivå eller i kyrkoråd på pastoratsnivå. Denna motion riktar in sig på pastoratsnivån.

Att det gäller olika regler för upphörande av kyrkorådsuppdrag vid flytt beroende på om pastoratet är ett enförsamlingspastorat eller ett flerförsamlingspastorat framstår som en onödig inkonsekvens. I båda fallen kan det vara lika möjligt för en ledamot att fullgöra sitt uppdrag.

Åtskillnaden tas enklast bort genom att stryka orden ”i en församling” i 33 kap. 10 §, punkt 2 kyrkoordningen, varvid undantaget kommer att gälla alla former av kyrkoråd.

Norrköping den 31 maj 2021

David Castor (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:3
av Bengt Olsson m.fl.

Utlandskyrkans helg

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge en av de helger då rikskollekt tas upp till förmån för Svenska kyrkan i utlandet benämningen ”Utlandskyrkans helg” och att den genomförs årligen vid en helg gemensam för alla Svenska kyrkans församlingar.

Motivering

Att Svenska kyrkan har stor betydelse för människorna i vårt land har kommit till ett påtagligt uttryck i de tider av oro och osäkerhet som vi genomlider i samband med den pågående pandemin. Det har då blivit uppenbart hur skört ett mänskligt liv är och vad som egentligen är viktigt i livet.

Under denna tid har gudstjänstfirandet fått ändra karaktär och istället för de vanliga kyrkobesöken har det ändå varit möjligt att få del av evangeliet genom radio, tv och andra media.

Att kunna få fira gudstjänst i gemenskap med församlingen och att kunna uppleva denna gemenskap i andra aktiviteter är viktigt. Och det är det i minst lika hög grad för de svenskar som vistas i utlandet. Statistiken säger att utlandskyrkans församlingar varje år har drygt 613 000 besökare, genomför drygt 4 700 själavårdande samtal och firar knappt 5 600 gudstjänster för att ta några siffror ur statistiken.

Utlandskyrkans historia sträcker sig långt tillbaka i tiden. Rötterna finns i 1600-talets fartygspräster. Sedan dess har verksamheten utvecklats och ändrat karaktär i många avseenden. Men utlandskyrkan är fortfarande som en trygg hamn för svenskarna i de församlingar och på de verksamhetsplatser jorden runt där den finns.

En hel del svenskar har numera under resor och andra utlandsvistelser stött på utlandskyrkan men för många svenskar är dess verksamhet fortfarande ganska okänd i Sverige.

Av båda dessa skäl finns stor anledning att uppmärksamma utlandskyrkans verksamhet och dess betydelse på ett tydligare sätt än i idag i församlingarna. Det kan ske på många sätt. Ett är genom informationen i kollektcirkulären i samband med upptagandet av de rikskollekter som görs. Vid de tillfällen då rikskollekt tas upp för Svenska kyrkan i utlandet kunde något ges karaktären av ”Utlandskyrkans helg”. Då skulle informationen om utlandskyrkan inte inskränkas till texten i kollektcirkuläret, utan utvidgas till ett program efter gudstjänsten med exempelvis ett föredrag om utlandskyrkans verksamhet på någon specifik plats i världen och av andra programpunkter med utlandskyrkan i centrum.

De insamlade kollektmedlen är viktiga, men ännu viktigare är förmodligen den ökade kunskapen om Svenska kyrkan i utlandet som ett sådant program kan ge.

Mot 2021:3

Linköping den 1 juni 2021

Bengt Olsson (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Caroline Åkerhielm (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Lars Arvidsson (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:4
av Leif Nordenstorm m.fl.

Pastorsadjunksåret

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och lägga förslag till hur systemet med pastorsadjunkter kan avvecklas.

Motivering

Enligt nuvarande regler tjänstgör nyvigda präster under ett år som pastorsadjunkter. Pastorsadjunktjänsterna beskrivs ibland som utbildningstjänster. De nyvigda prästerna ska få möjlighet till en mjukstart i sina arbeten. De ska få möjlighet att börja arbeta i ett lugnt tempo med extra tid för förberedelser och med möjlighet att få handledning. Lönerna till pastorsadjunkter betalas av respektive stift. Tanken med pastorsadjunksåret är givetvis god. Det finns dock flera skäl att ifrågasätta systemet.

Kostnaden för löner till pastorsadjunkter har blivit en allt mer kännbar belastning för flera stift. Stiftet har många uppgifter som bör prioriteras högre än löner till pastorsadjunkter. Det är också mer logiskt att det pastorat där den nyvigde prästen utför sitt arbete står för kostnaden för dennes lön.

Präster behöver, liksom andra, en viss tid för introduktion i arbetet. Detta är dock inget som är unikt för präster. Tanken på introduktion drivs dock alltför långt när man tänker sig att den nye prästen behöver ett helt år för att introduceras. Prästvigningen föregås vanligtvis av studier i fem och ett halvt år i vilka flera praktikperioder ingår. Många som blir präster har dessutom tidigare erfarenhet av annat yrkesarbete. Det är fullt möjligt att ge nyvigda präster rätt till handledning om systemet med pastorsadjunkter avskaffas.

Olika nya präster ser givetvis på pastorsadjunksåret på olika sätt. Somliga ser fram emot att få en mjukstart. Andra tycker att det är frustrerande att efter fem och ett halvt års studier inte få börja arbeta ordentligt.

Pastorsadjunksförordnandet innebär dessutom en extra flyttning för många nyvigda präster. Först flytten till studieorten. Sedan en flyttning till orten där pastorsadjunksåret ska genomföras. Därefter är det dags att söka fast tjänst, vilket för många innebär ytterligare en flyttning.

Uppsala den 2 juni 2021

Leif Nordenstorm (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Caroline Åkerhielm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Lars Arvidsson (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:5
av Karl-Gunnar Svensson

Minnesdag för förintelsens offer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till kyrkomötet om hur Svenska kyrkan årligen kan uppmärksamma den 27 januari som en minnesdag för förintelsens offer.

Motivering

27 januari 2020 gjorde biskoparna i Svenska kyrkan ett uttalande om förintelsen i åminnelse om att det var 75 år sedan förintelselägre Auschwitz befriades. Biskoparna sa bland annat:

Den internationella minnesdagen för förintelsens offer markerar slutet på en av vår tids värsta fasor. Dessa grymheter får aldrig falla i glömska. 2015 uttalade vi oss på förintelsens minnesdag och idag påminner vi igen om nödvändigheten att minnas.

Antisemitismen började inte med det nazistiska maktövertagandet 1933 utan har mycket gamla rötter. Som biskopar i Svenska kyrkan är vi medvetna om att det också i vår kristna tradition finns smärtsamma exempel på hur Jesu efterföljare i olika tider övergett och rentav vänt sig mot Jesu eget folk.

Antisemitismen upphörde heller inte vid krigsslutet 1945. Attentaten under 2019 mot synagogorna i San Diego, i USA, och Halle i Tyskland, är ett förskräckande exempel på hur hatet sprids, också här och nu. I Sverige har judar trakasserats och synagogor vandaliserats. Vi tar kraftigt avstånd från allt sådant.

Sedan 1999 har 27 januari varit en nationell minnesdag i Sverige och FN deklarerade 2005 denna dag som internationell minnesdag. Det innebär att den här dagen är en minnesdag till åminnelse av förintelsen både nationellt som internationellt.

Det vore värdefullt att Svenska kyrkan årligen uppmärksammar den 27 januari som en minnesdag för förintelsens offer. Vi kan inte utse den till en helgdag eftersom det är riksdagen som fattar sådana beslut, men som en särskild minnesdag vore lämpligt att göra. För det fanns en tid när Sverige var känt som landet som räddade judar och stod upp för alla människors lika värde. Namn som Raoul Wallenberg, Dag Hammarskjöld och Emil Sandström har för evigt etsat sig in i mänsklighetens kollektiva minne. Och det var inte länge sedan denna ärorika tradition återupplivades av den socialdemokratiska statsministern Göran Persson med hans massiva satsning

Mot 2021:5 på folkbildningskampanjen ”Om detta må ni berätta”, samt den internationella minneskonferensen för förintelsens offer i Stockholm år 2000.

Träslövsläge den 3 juni 2021

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2021:6
av Karl-Gunnar Svensson

Förtroendeuppdrag i fritt vald församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det blir möjligt att bli vald till förtroendeuppdrag i ett annat pastorat eller i en annan församling än det pastorat/den församling som man är kyrkobokförd i.

Motivering

Flera gånger har motioner i kyrkomötet väckts som handlar om fri församlings-tillhörighet. Dessa har avslagits med skäl om att det måste göras en ändring i lagen om Svenska kyrkan för att möjliggöra detta.

2012 beslutade kyrkomötet att den som är kyrkobokförd i en församling som ingår i ett pastorat också kan väljas till förtroendeuppdrag i annan församling inom pastoratet; jämför 33 kap. 4 § första stycket andra punkten kyrkoordningen, i dess lydelse från och med den 1 januari 2014.

Enligt dagens bestämmelser kan man inte väljas till förtroendeuppdrag i annan församling än den i vilket pastorat man är kyrkobokförd i. Denna bestämmelse trädde i kraft den 1 januari 2014.

Den här motionen handlar om att utöka möjligheten att kunna bli förtroendevald i den församling i Svenska kyrkan som man vill och bli vald till att vara förtroendevald även i ett annat pastorat än det man är kyrkobokförd i. Om man är verksam i en församling som tillhör ett annat pastorat än det man är kyrkobokförd i borde man ändå kunna få förtroendeuppdrag i den församlingen. Idag kan det ju vara så att man bor i närområdet till ett annat pastorat där man inte är kyrkobokförd och ändå engagerar sig i den närliggande församlingen och pastoratet. Men det går inte att bli förtroendevald till något förtroendeuppdrag mer än som frivilligarbetare eller gudstjänstvärd. Skulle den här ordningen införas är man ju ändå ansvarig som ledamot i till exempel kyrkorådet eftersom det inte hör samman med kyrkobokföringsorten, utan med uppdraget man innehar. Det skulle heller inte innebära en förändring i frågan om lagen om Svenska kyrkan utan handlar istället endast om en ändring i kyrkoordningen. Frågan har varit utredd både av tidigare kyrkomöte och av riksdagen i betänkandet Trossamfund m.m. (2011/12:KU12) och ändringen som den här motionen föreskriver innebär ingen ändring annat än i kyrkoordningen.

Träslövsläge den 3 juni 2021

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2021:7
av Olov Lindquist

Minskat antal medlemmar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda varför Svenska kyrkan får färre medlemmar.

Motivering

Svenska kyrkans medlemsantal var 1972 ca 7,8 miljoner medlemmar. 2018 var antalet medlemmar nere på 5,9 miljoner. Under dessa år har antalet medlemmar därmed sjunkit med nästan 2 miljoner.

Under de här åren har beslut fattats som förklarar en stor del av tappet, bland annat måste personen vara döpt för att bli medlem och vi har en större andel utländska medborgare som är anslutna till en annan religion än den kristna. Sannolikt beror tappet även på en ökad sekularisering, även om det inte är helt klarlagt.

Men eftersom antalet medlemmar i Svenska kyrkan konsekvent minskar, så kan inte längre tappet förklaras med att dopet är medlemsgrundande, eftersom det har varit så i 25 år. Det finns många gissningar om varför antalet medlemmar går ned, men finns fakta bakom dessa gissningar? Jag anser inte att det är så, utan anser därför att kyrkostyrelsen ska göra en genomgripande utredning om varför Svenska kyrkan får färre medlemmar.

Stockholm den 4 juni 2021

Olov Lindquist (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:8
av Olov Lindquist

Svenska kyrkans hemsida

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppdatera och omorganisera Svenska kyrkans hemsida, så att våra förtroendevalda och övriga medlemmar lättare kan orientera sig mellan Svenska kyrkans olika nivåer (nationella nivån, stiftet och församlingarna).

Motivering

Svenska kyrkan har idag en hemsida som är svår att orientera sig i, framförallt på stiftsnivå. Det är viktigt att vi förtroendevalda, men självfallet även övriga medlemmar, kan hitta den information som vi söker. Många av våra medlemmar är inte aktiva kyrkobesökare, men vänder sig till kyrkan vid särskilda tillfällen, såsom vid dop, konfirmation, vigsel och begravning. Om medlemmen då inte hittar det man söker är det lätt att de ger upp.

En organisering av hemsidan med utgångspunkt från den nationella nivån, stiftet och församlingarna skulle underlätta för alla som önskar få del av kyrkans tjänster. En bättre strukturerad hemsida underlättar för oss förtroendevalda och får säkert även fler att engagera sig i kyrkans verksamhet. Detta gäller inte minst blivande volontärer.

Stockholm den 4 juni 2021

Olov Lindquist (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:9
av Olov Lindquist m.fl.

Fri församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan göra det möjligt för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller ett annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Motivering

Svenska kyrkans medlemmar kan idag vara aktiva och engagerade församlingsmedlemmar i stort sett i vilken församling de vill. Det är bra att enskildas engagemang inte onödigt begränsas till den församling som de tillhör.

Men för personer som av en eller annan anledning väljer att engagera sig i en annan församling än den där de är bosatta, kvarstår dock en betydelsefull begränsning i och med att de inte kan bli tillhöriga i den valda församlingen. Fortfarande kommer de att tvingas till att fortsätta betala kyrkoavgift till den församling som de inte längre vill vara med i. Vidare begränsas deras möjlighet till kyrkopolitiskt engagemang. Om personen till exempel varit bosatt i en församling i hela sitt liv och sedan flyttar till ett annat boende i en annan del av samhället kan denne ha korsat en församlingsgräns, utan att för den skull ha flyttat särskilt långt. Detta får ju till följd att han/hon inte längre tillhör sin ”hemförsamling”. Detta är ganska vanligt i Stockholm och andra storstäder, men också på orter som ligger i närheten av en kommun med högre utbildning, där studenten flyttar från hemkommunen till den näraliggande universitets- eller högskolekommunen.

Det är viktigt att medlemskapet i Svenska kyrkan känns som något värdefullt och relevant. Kyrkan måste sätta medlemmen i centrum. En utökad möjlighet till att tillhöra och vara medlem i en annan församling än den församling inom ett pastorat där han/hon råkar vara bosatt ser vi som en naturlig utveckling och del av Svenska kyrkan. Dessutom har det i och med coronapandemin blivit uppenbart att kyrkans mötesplatser än mer än tidigare sker via nätet. Därmed blir det också för oss än mer uppenbart att kyrkobokföringsadressen enbart är en relik när det gäller församlings- tillhörighet.

Vi vill därför att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur man kan skapa ökade möjligheter för kyrkotillhöriga att kunna välja att tillhöra en annan församling eller annat pastorat än den församling eller det pastorat som de är bosatta inom.

Mot 2021:9

Stockholm den 4 juni 2021

Olov Lindquist (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Caroline Åkerhielm (FiSK)

Lars Arvidsson (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:10
av Kjell O Lejon

Sancta Birgitta klostermuseum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på det sätt styrelsen finner bäst aktivt och skyndsamt verka för att Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena får en huvudman som säkerställer museets fortsatta verksamhet.

Motivering

Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena drivs av Birgittastiftelsen, en ideell förening som verkat i Vadstena klosterområde i över ett hundra år – föreningen grundades 1920 med prins Eugen som förste ordförande. Bland de personer som var med och bildade föreningen återfanns Nathan Söderblom, Selma Lagerlöf, Verner von Heidenstam och Emilia Fogelklou. Idag finns föreningens medlemmar spridda utöver hela Sverige och utom riket. Birgittastiftelsen sprider på många olika sätt kunskap om den heliga Birgittas liv och gärning och vårdar byggnaderna i klosterområdet, det senare är ett stort kulturarvs- och miljöprojekt. Det forna nunneklostret och hela klosterområdet är nu ett statligt byggnadsminne, där regeringen sålunda har fastställt skyddsbestämmelser. Klostermuseet är inrymt i delar av det forna nunneklostret, i ett hus som från 1260-talet var ett kungapalats.

Förutom att driva museet har Birgittastiftelsen ett bibliotek, Biblioteca Birgittina, och stöder och tillgängliggör forskning, till exempel genom att varje år dela ut Birgittapriset till en välrenommerad Birgittaforskare. Klostermuseet ingår i ett nätverk med bland annat Sveriges museer, Societas Birgitta Europa – nätverk för orter med birgittinerkloster och Nätverk för svenska medeltidsmuseer, men även i Östgöta museichefskollegium och olika forskarnätverk.

Klostermuseet ligger intill klosterkyrkan, som är församlingskyrka i Vadstena församling. Kyrkan byggdes, enligt den heliga Birgitta, efter mått och instruktioner som hon mottagit från Kristus själv. Den invigdes den 16 februari 1430. I kyrkan återfinns ett relikskrin med delar av Birgittas kvarlevor. Människor från hela världen har genom tiderna vallfärdat till Vadstena och klosterkyrkan – och gör så fortsatt. Klosterkyrkan har återigen blivit ett av Europas viktigaste pilgrimsmål och besöks av 2 500–3 000 personer dagligen under högsäsong. Strax intill klostermuseet och klosterkyrkan ligger Pilgrimscentrum, som drivs av Linköpings stift. Den moderne pilgrimen har i Vadstena och klosterkyrkan ett mål för sin lekamliga färd och andliga tillväxt genom livet. Klosterkyrkan och det intilliggande klostermuseet utgör alltså inte endast ovärderliga kyrko- och kulturhistoriska miljöer, utan bildar en gemensam mötesplats för sökare och troende människor inom olika kristna trostraditioner.

Vidare är den heliga Birgitta ett välkänt exempel på en handlingskraftig kvinna i svensk medeltidshistoria. Hennes drivkraft ledde till grundandet av Ordo Sanctissimi

Salvatoris, mer känd som Birgittinerorden, som är en av de växande ordnarna på den internationella scenen. Sedan 1999 är den heliga Birgitta, tillsammans med två andra kvinnliga helgon, skyddshelgon för Europa inom romersk-katolska kyrkan. Sveriges skyddshelgon blev den heliga Birgitta redan vid allmänna kyrkomötet i Arboga år 1396. Hon är en samlingspunkt kring historiska och nutida kristna värden och därjämte en symbol för vikten av ekumeniskt samarbete, inte minst mellan Svenska kyrkan och den romersk-katolska kyrkan. Värde att ha ett välfungerande kunskaps- och inspirationscentrum i form av ett museum invid klosterkyrkan och Svenska kyrkans pilgrimscentrum är mycket stort.

Byggnaden vari klostermuseet inryms ägs av Statens fastighetsverk, som aviserat en hyreshöjning som den ideella föreningen inte har någon ekonomisk möjlighet att möta, och den saknar därmed möjlighet att långsiktigt driva museiverksamheten vidare. Fram till nu har utställningar och projekt kunnat genomföras genom sponsring, fondmedel och privata bidrag, samt genom medlems- och entréavgifter, men med Statens fastighetsverks hyreshöjning och oförändrat huvudmannaskap måste museet läggas ner, vilket ur många synvinklar vore olyckligt.

Sammantaget är det för Svenska kyrkan viktigt att ur kyrkohistoriskt, kulturhistoriskt, kvinnohistoriskt och ekumeniskt perspektiv verka för ett förändrat huvudmannaskap för Sancta Birgitta klostermuseum, för att trygga dess framtida förhållanden. Kyrkostyrelsen bör därför, på det sätt styrelsen finner det bäst, aktivt och skyndsamt verka för att Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena får en huvudman som säkerställer fortsatt verksamhet.

Linköping den 7 juni 2021

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:11
av Lars Arvidsson m.fl.

Konfirmationsåldern

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ändra åldern för konfirmation i Svenska kyrkan till året de unga fyller 14 år.

Motivering

Cirka 35 procent av ungdomar i 15-årsåldern som är kyrkotillhöriga blir konfirmerade. Eftersom den som blir konfirmerad förmodas vara mer motiverad att stanna kvar som medlem i Svenska kyrkan än den som inte är det, borde detta inge oro för kyrkans framtida medlemsutveckling.

En anledning till att allt färre 15-åringar vill konfirmera sig kan ha många olika orsaker. En faktor kan vara åldern hos dem när de bjuds in till konfirmandarbete. Det kommer för sent för en del barn. Många tonåringar går igenom puberteten tidigare än förr och befinner sig i ett annat skede i livet än när det är mest optimalt att engagera sig för något som förknippas mer med familj och tradition än ett liv på väg mot vuxenlivet.

En sänkning av åldern för konfirmander skulle innebära att kyrkan kommer i kontakt med barnen tidigare i livet och vid en tid då föräldrarna har ett större inflytande och ansvar för deras val och beslut.

Ett tidigareläggande av konfirmationen skulle minska den konflikt som kan uppstå när det gäller hur mycket tid man vill lägga på fritidsaktiviteter när skolarbetet kräver allt mer för varje år på högstadiet.

Ett tidigareläggande av konfirmandarbetet skulle förlänga tiden för uppföljande verksamhet efter konfirmationen med ett helt år innan ungdomarna når gymnasieåldern.

Många moment i konfirmandarbete såsom sång och musik, lägerverksamhet och gruppaktiviteter passar väl så bra för åldern 13–14 år som åldern 14–15 år.

Hässleholm den 8 juni 2021

Lars Arvidsson (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Caroline Åkerhielm (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:12
av Olov Lindquist och Leif Nordenstorm

Undervisning i utanförskapsområden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att starta ett projekt som innebär en utökad kristen undervisning i Sveriges så kallade utanförskapsområden.

Motivering

Svenska kyrkan har en stor uppgift i de områden här i Sverige som klassas som utanförskapsområden. Vi vill i det här sammanhanget inte definiera eller utpeka vilka dessa områden är, utan enbart konstatera att de här områdena, som ibland består av hela stadsdelar, har särskilda problem.

Det finns exempel i Göteborg där vissa frikyrkor har bedrivit särskilda projekt. Detta har lett till att framförallt ungdomar har tagit till sig den kyrkliga verksamheten och lämnat sitt destruktiva beteende med ibland både psykiska problem och kriminalitet. Det finns också andra exempel i andra delar av Sverige.

Församlingar i utanförskapsområden har i många fall levande och stora gudstjänstfirande gemenskaper. Endast en mindre grupp av dem som firar gudstjänst är dock medlemmar i Svenska kyrkan. Dessa församlingar kan därför behöva extra stöd för sin viktiga verksamhet.

Vi anser därför att Svenska kyrkan på nationell nivå bör ta ett helhetsansvar för att utöka den kristna undervisningen i utanförskapsområdena.

Stockholm den 12 juni 2021

Olov Lindquist (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:13
av Fredrik Modéus

Tillitsbaserad styrning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en förenklingsutredning med syfte att stärka Svenska kyrkans tillitsbaserade styrning.

Motivering

Erfarna kyrkoherdar och kyrkorådsordförande vittnar om hur uppdragen har förändrats över tid. För kyrkoherden har balansen mellan andligt ledarskap och formellt chefskap tippat över mot det senare, och styrelsearbete i kyrkorådet handlar i allt högre utsträckning om att ta fram och besluta om planer, policys och riktlinjer. Allt följer en samhällsutveckling med ökade krav på dokumentation och strategier som en följd av den kontrollbaserade styrningsmodell som har varit rådande de senaste 40 åren. I det offentliga samtalet kallas modellen New Public Management, vars syfte är att det ska vara möjligt att på distans kunna styra, utvärdera och jämföra effektivitet och kvalitet.

I Svenska kyrkan har New Public Management inte genomförts fullt ut, men effekterna av de tankegångar som präglar styrmodellen märks i det ökande antalet dokument som lokal nivå förväntas producera. Filosofen Jonna Bornemark har i sin uppmärksammade bok *Det omätbaras renässans* kallat utvecklingen ”förpappring”. Riktlinjer för begravningsverksamheten, plan för lärande och undervisning, dop-pastoral, handlingsplan för konfirmandarbetet, församlingsinstruktion och lokal-försörjningsplan är några exempel vid sidan av de dokument som krävs genom lag, avtal eller förordning.

Det är i Svenska kyrkan vanligt att tänka att lösningen på ett problem eller en utmaning är att lokal nivå tar fram ett styrdokument. Så har en kultur växt fram där redan mångfalden av begrepp – riktlinjer, plan, policy, pastoral, instruktion – vittnar om ett behov av förenklningar och förtydliganden. Vilken är skillnaden mellan dokumenttyperna? Behövs alla? Vilken roll spelar församlingsinstruktionen som grundläggande styrdokument? Och framförallt: Bidrar det skrivna till god församlingsutveckling?

Den svenskkyrkliga styrningskulturen präglas i alltför hög grad av kontroll och övertro på formaliserade processer och strategier. Det är tydligt att beslut om att lägga till ännu ett styrdokument är lättare att fatta än beslut om att ta bort krav på dokument. Att krav på dokument tas bort betyder inte att frågan är oviktig, men i mötet med kyrkoherdar och kyrkorådsordförande hör jag alltför ofta berättelser om hur arbetet i alltför hög grad fokuseras på pappersproduktion av strategier som ensidigt belyser en specifik fråga i stället för samtal och utveckling av hela församlingens arbete.

Inom Sveriges kommuner och regioner sker just nu ett omfattande utvecklingsarbete som syftar till en förändrad styrmodell, från en kontrollbaserad till en tillitsbaserad. Regeringens tillitsdelegation har arbetat med ett flertal insatser för att

balansera behovet av kontroll med förtroende för den verksamhetsnära kunskapen och erfarenheten. Syftet är att verka för en mer effektiv offentlig verksamhet.

För Svenska kyrkan skulle en utveckling mot en mer tillitsbaserad styrform t.ex. kunna innebära att det flertal specialiserade styrdokument som församlingar och pastorat idag förväntas producera reduceras, kanske genom att församlingsinstruktionens innehåll och syfte förändras och förstärks. Fokus skulle i lägre grad bli produktion av obligatoriska kontrolldokument till förmån för andra former av styrningsprocesser där samskapande dialog om kärnverksamheten, med syfte att frigöra den kunskap som finns i organisationen, är central. Ett ökat inslag av tillitsbaserad styrning kan innebära att olika styrprocesser i högre grad utformas med fokus på ständigt pågående relationsbyggande, medledarskap och delande lärandemiljöer, istället för en låsning till olika former av styrdokument, som lätt blir pappersprodukter som när de är beslutade faller i glömska då fokus blir nästa pappersprodukt som ska tas fram.

Växjö den 18 juni 2021

Fredrik Modéus, biskop

Kyrkomötet
Motion 2021:14
av Kjell O Lejon m.fl.

Material i apologetik

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att ett material i apologetik framställs för bruk i kyrkans konfirmandundervisning och annat ungdomsarbete.

Motivering

Under ett par decennier har den kristna tron utsatts för kritik från inte minst nyateistiskt håll, inte minst via Richard Dawkins (se till exempel *The God Delusion*, sv. övers.: *Illusionen om Gud*, nytgåva så sent som i april 2021), Sam Harris och Christopher Hitchens böcker och retorik. Den kristna tron, jämte annan religiositet/ religiös tro, målas ut som intellektuellt undermålig, som etiskt oförsvarbar, osv. Denna hållning har exempelvis förstärkts av den svenske men i USA verksamme professorn i litteraturvetenskap Martin Hägglund, som publicerat kristendomskritisk litteratur, senast i form av *This life*, översatt till svenska med titeln *Vårt enda liv* (2020), där kristendomskritiken varvas med kritik av kapitalism. Den nyateistiska kritiken av kristen tro har fått stort genomslag i Sverige, även i svensk skolundervisning – se till exempel resultaten i Karin Kittelman Flensners doktorsavhandling *Religious education in contemporary pluralistic Sweden* (2015).

Det finns emellertid en rad kristna intellektuella som bemött den nyateistiska kritiken på ett föredömligt sätt. Exempel på dessa är teologiprofessorn Alister McGrath (med bakgrund som ”molecular biophysicist”), Oxford University, som bland annat skrivit *The Dawkins Delusion? Atheist Fundamentalism and the Denial of the Divine* (2010) tillsammans med Joanna Collicutt McGrath, som haft en specialisering mot klinisk neuropsykologi, och matematikprofessorn John Lennox, Oxford University. Även professor Francis Collins, f.d. huvudledare för ”the Human Genome Project” och författare till *The Language of God* kan nämnas i sammanhanget, jämte många andra. På svensk mark finns bland annat Mats Selander, Ray Baker och Stefan Gustafsson med flera, som bland annat verkar inom Apologia (<https://apologia.se/>) och som bemött nyateistisk kritik. Den typ av försvar av och argumentation för kristen tro når dock idag sällan, om någonsin, de flesta svenska ungdomarna. Men det är av största vikt att Svenska kyrkan kan hjälpa ungdomar att bemöta den kritik av den kristna tron som de ofta möter, i skola och på fritiden, och som är inspirerad av nyateistiska eller andra liknande föreställningar; vidare att det finns högst rationella argument för en kristen tro. Svenska kyrkan, som i konfirmandundervisning och i andra sammanhang möter många ungdomar, bör ge apologetiska/intellektuella verktyg för att kunna försvara den kristna tron mot fördomar och illvillig nyateistisk argumentation. Kyrkan är satt att förmedla tron till kommande generationer. Då måste vi bistå dessa med en kader av goda argument som stärker dem i tron

i de religionskritiska sammanhang de flesta befinner sig i. Vår kallelse är inte endast att älska Herren vår Gud av hela vårt hjärta och av hela vår själ, utan även av hela vårt förstånd (jfr. Matt. 22:37).

Kyrkan behöver alltså förmedla kunskap i det som traditionellt kallas apologetik, det vill säga i den verksamhet i vilken man argumenterar och ger goda skäl för eller försvarar något, i detta fall den kristna tron, jfr. grek ”apologia”, ἀπολογία, med betydelsen ”försvarstal”. Nämnas kan att apologia förekommer 8 gånger i 8 verser i Nya testamentet. Paulus brukar det i sitt historiska tal till Festus (Apg. 26:2), så också i sitt försvar för den kristna tron i Fil. 1:7, 16. Petrus skriver i sitt första brev: ”Var ständigt beredda att svara var och en som ber er förklara det hopp ni har” (1 Petr. 3:15). Petri uppmaning gäller inte enbart yngre kristna människor, utan alla kristna. I denna motion betonas dock att Svenska kyrkan framställer ett material, t.ex. i häftes- och/eller bokform och/eller via poddar och liknande, som på bästa tänkbara sätt understödjer kristna ungdomar och de ungdomar som vill närma sig den kristna tron, men även hjälpa de ungdomar som påverkats av nyateistisk propaganda att se på de intellektuellt redbara argument som faktiskt finns för en gudstro och mer specifikt för den klassiskt kristna tron.

Linköping den 21 juni 2021

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:15
av Kjell O Lejon och Berth Löndahl

Medlemskapet i ACT Alliance

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. snarast möjligt avsluta programmet Interreligiös praktik för fred – en värld av grannar,
2. i lämpliga former påbörja en avveckling av medlemskapet i ACT Alliance.

Motivering

Genom att Svenska kyrkan lade ner organisationerna Svenska kyrkans mission och Lutherhjälpen och har ersatt dessa organisationers tidigare arbete med medlemskap och arbete i ACT Alliance ram har Svenska kyrkan godtagit den senare organisationens inriktning att inte verka för ”proselytism”, det vill säga att i kyrkans arbete inte aktivt verka för att människor ska komma till tro på Jesus Kristus som världens frälsare om de bekänner sig till annan trosinriktning eller livsåskådning. Man accepterar därmed att Jesu missionsbefallning inte ska tillämpas i kyrkans arbete inom ACT:s ramar. Medlemskapet rimmar också illa med kyrkoordningens andra avdelning, där det beskrivs att Svenska kyrkans församlingars arbete har syftet ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.” Detta syfte bör ju rimligen även gälla det arbete som sker via den organisation som idag framträder på Svenska kyrkans nationella nivå. Vidare beskrivs i kyrkoordningens Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund, att kyrkan ”bekänner en enda Gud – Fadern, Sonen och den heliga Anden – som skapar, frälser och ger liv. Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och delar den kristna bebyggelsen och lovsången till en treenig Gud. Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud.” Samtidigt som denna bebyggelse till Jesus Kristus inte kan ljuda, eftersom den, tillsammans med Jesu missionsbefallning, både implicit och explicit kallar andra människor till efterföljelse och kristen tro, samverkar Svenska kyrkan i En värld av grannar direkt eller indirekt med Islamic Relief Worldwide (vars anställda ska bedriva muslimsk missionsverksamhet och är en organisation med extremt antisemitisk hållning. Statsbidrag till organisationen har stoppats i såväl Tyskland, Frankrike och Nederländerna, men prioriteras av Sida(!)), Muslim Aid och The Muslim Cultural Heritage Center, den senare liktydlig med Al-Manaarmoskén i London, som är en av de mest radikala moskéer i England och varifrån flera IS-terrorister rekryterades. Muslim Aid och Muslim Relief har åtminstone personella kopplingar till Muslimska brödrskapet. Så har för övrigt även Ibn Rushd, som avknoppats från Sensus, i vilken Svenska kyrkan är en huvudman. Sensus har även verkat som mentorförbund till Ibn Rushd, som i sin tur har personalunioner med

företrädare för den numera nerlagda Sveriges unga muslimer, som på grund av att man inte uppfyllde demokratiska kriterier av Kammarrätten framtogs rätten till statsbidrag och tilldömdes ett skadestånd på miljonbelopp. Vidare samverkade de med Muslimska familjeveckan, som under tio års tid regelbundet bjöd in företrädare för Muslimska brödraskapet. Personella och ideologiska kopplingar finns även till Islamiska förbundet, som genom personalunioner med medlemmar som ingår i radikala muslimska miljöer, som arbetar för en islamisering av Europa.

Svenska kyrkan vill skapa dialog och förutsättningar för fred, vilket naturligtvis är eftersträvarsvårt. Men de samverkansparter som finns med i sammanhangen har kopplingar till personer som i ord och handling samtidigt inte verkar för fred eller fulla demokratiska rättigheter. Bättre för en religionsdialog synes vara att genomgående tydligt markera Svenska kyrkans identitet, utifrån dess bekännelse till Jesus Kristus som världens frälsare, samt att deklarerat en vilja att fortsätta en dialog, men med förutsättningar som ”öppna kort” och ”på lika villkor” klargjorda, än att föra en dialog med partners som har ”dubbel bokföring” både när det gäller fredsfrågan, demokratifrågan och önskad islamisering av Europa.

Det bör alltså noteras att det som inte inbegrips i denna motions intention är att avsluta religionsdialogen med andra religionsföreträdare. Vidare: motionärerna är inte heller emot, utan varma förespråkare av olika typer av diakonal hjälp eller akut hjälp till utsatta människor – oavsett dessa människors livsåskådning, det vill säga internationellt arbete som ofta förekommer i den tidigare Lutherhjälps verksamhet.

Det som avses är att Svenska kyrkan:

- dels bör sluta samverka eller teologiskt anpassa sig till islam, som anser att tron på en treenig Gud (jfr kyrkoordningens inledning, samt kyrkoordningens 1 kap, 1§) är en hädelse, som avvisar tanken på den genuint bibliska och evangelisk-lutherska bekännelsen att vi genom tron på Jesus Kristus är frälsta av nåd, och dessutom avvisar tanken på att Jesus Kristus dog och uppstod för vår skull, alltså tre fundament i klassisk kristen tro. I dessa och vad avser många fler teologiska grundsatsar skiljer sig Svenska kyrkans tro från muslimsk tro deklarerad av Muhammed och genom Koranen. Det är därför också teologiskt grundlöst att försöka sammanlänka judeo-kristen och muslimsk profetträdation, som givits exempel på. Detta senare är inte religionsdialog, som fortsatt bör utövas, utan till synes ett försök till anpassning till en synkretistisk hållning, främmande för det som redovisas i Svenska kyrkans bekännelseskrifter,
- dels inte bör vara medlem i en organisation som förhindrar att dess grundläggande syfte medvetet hindras genom ett förbud att i klassisk och apostolisk mening missionera för att människor ska nås av evangeliet om att Jesus Kristus är världens frälsare.

Medlemskap i ACT Alliance, som förhindrar traditionell missionsverksamhet med ett fokus på Kristusbekännelse och Kristusefterföljelse, och parallell samverkan med företrädare som aktivt förespråkar islamisering av Europa (även sedan 2011 genom avlöning av imam vars uppgift, enligt imamens egen utsago, är att sprida muslimsk tro [Fryshusetfallet]) står helt enkelt i motsats till Svenska kyrkans mest grundläggande uppgift om att sprida evangeliet om Jesus Kristus. Vi påminns till slut dessutom om det som tydliggörs i kyrkoordningen, nämligen att den kristna kyrkans ”grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Kyrkan förutsätter att de som företräder kyrkan delar kristen tro och kristet liv. Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär.”

Linköping den 21 juni 2021

Kjell O Lejon (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:16
av Lars Arvidsson m.fl.

Biskopsvisitationen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär ett förtydligande av biskopsvisitationens uppgift så att

1. det av visitationen ska framgå hur väl församlingen uppfyller målen i församlingsinstruktionen.
2. biskopen, efter visitationen, ska avge ett yttrande om vilka områden som församlingen bör utveckla eller förbättra för ökad måluppfyllelse.

Motivering

Visitationerna av biskopar och kontraktsprostar har över tid förändrat karaktär i många stift. Idag förekommer visitationer av hela kontrakt samtidigt och visitationer där stort fokus ligger på utbildning och utveckling eller som ett medel för stiftet att nå ut med sin direkta kommunikation till allmänheten.

Av kyrkoordningen är det inte direkt specificerat vad en visitation ska innehålla utan det finns ett stort utrymme för biskopen att utforma visitationerna efter lokala förhållanden.

Det finns en risk att stiftets och biskopens roll att ha tillsyn och analysera församlingens verksamhet kommer i skymundan och visitationerna blir mer av kortfattade presentationer av olika verksamheter inramade av högtid och fest än av verklig analys och konstruktiv kritik.

Därför föreslås i denna motion ett förtydligande av visitationernas uppgift i Svenska kyrkan.

Hässleholm den 24 juni 2021

Lars Arvidsson (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Caroline Åkerhielm (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:17
av Lars Arvidsson m.fl.

Fritidsledarutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram en studieplan för utbildning av fritidsledare för tjänst i Svenska kyrkans verksamhet bland barn och ungdomar,
2. utreda på vilka platser utbildningen kan genomföras,
3. ge kyrkostyrelsen i uppdrag att påbörja en pilotutbildning av kyrkliga fritidsledare på minst en folkhögskola.

Motivering

För att bedriva en framgångsrik barn- och ungdomsverksamhet i församlingen behövs engagerade och duktiga medarbetare. I församlingarna anställs bl.a. församlingspedagoger, präster, fritidsledare och kyrkomusiker som har hela eller delar av sin arbetstid förlagd till församlingens pedagogiska verksamhet bland barn och ungdomar. För de flesta professionerna finns kyrkliga utbildningar med fastställda utbildningsplaner från Svenska kyrkan men inte för fritidsledare.

Fritidsledare har länge fyllt en viktig roll i församlingarnas verksamhet.

- Utbildning som fritidsledare och en tillsvidareanställning i församling inom barn och ungdomsverksamhet anges som en möjlig väg mot att skaffa sig behörighet att studera till församlingspedagog.
- Många församlingar har idag inrättade tjänster som fritidsledare för sin verksamhet för barn och ungdomar.
- För många har en första anställning som fritidsledare varit vägen in i ett helt yrkesliv i kyrkan som församlingspedagog, diakon eller präst.
- Unga fritidsledare i församlingens arbetslag bidrar till att hela arbetslaget får nya perspektiv.

Många ungdomar har sin första djupare kontakt med kyrkan när de blir konfirmander. Om de sedan fortsätter i en ungdomsgrupp i kyrkan kommer för många med tiden en längtan att få jobba i kyrkan. Men steget att först gå en lång akademisk utbildning för att först efter det söka sig tillbaka till kyrkan kan bli för stort för många.

En kortare och mer praktiskt och kyrkligt profilerad utbildning som direkt leder till anställning i kyrkans barn- och ungdomsverksamhet kan vara lockande för många som har en längtan att få arbete i kyrkan. Den skulle både fungera som en bra grund för kommande fritidsledare samtidigt som den skulle vara ett sätt att rekrytera fler unga människor att söka sig till ett yrkesliv inom kyrkan.

Mot 2021:17 Hässleholm den 24 juni 2021

Lars Arvidsson (FiSK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:18
av Lars Arvidsson

Diakoner i alla församlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det i varje församling ska finnas minst en anställd diakon.

Motivering

Diakonin är sedan den första kyrkans tid en central uppgift för varje församling. Att leda och utveckla den diakonala verksamheten kräver kompetens, erfarenhet och engagemang. I Svenska kyrkan viger vi diakoner med handpåläggning efter noggrann prövning av deras kompetens och personliga egenskaper för att de ska kunna gå in i en tjänst i kyrkan där det ställs mycket höga krav.

För att blivande diakoner ska klara av sin tjänst i kyrkan får de gå igenom en gedigen utbildning varvad med praktik. De förbereder sig för att leda och utveckla den diakonala verksamheten i församlingarna och ingen annan yrkesgrupp inom eller utanför kyrkan kan i längden ersätta diakonernas unika kompetens. Därför behöver varje församling en ordinarie diakon för den diakonala verksamheten. För mindre församlingar som inte har ekonomi att anställa en egen diakon kan detta problem lösas genom att man samarbetar med andra församlingar om en gemensam diakon.

Beslutet enligt denna motion kan ske genom ett tillägg i 34 kap. 1 § kyrkoordningen med innebörden att för varje församling ska det finnas minst en anställd diakon. Texten i 34 kap. 1 § får sedan redigeras och anpassas till den föreslagna ändringen.

Hässleholm den 24 juni 2021

Lars Arvidsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:19
av Karin Janfalk m.fl.

Ekonomiskt stöd till Ungresurs.nu

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. se till att det årligen garanteras ett fortsatt ekonomiskt stöd till Ungresurs.nu i dess nuvarande form,
2. utreda förutsättningarna att knyta Ungresurs.nu till nationell nivå med fortsatt regional placering.

Motivering

Under tre år har kyrkostyrelsen tillsatt ekonomiskt stöd till Ungresurs.nu – ett praktikår i Svenska kyrkan (<https://ungresurs.nu>), verksamhetsåren 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021. För att hinna invänta nya beslut har Ungresurs.nu blivit garanterade stöd också för hela verksamhetsåret 2021/2022.

När stödet sattes in 2018, efter beslut i kyrkomötet, så var det för att arbetet med Ungresurs.nu skulle kunna förstärkas och utvecklas. Så har också skett och inför verksamhetsåret 2021/2022 har Ungresurs.nu sett en markant skillnad i antal sökande både vad gäller ungdomar och praktikplatser. Verksamhetsåret 2019/2020 var det 23 deltagare och 2020/2021 var det 33 ungdomar som påbörjade året.

Nu inför hösten 2021 inkom det 67 ansökningar från unga personer och 59 praktikplatser som anmält intresse. De unga som söker kommer från alla våra 13 stift och praktikplatserna finns i 10 av våra 13 stift. Från och med hösten 2021 kommer utöver Helsingborgs folkhögskola (Göteborgs stift) även Älvsbyns folkhögskola (Luleå stift) att vara kursplats för årets fyra kurstillfällen. Vi ser en stor vinst med att hålla ihop ett nationellt praktikår och inte endast se på när olika regionala initiativ sjösätts. Genom att församlingar i många olika stift kan erbjudas inom samma program blir det möjligt för den unga människan att hitta ett nytt sammanhang utöver det invanda och redan kända. Ett sammanhang som för den unga kan få vara en växtplats för tro och reflektion och där nya erfarenheter kan vinnas.

Ungresurs.nu är en av de viktiga baser som finns för rekrytering till kyrklig tjänst. Inte endast till de fyra profilyrkerna utan också för de unga som vill finnas i kyrkan som vaktmästare, trädgårdsarbetare, med administrativa uppgifter och på andra sätt. Med stor sannolikhet är det också så att de som genomgått ett praktikår inom Ungresurs.nu kommer att finnas kvar som kyrkotillhöriga och gå in i uppgifter som ideella och förtroendevalda.

Även för församlingen finns det flera vinster. Dels den direkta vinsten att ha ytterligare en arbetskraft och inspirationskälla i arbetslaget, dels på sikt att aktivt arbeta i rekryteringsarbetet för Svenska kyrkan. Så vi har helt enkelt inte råd att dra undan möjligheterna för Ungresurs.nu att fortsätta verka och utvecklas, för att lyfta ung-

Mot 2021:19 domar, stärka församlingen och Svenska kyrkan och vara en del av att synliggöra och utbreda Guds rike.

Halmstad den 1 juli 2021

Karin Janfalk (ÖKA)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Håkan Widepalm (C)

Johannes Fransson (S)

Amanda Carlshamre (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:20
av Anna Karin Hammar och Roberth Krantz

Interreligiös uppföljning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta anordna en interreligiös uppföljning av ärkebiskopens Interfaith Climate Summit – som ägde rum den 28–29 november 2008 – med fokus på klimat, biologisk mångfald och den ekologiska krisen.

Motivering

Den ekologiska krisen är mänsklighetens ödesfråga just nu. Ekologisk omvändelse krävs på ett sätt som vi har svårt att föreställa oss. Ärkebiskopen Anders Wejryd kallade samman till en framsynt Interfaith Climate Summit redan 2008, men aldrig har de religiösa traditionerna i Sverige samlats till ett gemensamt utforskande av vad de bidrar med och kan ytterligare bidra med till att ”laga världen”, till skapelsens frälsning, i den ekologiska katastrof som vi befinner oss i.

Svenska kyrkan är ojämförligt den resursstarkaste i ekonomi och personal bland de svenska trossamfunden och måste därför ta ett rejält ansvar i nära samarbete med Sveriges kristna råd och Sveriges interreligiösa råd och kanske även Myndigheten för stöd till trossamfund. Arrangörerna kan lämpligen utforska tillsammans om uppföljningen ska gälla enbart trossamfund i Sverige eller om inbjudan ska vidgas och även innefatta trossamfund internationellt.

De religiösa traditionerna har andliga resurser att möta den ekologiska krisen som kan och ska ställas i mänsklighetens tjänst. Det hastar. Den ekologiska krisen är inte bara en teknisk kris utan en andlig kris som uttrycks genom både modernitetens och kapitalismens hittills dokumenterade oförmåga att relatera väl till Moder Jord, i respekt för jordens både planetära och sociala gränser (jfr *Ett biskopsbrev om klimatet*, Johan Rockström, Kate Raworth m. fl.).

Öregrund den 5 juli 2021

Anna Karin Hammar (S)

Roberth Krantz (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:21
av Anna Karin Hammar och Elisabeth Rydström

Diakonins kunskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan mer systematiskt kan ta vara på det diakonala arbetets kunskap om samhällssituation, kristen teologi och diakonala arbetsmetoder.

Motivering

Kyrkans diakoni genererar kontinuerlig kunskap av stor betydelse för kyrkan. Kunskapen handlar om samhällssituation, om praktisk tolkning av kristen tro och om diakonala arbetsmetoder.

Medan forskning om social omsorg och välfärd har institutionaliserade former för kunskapsutveckling förblir diakonins kunskap ofta tyst och fragmentiserad. Den vinnns i hög grad i församlingspraktiker, men riskerar att stanna på församlingsnivå för att ingen huvudman tydligt har ansvar för att systematiskt och metodiskt ta vara på den.

Svenska kyrkan behöver därför utveckla strukturer och åtaganden som säkerställer att diakonins tysta kunskap fångas upp och får bidra till såväl kyrkans självförståelse som till ett vidare samhällsansvar för omsorg om människor och djur, ja för hela skapelsen.

Det förefaller rimligt att frågan utreds av enheten för forskning och analys kanske i samarbete med Svenska kyrkans utbildningsinstitut som i framtiden skulle kunna bli en viktig plats för inhämtande av de kyrkliga professionernas erfarenheter och då inte minst diakoners erfarenheter.

I ett biskopsbrev om diakoni år 2015 skriver biskoparna:

Ett återkommande tema i detta brev är att diakonins uttrycksformer beror på samtidens och sammanhangets behov. Det innebär ett kunskapsbehov och ett krav på en kontinuerlig verksamhetsutveckling inom kyrkans diakoni. Avslutningsvis vill vi därför understryka att Svenska kyrkan ständigt behöver utveckla kompetens, verksamhetsformer och kvalitet i sitt diakonala arbete.

Öregrund den 7 juli 2021

Anna Karin Hammar (S)

Elisabeth Rydström (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:22
av Anna Karin Hammar

Omsorg om djuren

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att teologiskt låta utforska djurens livssituation, värde och värdighet.

Motivering

Människor förväntar sig att Svenska kyrkan är insatt och engagerad i samhällets större etiska frågor, och det med rätta. Ett allt mer angeläget område för etisk reflektion är hur vi behandlar andra kännande varelser, särskilt dem vi använder som föda eftersom de är så många och enligt många rapporter inte verkar ha ett bra liv. I takt med att forskarnas kunskaper djupnat om djurens mentala förmågor och känsloliv, och utbudet av växtbaserad mat ökat, ställs frågan allt mer på sin spets: Finns det några rimliga skäl att föda upp kännande varelser under svåra och industrilika förhållanden, neka dem deras naturliga behov och så ta deras liv ifall detta inte är livsnödvändigt för människors hälsa?

I biskopsbrevet om klimatet betonas att vi bör röra oss bort från en antropocentrisk livssyn mot en som är skapelseorienterad. Vad krävs av människan för att komma i goda relationer till djuren? I *Mat för hela livet*, en skrift inom Färdplan för klimatet, utvecklar Mats Ershammar denna tes:

Utmaningen är att förändra vår relation till naturen så att vi varken försöker att behärska den eller göra den till ett objekt. Det gäller att på djupet överge ett synsätt där människan på ett självklart sätt gör sig själv till skapelsens centrum. I stället gäller att inta ett tjänande förhållnings-sätt till skapelsen. Inte bara människan utan även djur och växter ska respekteras och tillerkännas ett värde (s 16).

Vad betyder det i praktiken, i våra liv och våra församlingars liv, att tillerkänna djuren ett värde? Har Svenska kyrkan någon position när det kommer till djurens livssituation i Sverige baserat på deras värde och värdighet? Jag menar att det är hög tid att studium och reflektion inleds, på ett seriöst sätt, kring dessa frågor.

Öregrund den 7 juli 2021

Anna Karin Hammar (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:23
av Julia Kronlid m.fl.

Religionsdialog

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en handledning för religionsdialog som tydliggör syftet med dialogen och som gör att Svenska kyrkan vidhåller sin kristna tro och Svenska kyrkans kristna identitet.

Motivering

Under de senaste åren har Svenska kyrkan engagerat sig allt mer i vad man kallar för interreligiös dialog. Att ha olika syn på sakfrågor eller existentiella frågor är naturligt och att samtala kring dem är ett tecken på sundhet i ett demokratiskt samhälle. Samtidigt är det viktigt att vara tydlig i sitt budskap och trygg i sin kristna identitet när man representerar kristen tro i allmänhet och Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära i synnerhet, i möten med andra religioner och dess religiösa företrädare. Idag är syftet med den interreligiösa dialogen otydligt när den teologiska utgångspunkten rör sig runt den som biskopskollegiet i Svenska kyrkan föreslår i skriften *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext*. Här tecknas en inte oproblematiserad väg i en inkluderande hållning som den rimliga för vår kyrka, det vill säga en hållning som är öppen för att andra religiösa traditioner kan vara vägar till Gud, men som samtidigt slår vakt om den kristna trons särart. Där föreslås även en hållning att andra religioner kan vara boningar för den heliga Anden, även om det framhålls att det finns uttryck för religion som är livsfientliga och förtryckande och att allt inte är lika gott, konstruktivt eller bra. Den avvaktande attityden i förhållande till missionsbefallningen är ändå påtaglig.

Undersökningar visar att syftet med religionsdialog är otydligt för församlingarna och mycket av det som församlingarna uppfattar som religionsdialog är spontana möten med människor av annan trosuppfattning. Om varje möte med en person som inte är troende dels uppfattas som ett religionsdialogmöte, dels utgår ifrån att denna person redan har hittat sin väg till Gud och inte har behov av att möta Jesus så riskerar Svenska kyrkan att tappa ett av sina grundläggande uppdrag nämligen missionsbefallningen – att gå ut och göra alla folk till lärjungar.

I organiserade möten där religionsdialog mellan religioner är syftet ska givetvis utgångspunkten vara en ömsesidig respekt för varandras olikheter och inte en offensiv påverkan, eller att Svenska kyrkan retirerar i sina värden och sin värdighet som evangelisk-luthersk kyrka. Istället kan detta vara en möjlighet att finna gemensamma lösningar på samhällsproblem, gemensamt stå upp emot religiöst våld, respektfulla lösningar för konvertiter och så vidare. I det spontana mötet med människor med annan trosuppfattning måste givetvis också en ömsesidig respekt vara grunden samtidigt som tillfället att berätta om Jesu kärleksbudskap för den som är villig och mottaglig inte får gå förlorat. Tron på Jesus som vägen, sanningen och livet och att genom nåd och inte

gärningar kunna finna vägen till Gud är en gåva vi ska vara stolta över och dela med oss av till andra. Den är alltför dyrbar för att stanna inom Svenska kyrkan.

Vi sverigedemokrater vänder oss därför emot utvecklingen inom Svenska kyrkan att religionsdialog har börjat handla om att utveckla en tvetydig teologi som ansträngt förenar alla religioner under samma Gud. Risker att samtalet blir ett sätt att försöka finna konsensus i frågor där skillnaden mellan olika religioner är fundamentalt olika, vilket i sin tur innebär att göra avkall på sin egen tro, är påtaglig. Vi menar att det skulle stöpa om Svenska kyrkans tro och lära i grundvalarna på ett sätt som inte borde vara förenligt med gällande kyrkoordning samt ske på bekostnad av den eviga kärnan i den kristna tron på Jesus och kyrkans grundläggande uppgifter gudstjänst, mission, diakoni och undervisning. Svenska kyrkan skulle också te sig ännu mer avvikande från den världsvida kristenhetens gemensamma uppfattning om vad kristen tro handlar om. Risker är påtaglig att Svenska kyrkan inte bara i Sverige, utan även internationellt skulle framstå som allt mer vilsen.

Eftersom många församlingar upplever att syftet med religionsdialogen är otydligt och vilka sammanhang som faktiskt är ett forum för religionsdialog och vilka som snarare är ett forum för evangelisation och mission anser vi att det behöver tas fram ett underlag som kan ge vägledning i detta.

I ett sådant underlag anser vi det vara viktigt att det framgår att religionsdialogen inte ska innebära att Svenska kyrkan gör avkall på sin egen kristna identitet och kristna tro och tonar ner Jesus som frälsare för att anpassa sig till andra religioner. Det är också viktigt att det framgår att religionsdialog i första hand ska föras i forum där syftet är att finna gemensamma lösningar på samhällsproblem eller hantera frågor som rör våra olika kyrkor och samfund men att varje möte med en person som inte har en kristen tro inte kan falla in under begreppet religionsdialog.

Det är också viktigt att ett sådant underlag framhåller att Svenska kyrkan inte ska inta en undfallande roll till religiös extremism inom andra religioner och ännu värre riskera understödja densamma. Religiös extremism kan medverka till förtryck och lidande för människor och det är något Svenska kyrkan som är grundad på Jesu kärleksbudskap ska motverka och inte understödja. Tyvärr har vi dock sett hur Svenska kyrkan varit med och stöttat organisationer som Islamic Relief som har koppling till muslimska brödraskapet som i sin tur förtryckt och förföljt kristna i flera länder och bidrar till religiös extremism i utsatta förorter i Sverige. Vi har också sett exempel på att Svenska kyrkan varit med och uppmuntrat böneutrop utan att ha i åtanke att kristna som flytt från islamistiskt förtryck upplever böneutrop som en påminnelse av förtrycket de fått uppleva. Självklart ska Svenska kyrkan stå upp för religionsfrihet och möjligheter för andra att utöva sin religion, men det finns en skillnad emellan att acceptera det och att ge sitt stöd till mer radikala uttryck som böneutrop med dess budskap om att en hel stad eller ett geografiskt område tillhör islam.

Att vid behov finna gemensamma lösningar på samhällsproblem samt möta människor med olika bakgrund och religion med ömsesidig respekt är givetvis något självklart, men vi anser att Svenska kyrkan har gått alltför långt i dessa sammanhang, vilket orsakat att man gjort avkall på kyrkans egen tro, bekännelse och lära. Den här utvecklingen måste stävjas och religionsdialogen återställas till ordets rätta bemärkelse. Om inte det sker, riskerar Svenska kyrkan att ytterligare förlora medlemmar som inte känner sig hemma i utvecklingen bort från den kristna tron.

Stockholm den 7 juli 2021

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Daniel Engström (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:24
av Julia Kronlid m.fl.

Samla erfarenheter av pandemin

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en nationell sammanställning av erfarenheter från omställningen av kyrkans verksamheter under pandemin i landets stift och församlingar.

Motivering

Sedan våren 2020 har Svenska kyrkan genomgått en av de svåraste kriserna i vår samtid. För att förhindra smittspridning i en svår pandemi har kyrkan fått ställa om från fysiska möten till digitala, vilket har varit en svår tid för många att gå igenom. Många av Svenska kyrkans äldre medlemmar har fått sätta sig i karantän och ensamheten har för många varit svår. Svenska kyrkan har på många håll i landet visat prov på kreativitet och anpassning i en tid av kris och möjligheten att följa gudstjänster på nätet har på sina håll gjort att gudstjänstdeltagandet ökat mångfaldigt i antal. Kyrkan har runtom i landet också varit en viktig aktör i arbetet med att köra hem mat och andra förnödenheter till äldre och ingått i så kallade frivilliga resursgrupper. Många människor har under pandemin förlorat nära och kära och det har varit en viktig uppgift och också en utmaning för kyrkan att anordna begravningsceremonier utifrån rådande restriktioner. Pandemin har också inneburit att riskerna för psykisk ohälsa har ökat vilket gjort det extra viktigt för kyrkan att finnas till hands för människor i behov av stöd.

Restriktionerna under pandemin har varit allt annat än träffsäkra och drabbat kyrkorumen mycket hårdare än till exempel handeln, caféer och gym. De miljöer som är bland de mest ansvarstagande och har en särskilt viktig själavårdande roll för många människor i tider av kris, har också bomrats igen allra hårdast, trots att avstånd och utrymme sällan varit ett hinder. Frågor om det var nödvändigt, om det kunde hanterats annorlunda och hur regeringen kommer att återgälda den andliga skuld många anser finnas, är frågor som kommer att behöva besvaras framöver och ligga till grund för en annan strategi nästa gång vi står inför en kris där just Svenska kyrkans verksamhet kan vara bland de viktigaste.

Sverigedemokraterna anser det vara av stor vikt att Svenska kyrkan samlar erfarenheter av verksamheten i landets församlingar under pandemin, från norr till söder och öst till väst. Att förutse vidden och innebörden av en kommande pandemi är näst intill omöjligt, men det finns ändå lärdomar att göra för att stå så väl rustade som möjligt inför eventuella kommande kriser. Kriser kan vara såväl lokala och tillfälliga, som nationella eller internationella och långvariga.

En reflektion vi anser vara viktig att göra är vad vi kan lära av den ökade tillgängligheten och utåtriktade verksamheten genom en ökad digitalisering. Inget kan ersätta

det viktiga fysiska mötet, men det är viktigt att utvärdera vad som går att behålla som komplement och hur vi kan stå rustade om det uppstår nya situationer som försvårar att samla många personer fysiskt samt att möjligheten, tröskeln att ta sig till kyrkan ibland kan vara svår för vissa grupper.

Ytterligare en viktig aspekt är hur snabbt kyrkan kan ställa om sin verksamhet till att bli en relevant aktör under pandemier, eller andra kriser och upplåta kyrkorummet, församlingshem eller andra fastigheter för samhällsviktig verksamhet och förstås bidra med diakonal hjälpverksamhet av olika slag där annan verksamhet under en period får stå tillbaka. I tider av kris kan också möjligheten att vända sig till en präst eller diakon och söka andligt och själsligt stöd vara särskilt viktig för många och då är det centralt att kyrkan finns där med beredskap för att möta det aktuella behovet.

Mot bakgrund av detta vill Sverigedemokraterna verka för att Svenska kyrkan nationellt samlar erfarenheter och arbetssätt från pandemin hos församlingar och stift och utvecklar en mer utarbetad krisberedskap och kunskapsbank för att vara en relevant kyrka i samhället och en trygg fyrbåk dit människor kan söka sig för såväl andlig och själslig styrka som praktiskt stöd i alla tider av kristillstånd.

Stockholm den 7 juli 2021

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Daniel Engström (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:25
av Ann-Christine From Utterstedt

En kyrka för alla

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. uttryckligen uppmärksamma, analysera och långsiktigt tillse att prästutbildningen attraherar såväl män som kvinnor.
2. framledes formulera att all form av ojämlikhet beaktas
3. initiera strategiska och målgruppsoptimerade insatser för att vända utträdestrenden.

Motivering

Att Svenska kyrkan ska vara en kyrka för livets alla steg och skeenden, hos ung som gammal menar Sverigedemokraterna är viktigt. Därför är det centralt att man är relevant och engagerad inom alla åldersgrupper och delar av befolkningen. Vad gäller frågan om jämställdheten i Svenska kyrkan kan vi konstatera ett antal sårbarhets-element som behöver belysas och åtgärdas för att inte förvärras.

Sverigedemokraterna har som både parti och nomineringsgrupp som grundregel att alltid sätta kompetens före könsmässig kvotering, för vår del gäller det inom kyrkan likväl som i andra sammanhang.

Sedan beslutet att även kvinnor får prästvigas är fördelningen inom prästyrket numera jämn. Andelen kvinnor som studerar till präst är däremot idag långt fler än män, vilket långsiktigt riskerar att skapa en obalans i jämlikhetssträvan.

Var och en gör dock sitt individuella val och kvotering eller liknande åtgärder är sällan ett konstruktivt svar på yrkesmässiga trender och tendenser. Denna obalans kräver dock analys och är angelägen att uppmärksamma och långsiktigt motverka om vi som kyrka vill attrahera såväl män som kvinnor.

Diskrimineringsgrunderna tjänar på att hållas kortfattade och lättförståeliga. De ska inkludera all form av diskriminering utan att uppfattas som graderande. En uppräkningslista av en lång rad diskrimineringsgrundande behandling kan ge oönskad effekt och riskerar att allvarliga incidenter inte får en rättvis behandling. Det kan vara lovvärt att understryka och betona de fall där det anses särskilt motiverat, samtidigt som det kan vara problematiskt att rada upp tänkbara diskrimineringsgrunder, detta riskerar att någon diskrimineringsgrund uteblir. Oskälig diskriminering ska i alla dess former bekämpas och ett strategiskt arbetsmiljöarbete vara närvarande på samtliga Svenska kyrkans nivåer.

Vi sverigedemokrater har i olika avseenden påpekat att Svenska kyrkan inte får se det som ödesbestämt att vi mot bakgrund av rådande trender och tendenser i vårt samhälle och vår omvärld ska fortsätta tappa medlemmar och definitivt inte på de historiska rekordnivåer som varit verklighet de senaste åren. Tvärtom bör strategiska och målmedvetna insatser initieras för att vända trenden. Det är vanligare att män

Mot 2021:25 lämnar Svenska kyrkan än kvinnor. Könsskillnaderna i hur många som aktivt beslutar sig för att lämna kyrkan är som störst i de yngre åldrarna. Det är betydligt vanligare att unga män begär utträde än att unga kvinnor gör det. Detta är oroväckande och riskerar att urvattna den folkliga förankringen, varför vi ser det som angeläget att vända denna trend och motverka dessa utträden. Detta bör belysas i Svenska kyrkans jämställdhetsarbete.

Västerås den 9 juli 2021

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:26
av Sten Janson m.fl.

Begravnings-samfälligheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan att bilda begravnings-samfälligheter enligt Göteborgsmodellen.

Motivering

Kyrkomötet beslöt 2016 att inrätta en begravnings-samfällighet i Göteborg för de nio församlingar/pastorat inom Göteborgs stad och den påbörjade sin verksamhet 1 januari 2018. Formerna för denna samfällighet finns reglerade i SvKB 2016:8 med ändringar införda t.o.m. SvKB 2019:20. Här finns också angivet formerna för den pastorala ledningen av en begravnings-samfällighet.

Begravnings-samfälligheten i Göteborg har nu verkat i mer än tre år och erfarenheterna är goda. Vi motionärer menar att det av flera skäl är angeläget att kyrkomötet beslutar att ge alla församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan, som så önskar, möjlighet att bilda begravnings-samfälligheter för att uppnå en mer effektiv och rationell begravningsverksamhet för Sveriges medborgare.

- ◆ Sveriges riksdag gav inför relationsförändringen år 2000 Svenska kyrkan ett fortsatt ansvar för begravningsverksamheten som omfattar samtliga svenska medborgare oavsett religiös tillhörighet. Idag utövas begravningsverksamheten enligt begravningslagen av 574 huvudmän, dvs församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan samt två kommuner, Stockholm och Tranås. Uppdraget kan sägas ha förvaltats väl vad gäller verksamhetens kvalitet, men senare års utveckling gör tydligt att förbättringsbehov finns vad gäller ekonomisk hantering och kostnadseffektivitet, likaså vad gäller arkiv-, diarie- och gravbokshantering samt gravrättsadministration.
- ◆ Begravningsverksamheten i Sverige är en viktig myndighetsutövning på uppdrag av riksdag och regering med krav på gott etiskt bemötande, hög kompetens och effektivitet vad gäller förvaltning av den begravningsavgift som samtliga svenska medborgare betalar. Med så många huvudmän ökar risken för bristande ekonomisk kompetens och förmåga att strikt skilja på hantering av kyrkoavgift respektive begravningsavgift. Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, SKKF, har uppmärksammat att både större och mindre begravningsenheter har brister i särskiljandet av dessa båda finansieringsformer.
- ◆ Staten införde 2017 en enhetlig begravningsavgift för hela landet med undantag av Stockholm och Tranås som har kommunalt huvudmannaskap. Detta har medfört en ojämlikhet för människor beroende på var man bor. Stockholm har t.ex. en avsevärt mycket lägre begravningsavgift än angränsande begravningshuvudmän.

Tillkomsten av den enhetliga begravningsavgiften har tagit bort det ekonomiska incitamentet till effektivisering. Uppstår överskott eller underskott inom begravningsverksamheten regleras detta fullt ut i efterhand vilket kan bli kostnadsdrivande. Enligt uppgifter från kyrkokansliet, ekonomi- och finansavdelningen, har under de senaste 15 åren, 2005–2019, begravningsverksamhetens kostnader i Sverige totalt ökat med i snitt 4,3 procent per år – att jämföra med konsumentprisindex, KPI, som under samma period ökade med 1,3 procent i snitt. Kostnadsökningen efter 2017 då den enhetliga begravningsavgiften infördes, dvs. 2018 och 2019, är 4,9 procent i snitt.

- ◆ Om församlingar och pastorat går samman i större enheter, dvs. bildar begravnings-samfälligheter, innebär det också ett bättre utnyttjande av utrustning och maskinpark samt högre kvalitet allmänt på tjänstemannanivå vad gäller ekonomi-, kyrkogårds- och fastighetsförvaltning. Ett ökat behov av specialkunskaper kan därmed tillgodoses; en god skötsel av den mångkulturella kyrkogården kommer att främjas; högre kompetens att hantera miljö- och hållbarhetsfrågor kommer att uppnås. Väljer församlingar och pastorat som ligger inom samma kommun att bilda en begravnings-samfällighet befrämjas också samverkansmöjligheter med kommunala förvaltningar såsom parkförvaltning eller teknisk förvaltning. Möjligheten att med kommunen samordna utbildning av den egna personalen underlättas.
- ◆ För de sju länsstyrelser som utövar tillsyn över Svenska kyrkans begravningsverksamhet, underlättas tillsynen om begravningsenheterna blir färre. Antalet begravningsombud kan minskas och deras arbete bli mer effektivt. Färre begravningshuvudmän inom ett stiftagnar likaså stiftets och domkapitlets tillsyn utifrån de riktlinjer för begravningsverksamheten som trädde i kraft 1 januari 2019.
- ◆ Uppdraget att ansvara för begravningsverksamheten är viktigt för Svenska kyrkan i dess helhet. Allhelgonahögtiden är numera den mest besökta av årets högtider på våra kyrkogårdar, likaså de minnesstunder som Svenska kyrkan anordnar i samband med helgen. Det måste beaktas att det är i samband med begravingar som Svenska kyrkan har den största kontakten med svenska folket.

Göteborg den 8 juli 2021

Sten Janson (POSK)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Lars-Ola Dahlgvist (S)

Marie Wojidkow (POSK)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Agne Arnesson (C)

Jan Wahn (C)

Marjut Ervasti (ViSK)

Inger Harlevi (POSK)

Anne Olofsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:27
av Anna Karin Hammar m.fl.

Folkrätten i Israel och Palestina

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta granska den folkrättsliga situationen i Israel och Palestina utifrån framför allt FN:s apartheidkonvention och Romstadgans skrivningar om apartheid.

Motivering

De palestinska kristna vädjar till kyrkorna i världen att uppmärksamma den allvarliga situationen i Palestina och Israel. De vädjar till kristna systrar och bröder baserade på egen erfarenhet, men också på folkrättens grund.

Under många år har folkrättsexperter som John Dugard, Sydafrika, Richard Falk och Virginia Tilley, USA, Pål Wrangé, Sverige, påtalat att situationen i Israel och/eller Palestina faller – förutom under begreppet ockupation, annektering och blockad – under det folkrättsliga begreppet apartheid. Apartheid är enligt folkrätten ett brott mot mänskligheten och det åvilar alla att ingripa. Apartheidbegreppet brukar inte översättas, eftersom det är en folkrättslig term oberoende av att det en gång uppstod på sydafrikansk mark. Trots detta används ibland i Israel den hebreiska termen hafrada, för att markera åtskillnad och separation, men den folkrättsliga termen lyder apartheid.

Under senare tid har den välrenommerade israeliska människorättsorganisationen B'Tselem kommit till slutsatsen att det är en apartheidregim som styr området mellan Medelhavet och Jordan, både Israel och Palestina. Human Rights Watch har kommit till samma slutsats.

Dessa oberoende organisationer säger nu det som de palestinska kristna vädjat till Kyrkornas världsråd och den ekumeniska rörelsen om år 2017 i ett öppet brev och som 2020 understrukits av den internationella stödorganisationen Global Kairos for Justice i budskapet Cry for Hope. Även om begreppet apartheid inte uttryckligen nämndes i Kairos Palestina dokumentet 2009, utgör det fortfarande en inspirationskälla till arbetet för en rättvis fred i Israel/Palestina.

När ekumenikutskottet 2001 behandlade Guds vägar om relationen mellan Svenska kyrkan och det judiska folket betonades att varken historisk rätt eller biblisk/religiös rätt skulle avgöra frågan om land i Israel/Palestina utan Svenska kyrkan skulle i sina ställningstaganden bygga på folkrätt.

Det är hög tid och av yttersta vikt att Svenska kyrkan lyssnar till den samlade visdomen om apartheid som brott mot mänskligheten och lyssnar till de vittnesbörd och argumentationer som stödjer – såväl som till de argumentationer som inte stödjer – uppfattningen att det är apartheid som praktiseras av Israel i både Israel och Palestina.

Mot 2021:27

Det är av vikt att det internationella samfundet och den världsvida kyrkan ingriper i varje apartheidsituation. Inför folkrätten är vi alla lika.

Det är därför angeläget att Svenska kyrkan skyndsamt låter granska den folkrättsliga situationen i Israel och Palestina.

Öregrund den 14 juli 2021

Anna Karin Hammar (S)

Lisa Tegby (POSK)

Daniel Tisell (C)

Roberth Krantz (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:28
av Anna Karin Hammar

Bygga församling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att låta dokumentera, analysera och förmedla erfarenheter av att ”bygga församling” och av dynamisk, öppen, evangelisk och inkluderande församlingsväxt i Svenska kyrkan.

Motivering

Vissa församlingar får verkligen till det! Levande gudstjänster, människor i alla åldrar, kyrkan som en plats där man känner sig hemma, sedd, förstådd, bejakad och sänd i världen att ta del i arbetet för Guds rike.

Alla behöver inte begå samma misstag. Vi kan visst lära av varandra. Om vi är ödmjuka och har kyrkans och världens bästa för ögonen. Kanske lite humor som gör att vi kan ha viss barmhärtighet med oss själva.

Tiden är mogen för Svenska kyrkan att seriöst och nyfiket utforska vad det är som leder till levande församlingar och ett dynamiskt, inkluderande, evangeliskt och öppet församlingsliv samt att göra det möjligt att lära av varandras erfarenheter.

Öregrund den 14 juli 2021

Anna Karin Hammar (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:29
av Petter Nilsson m.fl.

Svenska kyrkans arbete med asylsökande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkans nationella nivå ska avveckla kostnader för asylaktivism.

Motivering

Sverige har länge drivit en alltför ansvarslös migrationspolitik, vilket har lett till att Sverige utvecklas mot allt mer otrygghet med ökande kriminalitet och sociala problem istället för att bejaka de goda värden som har sina rötter i den luthersk-protestantiska trosuppfattningen.

Enligt Dublin-förordningen gäller att asyl ska sökas ”i första säkra land”. Svensk migrationspolitik har kringgått denna regel, och när både flyktingpolitiken rundar denna EU-förordning och Svenska kyrkan engagerar sig i aktivism för att upprätthålla det avsteg Sverige gör från förordningen, då har både Sverige och Svenska kyrkan hamnat mycket snett. Den migrationspolitik Sverige har bedrivit har dessutom inneburit att ett växande utanförskap där anpassning till den svenska majoritetskulturen har uteblivit. Det är viktigt att poängtera att den svenska majoritetskulturen i allt väsentligt faktiskt har sin grund i luthersk-evangelisk tro och tradition. I kontrast till Svenska kyrkans tidlösa goda värderingar har migrationspolitiken också inneburit att destruktiva uttrycks-sätt har fått slå rot och växa i samhället. Över huvud har kontraproduktiva integrationssträvanden fått större rum än verkningfulla åtgärder med fokus att migranter ska få ordentliga förutsättningar att bli en del av sitt nya land. Därför är vår uppfattning att Svenska kyrkan varken ska bekräfta att Sverige avviker från internationella överenskommelser eller för den delen ge ekonomiskt stöd till en negativ samhällsutveckling.

Under 2020 anslog kyrkostyrelsen 25 miljoner kronor till Svenska kyrkans arbete med flyktingar, asylsökande och integration. Medlen har fördelats mellan församlingarnas aktiviteter, stiftens stödinsatser samt till insatser i den internationella verksamhetens flyktingarbete.

Vi anser att det är orimligt att Svenska kyrkan lägger omfattande medel för att ge stöd åt en ohållbar flyktingpolitik samtidigt som Svenska kyrkan i andra situationer exempelvis föreslår rivningar av kulturarvet och föreslår decimerande av den kristna tron genom religionsblandning. Därför anser vi att kostnaderna för asylaktivism måste avvecklas eftersom pengarna kan användas till bättre ändamål, exempelvis till att förvalta kulturarvet och för att tydligare bejaka Svenska kyrkans bekännelse, tro och lära.

Umeå den 16 juli 2021

Petter Nilsson (SD)

David Lång (SD)

Fredrik Ottesen (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:30
av Margaretha Herthelius

Försäljning av kyrkor och kapell

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att församlingarnas beslutande organ, vid försäljning av kyrkor eller liknande lokaler, i första hand ska vända sig till andra kristna församlingar.

Motivering

Då medlemstappet ökar inom Svenska kyrkan har allt fler församlingar fått minskade resurser, vilket kan innebära att man i församlingen tvingas besluta om försäljning av församlingens kyrkor eller andra fastigheter.

Denna motion gäller specifikt beslut om försäljning av invigda kyrkor eller kapell. Vi bekännande kristna bör i första hand, när vi beslutar om försäljning av våra kyrkor eller kapell, vända oss till andra kristna församlingar.

En policy/regel behövs så att beslutande organ i församlingar i Svenska kyrkan får ett rättesnöre att följa, då man beslutar om försäljning av kyrkor eller kapell.

Stockholm den 16 juli 2021

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet

Motion 2021:31

av Tomas Rosenlundh och Margareta Karlsson

Digitala sammanträden efter pandemin

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att de sätt som varit möjliga att sammanträda på under pandemin – att ordförande kan bestämma att ett organ ska genomföra ett sammanträde där alla deltagare deltar på distans samt att det räcker med ljudöverföring i realtid – permanentas.

Motivering

Grundregel för Svenska kyrkans både verkställande och beslutande organ är att ledamöter är fysiskt närvarande vid sammanträden. Kyrkomötet beslutade 2019 att införa bestämmelser i kyrkoordningen som medger undantag för detta. De undantagen omfattar inte domkapitel eller nämnder på nationell nivå.

Bestämmelserna i kyrkoordningen för deltagande på distans är i grunden samma som de som enligt kommunallagen gäller för kommunerna. Om deltagande på distans ska vara möjligt måste det beslutande organet ha fattat beslut om det och vissa villkor vara uppfyllda. Ordföranden ska befinna sig på den fysiska plats där sammanträdet hålls, ljud- och bildöverföring ska ske i realtid och alla ledamöter ska delta på samma villkor. I förarbetena framgår tydligt att alla ledamöter också ska kunna se alla ledamöter under sammanträdet.

Bestämmelsen har också tolkats som att det är en möjlighet för ledamöterna att vilja delta på distans, men inte en möjlighet för ordförande att föreskriva deltagande på distans. Den delen är dock ännu inte prövad och det är möjligt att det i en arbetsordning skulle kunna gå att skriva in det.

För att säkerställa att Svenska kyrkan skulle vara beslutsför under pandemin utfärdade kyrkostyrelsen i mars särskilda bestämmelser för beslutfattande på distans. Värt att notera är att kyrkostyrelsen då inte bedömde att det räckte med de bestämmelser som kyrkomötet fattat beslut om fyra månader tidigare, utan de särskilda bestämmelserna gav också utvidgade möjligheter till deltagande som till exempel att det räckte med ljudöverföring.

Den samlade erfarenheten från pandemin är att det har fungerat väl med beslutfattande på distans, men att det har varit svårt att upprätthålla hela regelverket i enlighet med kyrkoordningen. Vid många möten har tekniken strulat på ett sådant sätt att endast deltagande via ljud i realtid har varit möjligt för en eller flera ledamöter. Det har också visat sig att ledamöter ”ramlar ur” pågående sammanträden och att det vid flera tillfällen tagit oproportionerligt lång tid att slutföra sammanträdet om det varje gång skulle ajourneras på grund av teknikproblem.

Det är rimligt att anta att flera av ledamöterna, som under pandemin har vant sig vid att kunna delta i sammanträden i enlighet med de särskilda bestämmelsernas något enklare reglering, kommer ha svårt att acceptera en strikt tillämpning av kyrkomötets beslut av november 2019. Till det kommer den osäkerhet som råder på det kommunalrättsliga området med anledning av olika utslag i förvaltningsdomstolarna. Sveriges kommuner och regioner, SKR, har noterat denna osäkerhet och begärt att regeringen skyndsamt lämnar förslag på ändringar i regleringen. Denna översyn har ännu inte genomförts trots att vi nyligen såg Luleå förvaltningsrätt upphäva Luleå kommunfullmäktiges beslut med hänvisning till att alla ledamöter inte såg varandra under sammanträdet.

Svenska kyrkan behöver uppdatera de bestämmelser som rör deltagande på distans eftersom det är ett arbetssätt som kommit för att stanna.

Göteborg och Vingåker den 20 juli 2021

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2021:32
av Ellionor Moberg m.fl.

Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. ställa sig bakom kyrkostyrelsens förslag till inriktning som presenteras i färdplan för samverkan och digitalisering när det gäller digitalisering, gemensam it-plattform och nätverksbyggande för samverkan och säkerhet,
2. satsningen och anslutningen ska rymmas inom den sjuöringsavgift som idag betalas till nationell nivå och dess nuvarande ekonomiska ramar,
3. varje församling och pastorat beslutar om de vill ansluta till gemensamt lönecentrum eller inte,
4. de som väljer att ansluta sig till lönecentret betalar för tjänsten utifrån den volym lönehanteringsärenden man lämnar över till lönecentrat att hantera.

Motivering

Omvärlden är instabil på grund av klimatförändringar, digitalisering och vikande medlemsantal. Församlingar och pastorat är kyrkans nav. Det är lokalt man bygger relationer, nätverk och samhörighet. Inte genom att centralisera och flytta ansvaret någon annanstans.

Investering framtid

En säker och stabil digital grundplattform som förenklar kommunikation och nätsamverkan är angelägen och nödvändig.

En it-plattform med effektiva och enkla digitala verktyg kan lösa det mesta utan en överbryggande administration. Utbildning och support måste ingå i plattformsbbyggandet. Denna satsning är en investering för hela kyrkan. Finansieringen ska därför rymmas inom de ekonomiska ramar som den nationella nivån förfogar över och därmed en oförändrad avgift till nationell nivå.

Frivillighet är ett obligatorium

Det angelägna är att ge församlingar och pastorat fortsatt möjlighet att lösa de nära administrativa uppgifterna med smarta verktyg och därmed fortsätta att ta eget ansvar för helheten. De församlingar och pastorat som väljer att köpa eller använda resurser ”utifrån” betalar för dessa tjänster. Församlingar ska kunna sköta sina egna administrativa tjänster eller samverka med andra församlingar eller använda centrala erbjudanden. Varje församling är unik utifrån sin omgivning och sina förutsättningar. Det ska därför vara valfrihet och frivillighet som avgör församlingens beslut. Detta är ett obligatorium. Det är den kristna grunden och tron som förenar oss.

Mot 2021:32 Stockholm den 22 juli 2021

Ellionor Moberg (C)

Anders Åkerlund (C)

Åsa Ingårda (C)

Lisbeth Göranson (C)

Roger Sandström (C)

Stig Eriksson (C)

Ann-Christin Alexius (C)

Margareta Hedström (C)

Ann-Kristin Jonäng (C)

Inga Alm (C)

Berith Pagels (C)

Lennart Persson (C)

Mats Nilsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:33
av Nils Gårder

Förenkling och lägre kostnader för kyrkoval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och redovisa vilka förenklingar och besparingar som kan göras vid Svenska kyrkans val.

Motivering

Kyrkostyrelsen skriver i KsSkr 2021:1 Verksamhet och ekonomi på sidan 7 att man ser ett ”behov av att säkra och utveckla den demokratiska styrningen för framtiden och utreda hur den kan upprätthållas till en lägre kostnad än idag”. Kyrkomötet bör tydligt bejaka detta och anhålla om en utredning av vilka förenklingar och besparingar som kan göras. Det är angeläget att den andel av kyrkoavgiften som ianspråkats av valsyste­met minskas.

Före kyrka-stat-reformen uppskattades kostnaderna för kyrkans egna val till 30–40 miljoner kr (SKU 1998:4 sid 180 f.), vilket var en halvering av de kostnader som stat och kommun hade för kyrkovalet 1997. Vi vet nu att kostnaderna tvärtom mångfaldigats. Till skillnad från före år 2000 drabbar kostnaderna nu kyrkan. De lokala församlingarna betalar för den nationella nivåns utgifter och svarar därtill för de egna valnämndernas. Demokratiska val till Svenska kyrkans beslutande församlingar är en omistlig del av Svenska kyrkans uppbyggnad men som framgår av den konsekvensanalys som kyrkostyrelsen redovisar i KsSkr 2021:3 Bilaga 1 kan demokratiska val utformas på olika sätt.

För direkta val föreligger följande grundläggande krav:

1. En röstlängd, som kan framtas från kyrkobokföringen
2. En möjlighet att fritt nominera kandidater och bilda nomineringsgrupper
3. En organisation för mottagande av röster och sammanräkning.

En utredning bör förutsättningslöst pröva hur dessa grundläggande krav kan tillgodoses till lägsta möjliga kostnad. Det bör övervägas om det år 2000 införda kravet på central registrering av kandidater måste upprätthållas och om så bedöms vara fallet om registreringen kan förenklas. Det bör prövas om det kostsamma utsändandet av röstkort är nödvändigt eller om information till de röstberättigade kan tillgodoses på annat sätt till lägre kostnad. Det bör övervägas om användandet av den alternativa form av valsedlar som dåvarande Svenska kyrkans centralstyrelse 1999 föreslog kan leda till besparing och lindrigare miljöpåverkan (CsSkr 1999:3 sid 257 ff). Det förslaget innebar att en blank valsedel tillhandahålls väljaren, som själv med en bokstavskod anger nomineringsgrupp och eventuellt därtill med siffra anger person som rösten ges. Liknande enhetliga valsedlar används vid val i andra länder.

Direkta val till församlingens kyrkofullmäktige utgör grunden för den representativa demokratin. Kyrkan byggs nedifrån och detta val är grunden för hur den enskilde

Mot 2021:33

kyrkomedlemmen blir demokratiskt företrädd. Det finns olika mening om huruvida även de beslutande organen på stiftsnivå och nationell nivå ska utses genom direkta val eller utses indirekt av dem som blivit valda till församlingens beslutande organ. I den konsekvensanalys som framläggs till detta års kyrkomöte berörs principiella frågor som har samband med direkta jämfört med indirekta val. Det bör emellertid även utredas vilka ekonomiska besparingar som kan göras genom indirekta val. Därvid bör uppmärksammas om indirekta val till stift och kyrkomöte även främjar förenklingar av de direkta valen till kyrkofullmäktige.

Utredningen bör göras med sådan skyndsamhet att beslut om förändringar kan fattas under den mandatperiod som inleds 2022.

Lund den 22 juli 2021

Nils Gårder (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:34
av Anders Brunnstedt m.fl.

Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anslutningen till Svenska kyrkans digitala infrastruktur ska vara obligatorisk för församlingar och pastorat,
2. anslutningen till Svenska kyrkans digitala infrastruktur för församlingar och pastorat finansieras inom ramen för den nuvarande gemensamma avgiften för nationell nivå, den s.k. sjuöringen,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att klarlägga hur begravningsverksamheten kan ta sin del av kostnaderna för anslutning av Svenska kyrkans digitala infrastruktur.
4. anslutningen till Svenska kyrkans lönecenter ska vara frivillig för församlingar och pastorat,
5. de församlingar och pastorat som ansluter sig till Svenska kyrkans lönecenter betalar volymbaserade avgifter för de tjänster de utnyttjar.

Motivering

De överväganden som görs i kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Bilaga 3 angående digital infrastruktur är välgrundade.

Den höjning av den gemensamma avgiften för nationell nivå som föreslås finansiera Svenska kyrkans digitala infrastruktur är inte en bra väg. Prisutvecklingen på tjänster som kommer att vara en del av Svenska kyrkans digitala infrastruktur som t.ex. bredband och 5G är fallande. Att låsa sig vid den föreslagna finansieringen med en extra ”ettöring” kommer inte att gynna kyrkostyrelsens långsiktiga arbete för att uppnå en ekonomi i balans för den nationella nivån. Det är ur denna synpunkt skäligt att finansieringen på lång sikt görs inom ramen för den nuvarande ”sjuöringen”.

För Svenska kyrkans nationella nivå innebär motionens förslag ett starkt incitament att hålla fokus på arbetet på att sänka kostnader inom all verksamhet.

För Svenska kyrkans digitala infrastruktur innebär motionens förslag ett starkt incitament att hålla fokus på ständiga förbättringar och väl genomförda upphandlingar.

En aspekt på finansieringen av Svenska kyrkans digitala infrastruktur som inte har belysts är hur begravningsverksamhet ska ta sin del av kostnaderna. En finansiering via den gemensamma avgiften för nationell nivå för delar av begravningsverksamheten i församlingar och pastorat är inte korrekt. Den gemensamma avgiften är ett överlåtande av medel som är avsedd för församlingsverksamhet och inte begravningsverksamhet.

De överväganden som görs i kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Bilaga 3 angående Svenska kyrkans lönecenter när det gäller kvalitet, ekonomi och minskad sårbarhet är välgrundade.

Att göra anslutningen till Svenska kyrkans lönecenter obligatorisk genom att den ska finansieras via en höjning av den gemensamma avgiften för nationell nivå är också det ett dåligt vägval.

För Svenska kyrkans lönecenter innebär motionens förslag att man blir transparent i sin prissättning av tjänsterna. Därmed ges Svenska kyrkans lönecenter incitament att producera tjänsterna på ett kostnadseffektivt sätt.

För församlingar och pastorat innebär motionens förslag att de ges möjlighet att jämföra tjänster från Svenska kyrkans lönecenter med tjänster från andra leverantörer, ett ansvar som självklart åligger förtroendevalda i församlingar och pastorat.

Falun den 18 juli 2021

Anders Brunnstedt (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Peter Bernövall (POSK)

Anders Roos (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Victor Backström (POSK)

Leif Nordlander (FK)

Inger Harlevi (POSK)

Jörgen Åkesson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:35
av Petter Nilsson m.fl.

Investeringspolicy

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att ett positivt resultat investeras diversifierat inom ramen för framtida kapitalinkomster och i kostnadsbesparingar. Fördelningen av investeringarna på kapitalinkomster och kostnadsbesparingar ska prioriteras efter vad som är mer gynnsamt – ur ett hållbarhetsperspektiv – utifrån förutsättningarna vid varje given tidpunkt.

Motivering

Svenska kyrkan har under en tid tappat betalande medlemmar som utgjort ett underlag för kyrkans organisation och ekonomi. För att långsiktigt kunna förvalta Svenska kyrkans ekonomi på ett välavvägt och balanserat sätt behövs många åtgärder. Det behövs bland annat en förnyad policy för de investeringar kyrkan gör.

Under lång tid har Svenska kyrkan haft ett överskott, ett positivt resultat årligen i dess resultaträkningar. Frågan om vad som ska göras med överskottet har lyfts emellanåt. Det är vår uppfattning att Svenska kyrkan ska fokusera på kärnverksamheterna som gudstjänst, diakoni, mission och undervisning och avstå andra kostnadsökningar för att fortsätta upprätthålla ett positivt resultat. Resultatet ska sedan användas i sin helhet till att investera i nya kapitalinkomster och i kostnadsbesparingar.

Kapitalinkomster

Svenska kyrkans portfölj kan vara mer diversifierad. Vi menar att en bred portfölj med kassamässig avkastning är den viktigaste strategin för att åstadkomma en balans mellan nya intäkter och riskspridning. Därför behöver Svenska kyrkans investeringsprofil vara inriktad på detta.

Sverigedemokraterna ser också möjligheten att kyrkan blir mer delaktig i samhällsbilden som ett led i att komma närmare folket, att vara den folkkyrka som är tanken. Det kan göras genom investeringar i bankverksamhet för bolån, välfärdsverksamheter och en spridning på många olika branscher. Intäkter från en variation av sektorer gör också kyrkan mindre sårbar ekonomiskt då den inte enbart behöver förlita sig på medlemsintäkter.

Kostnadsbesparingar

Svenska kyrkan har över tid växande skulder och stora fastigheter med byggnader av volym med betydande energikostnader. Därför behöver Svenska kyrkan i dess investeringspolicy också löpande investera i bergvärme, sjövärme, jordvärme eller dylikt för samtliga fastigheter där kostnadsbesparingar kan göras på detta sätt. Och till det årligen amortera ner skulderna över tid ner till målsättningen om noll kronor i

Mot 2021:35 skulder oavsett hur lång tid det än tar. Fördelningen av investeringarna på kapitalinkomster och kostnadsbesparingar ska prioriteras efter vad som är mer gynnsamt – ur ett hållbarhetsperspektiv – utifrån förutsättningarna vid varje given tidpunkt. På detta sätt bygger vi en successivt starkare ekonomi i Svenska kyrkan som minskar kostnader och parerar för intäktsbortfall.

Umeå den 26 juli 2021

Petter Nilsson (SD)

David Lång (SD)

Fredrik Ottesen (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:36
av Fredrik Ottesen m.fl.

Visselblåsarsystem

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att det kommande visselblåsarsystemet också ska innefatta en möjlighet att anmäla när social utfrysning sker på grund av politisk uppfattning eller fromhetsinriktning.

Motivering

Svenska kyrkan ska införa ett visselblåsarsystem. Det är betydelsefullt att få till stånd ett sådant system både för de anställda och för Svenska kyrkan. Det är viktigt att anställda ska kunna nyttja det framtida systemet för att kunna signalera om många olika typer av missförhållanden, exempelvis utfrysning och trakasserier.

I ljuset av att Svenska kyrkan har blivit en allt mer vänsterliberalt orienterad organisation har många konservativa medarbetare upplevt att de inte får ta erforderlig plats i Svenska kyrkan. Det är viktigt att Svenska kyrkan hålls öppen på ett sätt som gör att så många som möjligt kan få delta i Svenska kyrkans arbete, och att arbetsmiljöer inte exkluderar människor på grund av deras politiska övertygelser. Svenska kyrkan ska vara en tidlöst inkluderande kyrka utifrån den luthersk-evangeliska trosuppfattningen, inte utifrån en trendande politisk ideologi och kyrkosyn.

Eslöv den 27 juli 2021

Fredrik Ottesen (SD)

Petter Nilsson (SD)

David Lång (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:37
av Leif Nordlander

Begreppet pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att

1. pastorat återinförs som grundläggande beteckning över vilket en kyrkoherde har det yttersta ansvaret,
2. begreppen flerförsamlingspastorat och enförsamlingspastorat återinförs.

Motivering

Varje gång det tas beslut måste det formuleras ”församlingar som inte är pastorat eller pastorat”. Det är inte ett ändamålsenligt sätt att beteckna en församling med en negation. Jag anser att den tidigare beteckningen där pastorat utgör område där en kyrkoherde har det yttersta ansvaret för all verksamhet i Svenska kyrkan lokalt är mer ändamålsenligt samt att beteckningen flerförsamlingspastorat är mer adekvat av två skäl:

1. Församlingen är den grundläggande byggstenen i den kristna kyrkan vilket också tydliggörs i begreppet flerförsamlingspastorat.
2. Vi slipper en negation i beteckningen av pastorat som är en församling. Det låter annars lite som ”de har inte uppnått pastorats status”.

Falköping den 28 juli 2021

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:38
av Leif Nordlander

Reglerna för kyrkounderhållsbidrag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkounderhållsbidrag kan få användas till utveckling av kyrkorum så att de blir mer ändamålsenliga för nutida verksamhet.

Motivering

Kyrkounderhållsbidraget (KUB) har idag samma regelverk som kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) med det undantaget att det även kan ges till yngre kyrkor. Jag menar att detta inte är tillfredsställande. I den stora genomgång av byggnadsbeståndet i lokalförsörjningsplaner som nu håller på att slutföras finns till exempel gamla skolor som blivit församlingshem men som inte är ändamålsenliga idag. Och det finns kyrkor som är stora och inte utnyttjas tillräckligt. Svenska kyrkan har genom regelverket för KUB minskat möjligheterna att bygga om kyrkor så att de blir ändamålsenliga och kan användas för mer än gudstjänster. Tidigare kunde bidrag erhållas genom kyrkobyggnadsbidrag (KBB) men när man ändrade det till KUB så togs den möjligheten bort vilket enligt mitt sätt att se var olyckligt. Det kan till exempel, med en bra arkitekts hjälp tillskapas en församlingssal under eller på en läktare, tillskapas verksamhetsrum genom en planändring av kyrkorummet och arbetsrum för medarbetare. Människor finner sin väg till sin kyrka på ett naturligt sätt i vardagen och helgdagen. Låt oss försöka använda våra kyrkobyggnader för både gudstjänst och församlingsverksamhet.

Falköping den 28 juli 2021

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:39
av Leif Nordlander

Behörighetsprövning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att

1. i tjänst varande präst inte ska behöva behörighetsprövas på nytt,
2. en präst som inte har tjänst ska vid återgången i tjänst behörighetsprövas,
3. en kyrkoherde, efter genomgången kyrkoherdeutbildning eller minst fem års sammanhängande tjänst som kyrkoherde, ska anses behörig utan upprepad prövning så länge han/hon inte varit borta från tjänst i Svenska kyrkan.

Motivering

Domkapitlen har att behandla behörighetsprövningar vilket sker på olika sätt i olika stift. I en del stift är det delegerat till biskop och/eller stiftsjurist att göra prövningen av en prästs behörighet, i andra är det domkapitlet i plenum som beslutar. Det sistnämnda utgör ofta ett irritationsmoment då församlingars som inte är pastorat och pastorats kyrkorådssammanträden inte är planerade i samklang med domkapitels-sammanträden. Ett smidigare förfarande borde kunna åstadkommas då t.ex. ett beslut kan dra ut på tiden i ett par månader medan alla vet vad beslutet blir då det inte finns skäl att underkänna. Det är inte bara en svårighet för sökande utan också för församlingar som inte är pastorat och pastorat. Det är ett krångligt och byråkratiskt förfarande som utan några uppenbara nackdelar skulle kunna förändras. Detta tydliggörs när man vid en vakans tillsätter en vikarie under en viss bestämd tid att också denne/a präst måste efter ofta många trogna år som präst i vår kyrka behörighetsprövas ibland flera gånger på ett år. Har vi inte annat att syssla med i domkapitlen ska vi nog tänka efter lite på prioriteringarna.

Falköping den 28 juli 2021

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:40
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Församlingsbegreppet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda församlingarnas ställning och hur församlingsbegreppet ska förstås.

Motivering

Med strukturutredningens genomförande kom församlingarna och själva församlingsbegreppet att förändras i grunden. Församlingarnas självständighet upphörde i och med att de organisatoriskt inordnades i större pastorat. En församling har inte längre beslutsrätt i väsentliga frågor utan detta ligger på pastoratet, personalfrågor och ekonomi hanteras inte längre på församlingsnivå utan av pastoratet.

Samtidigt är församlingarna den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan. Pastoratet är i princip endast en organisatorisk hjälpfunktion. Förändringarna som genomfördes 2014 har fått till följd att själva begreppet församling blivit oklart, att församlingarnas integritet och självständighet frångåtits dem, att förtroendevalda på församlingsnivå är oklara över inte bara vad man har rätt att besluta (vilket är mycket begränsat) utan känner också att mycket av identiteten gått förlorad. De små lokala enheterna tycks på många håll ha blivit vilsna.

Saken kompliceras av att man inom många pastorat valt olika vägar. På en del håll har man av stora pastorat skapat en enda församling, på andra håll kan det finnas tre nivåer – kyrkoråd, församlingsråd och verksamhetsråd (eller motsvarande beteckning, det sistnämnda saknar grund i kyrkoordningen).

Det föreligger en paradox i hur den för Svenska kyrkan grundläggande enheten ”församlingen” ska förstås. Å ena sidan betonar kyrkoordningen att ”Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan.” Vidare att ”Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden” och att ”församlingen har lokal självstyrelse”. Vidare: ”För varje församling finns ett kyrkoråd eller ett församlingsråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.”

Å andra sidan så har församlingarna i realiteten ingen självstyrelse, de samverkar inte utifrån egen beslutsrätt i ett pastorat. Församlingsråden är på samma sätt i praktiken maktlösa marionetter. Att då som gjorts på en del håll välja att göra ett stort pastorat till en ”församling” är att fjärma församlingsbegreppet från hur detta har förståtts i kyrkans historia och tradition.

Därför behövs en fördjupad förståelse av vad en församling är, en genomlysning av följderna för församlingarna på grund av strukturutredningen och en reflektion över vilken beslutsrätt varje församling ska ha.

Malmö den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:41
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Nya sätt att vara kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta erforderliga medel i fem år för att inrätta stiftsöverskridande samordnare och inspiratörer för Nya sätt att vara kyrka.

Motivering

I spåren av projektet Nya sätt att vara kyrka 2016–2018, som var en del av Dela tro dela liv-satsningen, har vi fått se en positiv utveckling. Den utvecklingen behöver främjas, få förnyat stöd och resurser så att det kan bidra till att vitalisera Svenska kyrkan.

Erfarenheter och kunskap som finns av vad församlingar i vår tid och vår del av världen gör som verkar för ökat förtroende och engagemang behöver tas tillvara. Det handlar ofta om ökad närvaro i samhället, diakonala insatser, ökad delaktighet och ideellt engagemang, som i sin tur kommer ur ett nytänkande vad gäller kreativitet, ledarskap och nya mötesplatser. Under pandemin har det talats mycket om nya sätt att vara kyrka och det har utmanat kyrkan att hitta fler vägar att mötas och finnas till för människor. Nya sätt att vara kyrka, med initiativ som Messy Church, Gud och spaghetti, Vardagsrummet och andra lågtröskelmötesplatser, delvis med inspiration från t.ex. Storbritannien, Norge och Tyskland, samlar idag fler människor i alla åldrar.

Stiftsarbetare som har frågor rörande församlingsutveckling på sitt bord efterfrågar mötesplatser för utbyte av erfarenheter, gemensamma utbildningsdagar och nätverkande mellan församlingar med liknande utmaningar. Lokala kyrkoherdar och kyrkoråd vill arbeta med strategier för arbetet och söker efter goda exempel att hämta inspiration och vägledning från.

Stiftsöverskridande samordnare och inspiratörer för Nya sätt att vara kyrka skulle kunna ta till vara, sprida kunskap om och uppmuntra till nya initiativ som skulle kunna bidra till att vända den negativa trenden vad gäller kunskap om kristen tro, medlemskap och engagemang. Det finns exempel sedan tidigare på att stift skapat projekt tillsammans och längre förordnanden finns också t.ex. i SKUT.

En möjlighet skulle kunna vara att ett stift söker medel för att, i samarbete med ett eller två andra stift, anställa två personer för att arbeta med:

- Inspirations och utbildningsdagar på stifts-, kontrakts- och församlingsnivå.
- Samarbeta med stiftens företrädare för olika områden som berör församlingsutveckling.
- Ledar- och teamutbildningar av processkaraktär för att stärka församlingarnas arbete med ideella och med utåtriktade verksamheter.

- Mot 2021:41
- Möjliggöra tillkomsten av nätverk mellan församlingar, även tillhörande olika stift, med liknande utmaningar för utbyte av erfarenheter och inbördes stöd.
 - Erbjuder handledning och processledning för kyrkoråd som vill arbeta med utveckling.
 - Lyfta fram och synliggöra goda initiativ, till inspiration för fler.
 - Ta fram pedagogiska och teologiska material för att sprida kunskaper och erfarenheter av Nya sätt att vara kyrka.

För att detta ska vara möjligt behöver kyrkomötet besluta att avsätta erforderliga medel under fem års tid för att inrätta stiftsöverskridande samordnare och inspiratörer för Nya sätt att vara kyrka.

Malmö den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:42
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Utvärdering av hanteringen av pandemin

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en oberoende utredning alternativt låta enheten för forskning och analys på Svenska kyrkans nationella nivå utvärdera hur pandemin med dess restriktioner har hanterats inom Svenska kyrkan.

Motivering

Pandemin fick utifrån de restriktioner som gavs från regeringen och folkhälsomyndigheten stora följder för samhället. Men också för Svenska kyrkan. Under parollen ”vi ställer inte in, vi ställer om” försökte man på alla kyrkans nivåer – nationellt, stift, pastorat och församlingar – finna ett sätt att hantera följdverkningarna. Initiativrikedomen har varit stor och kan delvis fascinera, samtidigt som det är uppenbart att man i olika pastorat och församlingar valt skilda vägar. Detta gäller inte minst gudstjänsterna. Inställda gudstjänster, webb- och direktsända gudstjänster, webbsända men förinspelade gudstjänster, utökat antal gudstjänster men med endast ett fåtal deltagare, kommunion under endast en gestalt, förlängd kommunion med utdelande efter mässans sändningsord osv. De alternativa sätten att hantera svårigheterna har varit många.

Därför behövs det en grundlig utvärdering. Fick pastoraten tillräckligt med råd, för många eller för få råd från stift och biskopar? Hur fungerade webbsändningarna? Vilka blir effekterna för gudstjänstlivet framöver? Finner gudstjänstfirarna vägen tillbaka in i kyrkan? Har det ökade antalet deltagare som webbsändningarna tycks ha medfört en varaktig effekt? Vilka kommunionalternativ är rimliga och förenliga med kyrkans sakramentala syn? Hur har helt inställda gudstjänster påverkat präster och gudstjänstfirare?

Frågorna är som sagt många. Inför framtida krissituationer är det därför nödvändigt med en grundläggande genomlysning av hanteringen av pandemins effekter.

Malmö och Falköping den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:43
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Utvärdering av strukturutredningens konsekvenser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en oberoende utredning som utvärderar strukturutredningens förändringar av Svenska kyrkans organisation.

Motivering

I januari 2014 genomfördes strukturutredningens förslag och Svenska kyrkans lokala organisation förändrades i grunden. Om bara några månader är det åtta år sedan. Ännu har ingen oberoende utvärdering genomförts. Hur har organisationsförändringarna påverkat Svenska kyrkan? Har förändringarna bidragit till att främja eller försämra gudstjänstlivet? Församlingslivet? Ekonomin? Arbetsledning och personalvård? Initiativkraft? Enkelhet i strukturen? De förtroendevaldas situation? Rekrytering av kyrkoherdar och församlingsledare? Frågorna som kan ställas och som behöver utvärderas är många.

Att förändringarna haft stor påverkan råder det ingen tvekan om. De stora pastoraten tycks främst på landsbygden ha haft vissa positiva effekter, men från alltför många större pastorat i städerna har det hörts helt andra omdömen. Långa och tröga beslutsvägar, förlorad självständighet, alltför många förflyttningar av präster och personal vilket motverkat stabilitet och kontinuitet. Samtidigt har det varit positivt att kunna ta ett större helhetsgrepp om kyrkor och fastigheter.

Hittills har kyrkomötet värt sig mot att göra en utvärdering, vilket i sig är direkt uppseendeväckande. En svaghet som fanns redan i själva strukturutredningen var bristande konsekvensanalys – då är det desto mer angeläget att i dag se vilka de faktiska konsekvenserna har blivit.

Det måste därför rimligen vara dags att göra en oberoende utvärdering av vilka konsekvenser som den största lokala organisationsförändringen som genomförts inom Svenska kyrkan har fått.

Malmö den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:44
av Berth Löndahl och Leif Nordlander

Missionsuppdraget

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tydliggöra missionsuppdraget inom ramen för det internationella arbetet med en särskild missionsavdelning,
2. söka ett fördjupat samarbete med våra systerkyrkor.

Motivering

Svenska kyrkan har lång erfarenhet av mission sedan den första missionären utsändes 1874 och grundade Oscarsberg i Zululand, Shiyane KwaZulu-Natal i nuvarande Sydafrika. De framgångar som Svenska kyrkans mission haft har skapat bestående relationer med lutherska kyrkor i länder som exempelvis Sydafrika och Tanzania. Det har varit en mission som både vittnat om Jesus Kristus och bidragit till djupgående politiska förändringar som i kampen mot apartheid i Sydafrika. Om missionärerna och deras insatser berättar biskop emeritus Jonas Jonsson i den 2019 utgivna boken *Missionärerna*.

När beslutet togs om Act Svenska kyrkan så underströks i presentationen för kyrkostyrelsen att Act var en del i Svenska kyrkans internationella verksamhet och att de två andra är teologisk utbildning och mission. Men fokus har tveklöst kommit att ligga på de diakonala insatserna mer än på mission i sig. Act Svenska kyrkans arbete är viktigt men mission är någonting mer. Mission är en av grundpelarna i Svenska kyrkan men oftast den svagast utvecklade.

En ”mission desk” med tydligt uppdrag bör finnas i Svenska kyrkans internationella verksamhet. Utan mission dör kyrkan. Mission i dag ska bedrivas i nära samarbete med våra systerkyrkor. Ofta har vi hört kyrkoledarna i dessa undra: ”Where is the Church of Sweden?” Vi kan inte längre vara missionens ”experter” men vi ska delta i Guds mission i världen genom kyrkornas gemensamma missionsarbete. Vi får kunskap, inspiration och utmaningar från världens fattiga men levande kyrkor. Svenska kyrkan är en av de rikaste kyrkorna i världen men präglas av en inre sekularisering och minskande medlemsantal. Idag behöver vi lära oss från de kyrkor som en gång var våra missionsfält – en ”mission i retur”.

Nu krävs nya utmaningar och en ny ansats till mission. Därför menar vi att missionsuppdraget måste tydliggöras inom ramen för det internationella arbetet med en särskild missionsavdelning och att vi utifrån ett missionsperspektiv söker ett fördjupat samarbete med våra systerkyrkor.

Malmö och Falköping den 29 juli 2021

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:45
av Leif Nordlander

Överlämnade kyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att kyrkostyrelsen vid utfärdande av förslag till regelverk för överlämnande av kyrkor till Trossamfundet Svenska kyrkan gör en generös bedömning av hur kyrkotillhöriga kan få kyrkliga handlingar utförda i överlämnade kyrkor.

Motivering

I utredningen som diskuterar överlämnade kyrkor till Trossamfundet Svenska kyrkan finns tankar om att det endast i undantagsfall ska ges tillstånd för kyrkliga handlingar i överlämnade kyrkor. Exempel som getts är att när kyrkvaktmästaren i överlämnad kyrka under 40 år ska begravas då ska undantag ges. Jag menar att en mer generös bedömning bör ske. Dop-, vigsel- och begravningsgudstjänster bör kunna medges till boende på orten och hemvändare som är kyrkotillhöriga. Det blir svårt att motivera för våra kyrkotillhöriga att de får vara med och betala för de överlämnade kyrkorna men inte bruka dem. Det öppnar för konflikter och ytterligare utträden. Regelbundna gudstjänster bör dock inte medges utan endast som det anges vid ”hemvändardagar” och dylikt.

Falköping den 29 juli 2021

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:46
av Kjell O Lejon m.fl.

Pastoralteologiska prästutbildningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att det tillskapas möjlighet att fullt ut kunna tillgodoräkna sig pastoralteologiska utbildningar vid andra lärosäten, teologiska seminarier eller pastoralinstitut än enbart vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut inför tjänst som präst i Svenska kyrkan.

Motivering

Svenska kyrkan har en rik historia med en berikande teologisk bredd, med inspiration från den äldsta kristna kyrkan, det reformatoriska tidevarvet och från inomkyrkliga väckelser, men även från äldre och nyare kyrkor inom den ekumeniska, internationella kyrkosfären. Studenter med olika teologiska förankringar och betoningar med kallelse att verka inom Svenska kyrkan bör ha olika möjligheter att genomföra sina teologiska och pastoralteologiska studier vid en rad olika lärosäten och seminarier, även om studentens teologiska bas självfallet ska finnas i Svenska kyrkans bekännelseskriterier. Detta har under en rad av år påtalats vid skilda tillfällen. Vissa präststudenter har tidigare kunnat läsa inte endast den teologiska grundutbildningen vid olika lärosäten, men även den pastoralteologiska utbildningsdelen, till exempel vid seminarier som har Anglikanska kyrkan som huvudman. Andra har tidigare kunnat läsa hela sin teologiska och pastoralteologiska utbildning där dessa är sammanvävda på ett genomtänkt, integrerat och fruktbart sätt, såsom vid Johannelunds teologiska högskola i Uppsala, med svenskkyrkliga EFS som huvudman. Johannelunds teologiska högskola (JTH) har en lång och rik erfarenhet av teologisk och pastoralteologisk utbildning, grundad redan år 1862. I båda fallen gjorde det den sammantagna möjligheten till prästutbildning mindre sårbar och mer motståndskraftig i de fall utbildningen på Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI) inte fungerat optimalt. Dessutom gav båda ett tydligare internationellt perspektiv, i det första fallet en självklarhet och i det senare genom att JTH har tydliga inslag av erfarenheter från internationellt samarbete och stor lärarefarenhet av att arbeta utrikes, inte minst i de växande lutherska kyrkorna i östra Afrika. De internationella erfarenheterna och utblickarna kan bli till stor nytta och glädje i arbetet inom Svenska kyrkan.

Skälen till att Svenska kyrkan öppnar upp för fler möjligheter att erkänna och acceptera andra än den utbildning som nu enbart kan genomföras vid SKUI är sammantaget flera, men understryks av att vi ännu en gång, under det år som gått sedan det begränsade kyrkomötet 2020, fått läsa, till exempel i Kyrkans tidning, om studenter som djupt beklagar den begränsade teologiska bredd som nu erbjuds – oavsett det som officiellt deklarerats och i praktiken accepteras – vid SKUI. Till stiftskaplaner vid lärosäten och till teologiska utbildare vid ytterligare andra lärosäten

har det under årens lopp förmedlats samma sak, en teologisk likriktning med därpå följande brist på bredd. Till detta kommer utsagor om bristande djup i den pastoralteologiska utbildningen. Många studenter upplever dessutom att samma utbildning inte tillräckligt förbereder studenterna för den kyrkliga verklighet som väntar dem när de väl träder i prästtjänst.

Svenskkyrkligt interna utredningar av förhållandena på SKUI (och dess företrädare, de pastoralteologiska instituten i Lund och Uppsala) har under åren genomförts, där även tydliga arbetsmiljöproblem uppmärksammats. Studentkritiken har kvarstått. Under åtminstone de senaste trettiofem åren har innehållet i densamma varit av samma typ: teologisk smalspårighet, brist på djup samt otillräcklig relevans för kommande tjänst, inte minst i det allt mer sekulariserade samhälle kyrkan är satt att verka i.

Ytterligare ett problem som under åren understrukits är att den grundläggande teologiska utbildningen vid olika lärosäten inte längre är väl nog kopplad till kommande prästtjänstgöring. Det saknas ett tillräckligt genomtänkt helhetskoncept av prästutbildningen, en utbildning som tydligt varvar teologi och pastoralteologisk utbildning och praktik på ett integrerat och holistiskt sätt, där olika svenskkyrkliga traditioner ges utrymme.

Det enda lärosätet i svenskkyrklig tradition som erbjuder detta idag är JTH, som samtidigt fungerar som ett pastoralinstitut. Det är inte utan anledning som det var fler sökande till det teologiska programmet på JTH inför höstterminen 2021 än till de teologiska programmen vid Lunds universitet och Uppsala universitet sammantaget (efter den första högskoleansökningsomgången den 15 april 2021). Men i dagsläget förvägras olyckligtvis studenter på JTH att läsa den sista avslutande pastoralteologiska utbildningen vid detta lärosäte, trots att den är en del av en genomtänkt och lång integrerad prästutbildning för Svenska kyrkan, utan dessa måste avbryta denna för att gå på SKUI. Det är både en teologisk och rekryteringsmässig märklig begränsning i den prästutbildning som Svenska kyrkan erbjuder idag. Dessutom erbjuds vid JTH, förutom kontinuerliga internationella utblickar, exempelvis samtidsrelevanta kurser/utbildningsdagar, såsom ”Nya sätt att vara kyrka”. Det senare i ett större arbete som kyrkomötet stött ekonomiskt. Denna och andra liknande typer av kurser som förbereder präststudenterna för kommande gärning i det som av många religionssociologer betraktas som ett av världens mest sekulariserade samhällen, Sverige, är nödvändiga för att problematisera och möta de behov som finns i samhället. Frågor som: Hur bygger man församlingar i denna mycket sekulariserade verklighet? måste adresseras. Men det finns även andra teologiska seminarier, exempelvis inom Anglikanska kyrkan, som kan bygga och inspirera studenter på ett annat sätt än det som nu sker vid SKUI. Rimligen bör även Svenska kyrkans medlemskap i Borgågemenskapen öppna upp för en breddad möjlighet till erkända pastoralteologiska utbildningar. Både Svenska kyrkan som helhet och studenter med inriktning mot prästtjänst skulle kunna stå bättre rustade inför framtida utmaningar om möjligheten till fler teologiska inflöden öppnades upp genom att bredda möjligheten att genomföra den pastoralteologiska utbildningen på fler ställen än på SKUI. Mångfald är även i detta avseende bättre än enfald. Svenska kyrkan skulle härmed kunna berikas. Samtidigt uttrycker hon därmed tydligt att hon värnar om en teologisk och pastoralteologisk bredd i sitt liv.

Det bör till slut noteras att denna motion inte kan besvaras genom att blott hänvisa till den utredning som beslutats om vad gäller Svenska kyrkans pastoralteologiska utbildning till präst (Se den 8 juni 2021 av kyrkostyrelsen beslutade ”Direktiv för utredning om Svenska kyrkans prästutbildning”). Syftet med motionen är, återigen, en breddning av möjliga pastoralteologiska utbildningar som ingång till prästvigning

och tjänst i Svenska kyrkan. Detta skulle underlätta rekrytering av präster och på olika sätt kunna vitalisera vår kyrka.

Mot 2021:46

Linköping den 29 juli 2021

Kjell O Lejon (FK)

Berth Löndahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet

Motion 2021:47

av Sandra Ryström Signarsdotter och Jesper Eneroth

Jämställdheten i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån statistiken i kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan analysera och utforma en gemensam strategi för en kyrka som är jämställd.

Motivering

Kyrkostyrelsens jämställdhetsskrivelse 2020 visar att Svenska kyrkan har en bit kvar innan kyrkans jämställdhetsarbete kommit dit det vill vara. Könsfördelningen för präster i Svenska kyrkan är visserligen jämn¹, men det statistiken visar är att män både tjänar mer och är överrepresenterade i ledande befattningar. Detta samtidigt som de som söker sig till prästutbildningen idag är en övervägande majoritet kvinnor.

Forskning (Talang för människor – psykologin bakom framgångsrikt talent management, s. 136–138, Kajsa Asplund) visar att när chefer ska rekryteras, och det står mellan en man och en kvinna med samma behörighet och kapacitet, så anställs oftast mannen baserat på hans potential. Potential är dock inte detsamma som verklig kompetens. Om kvinnan säger man inte alltför sällan att hon behöver mer erfarenhet innan organisationen vill satsa på henne. Det forskningsstudien visar är att mannen antas ha en obegränsad potential medan kvinnans är avgränsad. Denna studie stärks av Sophie Linghags doktorsavhandling (Från medarbetare till chef – kön och makt i chefsförsörjning och karriär, KTH) där Linghag menar att de olika synerna på potential signalerar att problemen ligger i strukturen med en överordnad position för männen (s. 178). Detta är inget unikt för just kyrkan, utan genomsyrar samhället i stort.

Det som saknas i Svenska kyrkan är en genomgripande debatt utifrån modern forskning så som den vi hänvisat till ovan. Det räcker inte med att lägga fram statistiken inom ramen för jämställdhetsarbetet, vi behöver utöver det även analysera siffrorna på ett adekvat sätt för att kunna ställa de rätta frågorna. Om Svenska kyrkan ska vara en psykosocialt hållbar arbetsplats och lyckas attrahera arbetskraft för framtiden måste vi ha en långsiktig strategi vad gäller jämställdhetsarbetet som täcker alla led från styrning och ledning ner till det operativa arbetet på församlingsnivå.

Konkreta åtgärder måste fås på plats och en genomgripande förändring därmed realiseras. Diskrimineringslagen åberopar att arbetsgivare ska kartlägga och vidta aktiva åtgärder. Kyrkomötet på nationell nivå kan vara ett bra stöd och komplement till detta arbete, till exempel genom att besluta om åtgärdsfokuserade aktiviteter på

¹ När vi hänvisar till kön använder vi de två kategorier genus som kyrkostyrelsen använder i sin statistik för jämställdhetsskrivelsen 2020.

Mot 2021:47

stiftsnivå såsom att anordna årliga jämställdhetskonferenser, som med ett professionellt förhållningssätt säkerställer både initiativ och nödvändig uppföljning. Det kan här vara en fördel att bjuda in externa jämställdhetsexperter att föreläsa och leda det som behöver vara ett värderingsgrundande arbete, där samtida forskning får ta relevant plats. Just den externa blicken kan bidra med perspektiv som annars inte skulle komma fram. Utbildning, dialog och relationellt ledarskap behöver sammansmälta för att leda till dessa väsentliga åtgärder, som i förlängningen kan manifesteras den förändring vi eftersträvar.

Stockholm den 30 juli 2021

Sandra Ryström Signarsdotter (S)

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:48
av Mats Ludvigsson m.fl.

Hållbar förvaltning av prästlönetillgångarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. mot bakgrund av hur utvecklingen på skogsförvaltningens område generellt utvecklats, utreda hur kyrkoordningens skrivningar, kapitel 46, angående förvaltningen av prästlönetillgångarna ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt,
2. efter utredningen återkomma med förslag på erforderliga förändringar i kyrkoordningen.

Motivering

Kyrkoordningen föreskriver i 46 kap. 3 §:

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Svenska kyrkan har av staten fått i uppdrag och enligt lagen om Svenska kyrkan i uppdrag att förvalta prästlönetillgångarna (PLT) enligt nedan.

Av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

Svenska kyrkan har i sin tur gett uppdraget, att förvalta tillgångarna, till stiftens. En gång per år ska stiftens förvaltning av PLT redovisas till kyrkostyrelsen. Svenska kyrkan har via egendomsförvaltningarna i stiftens skött uppgiften på ett positivt sätt.

En större diskussion angående Svenska kyrkans speciella ställning och särskilda ansvar för en hållbar strategi för skapelsens fortlevnad pågår emellertid. Diskussionen involverar både inomkyrkliga och utomkyrkliga aktörer.

Det finns anledning för Svenska kyrkan att anpassa förvaltningen av PLT och särskilt belysa avverkningsmetoder, ekonomiskt uttag, eventuellt behov av ytterligare åtgärder för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt. Det kan exempelvis vara att belysa hur avsättning av mark bör kvantifieras för att säkerställa den biologiska mångfalden och skogens roll som kolsänka, samt hur ekosystemets förutsättningar och kulturella värde bör balanseras mot det ekonomiska uttaget ur skogen.

Mot 2021:48

Utförarna av prästlönetillgångarnas förvaltning via stiftens egendomsförvaltningar har tagit fram en färdplan för sin verksamhet. Denna färdplan bör sannolikt uppdateras med resultatet av det som framkommit i den begärda utredningen.

Linköping den 30 juli 2021

Mats Ludvigsson (S)

Jesper Eneroth (S)

Isak Öhrlund (S)

Rebecca Hägg (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:49
av Mats Ludvigsson m.fl.

Utbildning i hr-frågor för förtroendevalda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. sammanställa en sammanhållen stegutbildning i arbetsmiljö-, arbetsrätts- och anställningsfrågor, som kan erbjudas förtroendevalda i samtliga stift,
2. efter framtagandet av en stegutbildning tillsammans med stiftens kommunikerare detta till alla pastorat och församlingar som är arbetsgivare.

Motivering

I många lokala sammanhang där specialresurser inom tillämpning av arbetsrätt och arbetsmiljöfrågor saknas har den lokala arbetsledningen alltför ofta problem att hantera hr-frågor.

Det är en uppenbar risk att just hr-området hanteras på ett icke optimalt sätt bland annat därför att unika frågeställningar dyker upp med ganska stora mellanrum och erfarenheten av svårare frågor inte finns och kan därför inte handläggas på ett professionellt sätt.

I sämsta fall sköts svårare frågeställningar inom de aktuella områdena utan kompetens och kunskap. Vi ser det därför som nödvändigt att förtroendevalda kompetensutvecklas inom de hr-områden där behov av stöd och hjälp i beslutsfattandet finns.

Det vore en tillgång om Svenska kyrkan och till exempel Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (SKAO) med den samlade kompetensen och kunskapen kunde tillhandahålla en stegutbildning för förtroendevalda i främst kyrkoråd och styrelser. Med steg avses olika nivåer beroende på position, främst för ordföranden och för ledamöter.

SKAO har under många år tillhandhållit utbildningar inom hr-området och är väl lämpade att ta en ledande roll i ett utbildningsprogram som byggs upp och är fokuserad som en stegutbildning.

Vetskapen om att de förtroendevalda fått adekvat utbildning inom hr-området skulle säkert också vid behov öka viljan hos ordinarie arbetsledning och personal att konsultera förtroendevalda i de aktuella frågeställningarna.

Linköping den 30 juli 2021

Mats Ludvigsson (S)

Inger Wahlman (S)

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:50
av Mats Ludvigsson och Jesper Eneroth

Stöd till Act Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i budgeten för 2022 samt i planen för 2023 tillföra Act Svenska kyrkan sammanlagt 40 miljoner kronor, för att kompensera intäktsbortfallet i samlingsverksamheten till följd av pandemin 2020–2021.

Motivering

Kyrkostyrelsen skriver i skrivelsen för verksamhet och ekonomi 2022–2024, att samlingsverksamheten hittills gått miste om ca 38 miljoner kronor under pandemin.

Behovet av medel för att kunna fullgöra de internationella insatserna har inte minskat utan har i avsevärd grad ökat då det allmänna hälsoläget i världen försämrats på grund av pandemin. Utöver detta uppskattas antalet föräldralösa barn i världen vara mer än 250 miljoner.

Den nya benämningen av det internationella arbetet, ”Act Svenska kyrkan” har haft en ansträngande start då förändringen gjordes alldeles innan pandemin slog till.

För att visa solidaritet med dem som har det svårast bör vi som kristen kyrka, relativt välbeställd, avsätta det belopp som motsvarar de tappade intäkterna i samlingsverksamheten.

Linköping den 31 juli 2021

Mats Ludvigsson (S)

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2021:51
av Elisabeth Sandlund m.fl.

Nätverk för mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till ett nätverk för anställda och frivilliga i kyrkan som arbetar med evangelisation bland muslimer i syfte att inventera och sammanställa erfarenheter i en resursbank.

Motivering

Svenska kyrkans viktigaste uppgift är att hjälpa människor att komma till tro på Jesus Kristus. I vår tid går okunnighet om vad det innebär hand i hand med stor nyfikenhet. Det gäller inte minst personer som kommit till Sverige från andra länder och med annan religiös bakgrund.

Runt om i Sverige möter anställda och frivilliga i församlingarna människor som definierar sig som muslimer. Vissa är varmt troende och utövande, andra det som kan kallas "kulturmuslimer". Dialogen mellan kyrkan och islams företrädare är viktig och måste föras i kärleksfull och uppriktig anda. Men det förtar inte det faktum att muslimer bosatta i Sverige samtidigt utgör ett missionsfält. Intresset för vad kristen tro innebär är stort, inte minst bland sådana som flytt från samhällen där de upplevt förtryck från religiösa makthavare.

Att presentera kristen tro för en muslim ställer speciella krav på en kombination av lyhördhet och tydlighet. Inte minst viktigt är det att ha klart för sig vad som förenar de abrahamitiska religionerna – men också vad som skiljer dem åt. Fler måste få uppleva den unika glädje och nåd som erbjuds genom Kristi och den helige Andes verk och som konvertiter vittnar om.

På många håll har erfarenheter, goda och mindre goda, gjorts de senaste åren. Det är dags att skapa former för ett kunskapsutbyte som kan inspirera och vägleda och att bygga upp en lättillgänglig resursbank så att hjulet inte behöver uppfinnas gång på gång. Ett första steg är att starta ett nätverk för intresserade anställda och frivilliga.

Bromma den 31 juli 2021

Elisabeth Sandlund (FK)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Erik Johansson (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:52
av Eva Kyrk

Församlingsrepresentation i kyrkofullmäktige och kyrkoråd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i 3 och 4 kapitlet i kyrkoordningen som innebär att

1. om ett pastorat består av fler än en församling ska samtliga församlingar vara representerade i kyrkofullmäktige. Om en församling efter kyrkovalet saknar representation i kyrkofullmäktige ska församlingsrådets ordförande eller dennes ersättare tilldelas en plats i kyrkofullmäktige,
2. om en församling efter kyrkovalet saknar representation i kyrkofullmäktige kan anmälan om beslut att ändra antalet ledamöter i kyrkofullmäktige göras till stiftsstyrelsen senast i december under valåret,
3. alla församlingar måste vara representerade i kyrkorådet.

Motivering

I kyrkoordningen står det att läsa ”Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan”. Det är oftast i sin egen församling en församlingsmedlem deltar i gudstjänsten, känner gemenskap och engagerar sig. Det är i stor utsträckning vår egen församlingskyrka, församlingshem och lokala verksamhet vi värnar.

I varje församling finns ett församlingsråd, men detta församlingsråd kan inte fatta beslut i särskilt många frågor som rör församlingen. Den reella makten över församlingarnas angelägenheter ligger hos kyrkofullmäktige och kyrkoråd.

När nomineringsgrupperna sätter ihop sina listor inför kyrkovalet, tar man hänsyn till en mängd faktorer, däribland församlingstillhörighet. Men det kan ändå bli så att en församling efter ett kyrkoval står helt utan representation i kyrkofullmäktige och kyrkoråd.

För ett antal år sedan hade Svenska kyrkan, på det hela taget, en god ekonomi och pastoratens pengar räckte till att tillgodose behovet av verksamhet, personal och lokaler i alla församlingar inom pastoratet. Idag är läget ett annat. Beslut måste tas om nedskärningar, uppsägningar av personal och försäljning av fastigheter. Det kan uppstå en situation där församling ställs mot församling. Det är då mycket olyckligt om en församling inte har någon representant som kan föra dess talan och inte kan göra sin röst hörd i de sammanhang där besluten tas. Det uppstår ett demokratiskt underskott. Det borde därför finnas regler som säkerställer att alla församlingar inom ett pastorat finns representerade i kyrkofullmäktige och kyrkoråd.

Grycksbo den 1 augusti 2021

Eva Kyrk (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:53
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Regler för kvalificerat beslutsfattande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag till förstärkta bestämmelser för kyrkomötets beslut med kvalificerat beslutsfattande.

Motivering

Covid-19-pandemin har blottlagt många sårbarheter i vårt samhälle. En sårbarhet uppdagades vid förra årets reducerade kyrkomöte, när en fråga skulle avgöras med kvalificerad majoritet. Frågan gällde ändringar i sekretessbestämmelserna för den internationella verksamheten i kyrkoordningens 54 kapitel. Detta kapitel hör till de viktiga bestämmelser i kyrkoordningen som getts ett särskilt skydd, genom att det krävs antingen beslut av två kyrkomöten med mellanliggande val eller kvalificerad majoritet vid ett beslutstillfälle. Bestämmelserna (i 11 kap. 19 §) rör bland annat lärofrågors behandling i 11 kapitlet, kyrkotillhörighet i 29 kapitlet och handlingars offentlighet och sekretess i 53 och 54 kapitlen.

Detta särskilda skydd var ingen nyhet när kyrkoordningen beslutades år 1999. Det fanns nämligen ett särskilt skydd redan i 1992 års kyrkolag (och tidigare i 1982 års lag om Svenska kyrkan), där vissa bestämmelser av ”grundlagskaraktär” skulle beslutas på samma sätt som ändringar i huvudbestämmelserna i riksdagsordningen. Detta innebar två beslut med val emellan eller 3/4 majoritet och dessutom hälften av ledamöterna. De grundläggande bestämmelserna om offentlighet och sekretess för Svenska kyrkans handlingar fanns på den tiden i tryckfrihetsförordningen, och för att ändra den grundlagen krävdes också två beslut eller 3/4 majoritet och hälften av ledamöterna. I 2000 års kyrkoordning fanns det ett krav på två beslut i kyrkomötet för att ändra de skyddade bestämmelserna. Men på demokratiutredningens förslag infördes år 2010 möjligheten till ett enda beslut med 3/4 majoritet.

Tanken med att 3/4 av de röstande, dvs. normalt drygt 180 ledamöter, ska rösta för en ändring är förstås att en betryggande majoritet av ledamöter från olika landsändar, församlingstyper, nomineringsgrupper och fromhetsriktningar ska vara eniga om förändringen. Covid-19-pandemin har lärt oss att vårt land kan drabbas av situationer där bara en bråkdel av kyrkomötets ledamöter har möjlighet att delta i sammanträdet; förra året tjänstgjorde ju bara 44 ledamöter. Denna gång var representationen för nomineringsgrupperna proportionell, men representationen från till exempel stift var det inte. En annan gång kan en naturkatastrof, ett angrepp på infrastrukturen, politiska oroligheter eller krigshandlingar göra att vissa landsändar eller vissa nomineringsgrupper hindras från att delta i kyrkomötets sammanträden. Det behövs därför ett förstärkt skydd så att inte en liten bråkdel av kyrkomötets 251 ledamöter kan besluta om ändringar av bestämmelser i kyrkoordningen som har ett särskilt skydd.

Den enklaste förstärkningen är väl att återgå till bestämmelsen i 1992 års kyrkolag om att 3/4 av de röstande och dessutom hälften av ledamöterna måste bifalla ett förslag för att ändra en särskilt skyddad bestämmelse. Om möjligheten också ska beaktas att två kyrkomöten med mellanliggande val båda kan bli drabbade av hinder för tjänstgöring bör kanske de två majoritetsbesluten också kompletteras med krav på deltagande av en viss del av ledamöterna.

För behandlingen av lärofrågor krävs medverkan av läronämnden. Anger läronämnden att den särskilda beslutsordningen för lärofrågor ska tillämpas krävs också medverkan av biskoparna. Det kan naturligtvis tänkas att enbart en liten del av läronämnden eller biskoparna har möjlighet att delta i kyrkomötet. Kanske behövs också regler för beslutsförhet för läronämnden och biskoparna, så att inte en liten minoritet av kyrkomötesledamöter tillsammans med ett fåtal biskopar kan driva igenom ändringar i lärofrågor. Kyrkostyrelsen bör få i uppdrag att föreslå vilka förstärkningar i reglerna för kvalificerat beslutsfattande som behövs för att minska Svenska kyrkans sårbarhet i detta avseende.

Göteborg den 1 augusti 2021

Hans-Olof Andrén (POSK)

Marie Wojidkow (POSK)

Nils Gårder (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:54
av Hans-Olof Andrén och Torvald Johansson

Direktiv för psalmboksrevisionen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komplettera direktiven för arbetet med psalmboksrevisionen med kravet att psalmer som tas upp i samlingen Nya psalmer ska ha överlåtits till Svenska kyrkan.

Motivering

I KsSkr 2021:6 begär kyrkostyrelsen kyrkomötets synpunkter på bland annat föreslagna direktiv för det fortsatta arbetet med psalmboksrevisionen. Avsikten är att till en början inrikta arbetet på nya psalmer, eftersom upphovsrättsliga frågor behöver utredas innan en revision av 1986 års psalmbok kan påbörjas. Kyrkostyrelsen gör bedömningen att denna fortfarande fungerar väl och att därför revisionen inte brådskar.

Vi delar bedömningen att nuvarande psalmbok fungerar väl. Det största problemet med psalmboken är att alla psalmer inte kunnat göras digitalt tillgängliga på grund av upphovsrättsliga konflikter. Detta är mycket allvarligt; psalmbokens gamla ställning som ”folkbok” kräver idag att det går lätt att finna psalmerna på nätet. Tiden är förbi när nästan alla fick en psalmbok som gåva vid konfirmationen. Vid förberedelser inför dop, vigsel och begravning förväntar sig därför de berörda att psalmboken (liksom gudstjänstordningarna) finns lätt tillgängliga på nätet.

Det var givetvis omöjligt för kyrkomötet att förutse tillkomsten av digitala medier när psalmboken beslutades år 1986, men det gäller nu att i möjligaste mån inte försätta Svenska kyrkan i en liknande situation efter ett för oss idag okänt teknikskifte. Det bör därför ställas krav på upphovsrättsinnehavarna till varje ny psalm att de ska vara villiga att överlåta verket till Svenska kyrkan (givetvis mot skälig ersättning). Nås ingen överenskommelse om överlåtelse ska psalmen inte tas upp i förslaget till nya psalmer. Vi kan inte riskera att fortsatt råka in i konflikter när befintliga avtal om upplåtelse visar sig inte kunna hantera nya teknikskiften. Ersättningen för överlåtelsen bör regleras en gång för alla. Förmånen, erkänslan, ja äran av att få sitt verk upptaget i kyrkans psalmskatt ska inte behöva kompletteras med kontinuerliga inkomster av upplåtelseavgifter.

I de föreslagna direktiven för det fortsatta arbetet med nya psalmer anger kyrkostyrelsen att ”... direktiv för detta arbete bör utgå från målsättningen att Svenska kyrkans framtida psalmskatt ... blir – långsiktigt tillgänglig ...”. Detta specificeras senare: ”Frågan om tryckt material i relation till digital hantering ska hanteras och ske med målsättning att hela Svenska kyrkans psalmskatt kan göras digitalt tillgänglig.” Detta är oklara skrivningar, som dessutom inte tar höjd för av oss idag okända teknikskiften. Den behöver därför kompletteras med ett krav på överlåtelse, exempelvis: ”En

Mot 2021:54 förutsättning för att en ny psalm ska tas upp i samlingen Nya psalmer är att den har överlåtit till Svenska kyrkan.”

Göteborg den 1 augusti 2021

Hans-Olof Andrén (POSK)

Torvald Johansson (POSK),

Kyrkomötet
Motion 2021:55
av Sofija Pedersen Videke m.fl.

Nationell dopkampanj

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att samordna en nationell dopkampanj.

Motivering

Dopet är det av kyrkans två sakrament som bara genomförs en gång i livet. I vår tradition har det ofta skett tidigt i livet. Nu behöver vi som kyrka ta ett krafttag för att visa att dopet kan ske när som helst i livet, t.ex. genom att visa alternativa bilder och bjuda in den breda allmänheten till dop.

Under pandemin med dess restriktioner ställdes många dop in. Vi riskerar att ha stora delar av årskullarna födda 2020 och 2021 som inte blir döpta, men även de många konfirmand- och vuxendop som vi har årligen blev färre under pandemiåren. Många församlingar har gjort ett fantastiskt arbete med att påminna om att dopet kan ske när som helst i livet. Flera har sytt dopklänningar i olika storlekar för att ha dopdräkter till dopkandidater i olika åldrar. Nu behöver vi göra en gemensam satsning på dopet! En satsning som inte bara utgår från att alla dopkandidater är spädbarn, så att dop kan kännas aktuellt genom hela livet.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 påminns om vikten av att sådant som bäst görs på ett ställe i organisationen ska prioriteras på den nationella nivån, även om stöd kring den grundläggande uppgiften huvudsakligen ska hanteras av stiftens (s. 7).

En dopkampanj i Sverige skulle bäst hanteras av kommunikationsavdelningen på nationell nivå, så att vi som rikstäckande kyrka kan förmedla samma budskap, oavsett församlingarnas storlek eller budget, och med fördel synas över hela landet. Vi vet att ett gemensamt budskap når ut bättre än tretton olika. Genom en samordnande insats kan material för församlingar och stift användas gemensamt, goda exempel tas tillvara och kyrkan talar enhälligt om en så central fråga som dopet.

Rydebäck den 1 augusti 2021

Sofija Pedersen Videke (S)

Linda Isberg (POSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Anders Roos (POSK)

Sofia Rosenquist (POSK)

Mattias Rosenquist (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:56
av Erik Johansson

Kyrkohandboken på fler språk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att Svenska kyrkans kyrkohandbok översätts till de språk på vilka det idag finns församlingsgrupper inom Svenska kyrkans församlingar, som farsi, arabiska, tigrinja, swahili, amhariska, somaliska m.fl.

Motivering

Ett av kyrkans viktigaste uppdrag är att fira gudstjänst. Därför har vi en kyrkohandbok som ger ramar och ord åt detta. Kyrkohandboken finns, åtminstone i urval, översatt till flera olika språk, nu senast till romska. En sådan översättning ger en lång rad positiva effekter: en ökad känsla av tillhörighet, en upplevelse av att Gud talar också på det egna språket, vilket i sin tur leder till en ökad status av det egna språket, det egna ursprunget och den egna historien och så vidare.

Idag firas i Svenska kyrkans församlingar gudstjänster på en lång rad olika språk, inte bara på de språk som finns representerade med officiellt godkända översättningar av kyrkohandboken. Inte minst för de många konvertiter från islam och andra religioner skulle det innebära en stark bekräftelse av deras nyfunna tro på Jesus Kristus att få del av Svenska kyrkans gudstjänstordningar på sitt eget språk. Dessutom skulle det påtagligt stärka integrationen av dessa och andra grupper i Svenska kyrkans gudstjänstliv.

I flera fall finns redan inofficiella översättningar som används i praktiken. För att inte den floran ska bli alltför yvig vore det en god och tydlig markering från Svenska kyrkan om dessa översättningar kunde få en mer officiell status i en erkänd översättning.

Uppsala den 1 augusti 2021

Erik Johansson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:57
av Julia Kronlid m.fl.

Kyrklig kulturkanon

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en nationell satsning för att uppmärksamma våra kyrkliga traditioner ta fram ett pedagogiskt material i form av en kyrklig kulturkanon.

Motivering

Det kristna kulturarvet har tjänat Sverige väl och är djupt rotat i vår kultur, våra traditioner och sedvänjor och vår kristna värdegrund ligger till grund för vår lagstiftning. Sverige har varit ett kristet land i över tusen år. Få andra idéer och institutioner har varit lika betydelsefulla för formandet av den svenska kulturen som kristendomen och den svenska kyrkan. Det svenska språket, konsten, litteraturen och filosofin, moralen, traditionerna, arkitekturen och musiken med fler markörer är alla exempel på uttryck som varit och är starkt färgade av vårt kristna arv. De kristna traditionerna är fortfarande en självklarhet för de flesta även icke troende och verkar som en sammanhållande kraft i vårt samhälle då familjer samlas tillsammans för att fira såväl jul, påsk och pingst. Att känna till och förstå det svenska kristna och i högsta grad levande arvet är en viktig nyckel till att förstå vårt lands historia och kultur.

Idag råder dock tyvärr en ängslighet till och med inom Svenska kyrkan i att tydligt ge uttryck för och värna det kristna arvet i rädsla för att kränka människor med annan trosuppfattning. Att värna ett långvarigt arv och fundamental del av vårt kollektiva minne och nationella identitet och låta människor bli en del av den förståelsen och gemenskapen menar vi dock är motsatsen till att kränka och fullt förenligt med religionsfrihetens grundprincip om å ena sidan rätten att utöva religion och å andra sidan rätten att avstå från religion. Varje människas personliga trosuppfattning måste få respekteras, men utan en sammanhållande gemenskap som är historiskt och kulturellt förankrad riskerar samhället att falla isär och det ser vi flera tecken på i dagens Sverige.

Idag har dock många barn och ungdomar som växer upp, oaktat svensk eller utländsk bakgrund, en bristande kontakt med kyrkan och bristande kunskap om djupet i vårt kristna kulturarv och innebörden av våra kristna traditioner, helger och högtider. På vissa håll i landet pågår satsningar för att nå ut till skolor och berätta om innebörden i våra högtider men vi anser att mer måste göras innan kunskapen om vårt kristna kulturarv och innebörden av våra djupt förankrade traditioner går förlorade för kommande generationer. Svenska kyrkan bör därför göra en särskild nationell satsning för att uppmärksamma våra kyrkliga traditioner. Samt inom ramen för detta, sammanställa och ta fram ett pedagogiskt material i form av en kyrklig kulturkanon

Mot 2021:57 för att förmedla kunskap om våra kyrkliga helgdagar, traditioner och kulturarv och marknadsföra detta både i sociala medier, i församlingar och i samverkan med skolor.

Stockholm den 2 augusti 2021

Julia Kronlid (SD)

Aron Emilsson (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:58
av Victor Ramström m.fl.

Digitalt godkännande av kandidatur i kyrkoval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inför nästa kyrkoval utreda en förändrad metod för godkännande av kandidatur med hjälp av digital signering.

Motivering

Inför ett kyrkoval ska kandidaterna skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem. Detta sker med den blankett som heter kandidatförklaring. För nomineringsgrupperna är det ofta mycket jobb med att samla och hantera dessa kandidatförklaringar, och för stiftskanslierna med att ta emot blanketter för samtliga kandidater, registrera och pricka av dem i grupp- och kandidatsystemet och se till att blanketterna sparas. Detta arbete skulle väsentligt kunna underlättas för alla om det var möjligt att digitalt signera sin kandidatur med till exempel BankID.

Inför kyrkovalet 2021 och vid undertecknandet av kandidatförklaringen var en nyhet att ta hänsyn till lagstiftningen kring GDPR. Blanketten innehöll därför en skrivning på själva sidan för undertecknande och det finstilla på sidan två om vad godkännandet av kandidaturen innebär. Kort tid innan blanketterna skulle vara inlämnande kom förändrade direktiv att även sidan två behövde en signatur, om inte pappret var utskrivet dubbelsidigt. Den information som gick ut från valkansliet och de olika stiftens såg olika ut och rörde till det en hel del för nomineringsgrupperna och kandidaterna. Även om själva kandidatförklaringen troligen ansågs giltig i de flesta fall så kunde det finnas tveksamheter om informationen på sidan två hade delgetts och accepterats. Många gjorde därför om processen och använde nya blanketter, mycket onödigt jobb och papper gick åt. Detta hade kunnat undvikas och kan undvikas i framtiden om kandidaturen och vad det innebär att kandidera kan godkännas med en digital signatur.

Det finns flera fördelar med digital signering. Det är numera en väl beprövad modell som de flesta känner till och använder. Det skulle troligen krävas mindre resurser för stiftskanslierna. Det skulle vara enklare för nomineringsgrupperna och kandidaterna och det skulle vara bättre för miljön genom att en mängd papper inte behöver användas. Som exempel skulle det möjligen kunna gå till så att en kandidat blir registrerad av ombudet, företrädaren eller kontaktpersonen i grupp- och kandidatsystemet. Därefter kan kandidaten via en särskild länk som skickas ut eller via en särskild del av systemet logga in och godkänna sin kandidatur med hjälp av BankID. Givetvis kan det finnas kandidater som inte har tillgång till BankID. Därför måste det även i fortsättningen vara möjligt att godkänna sin kandidatur genom en fysisk blankett.

För att kyrkorättsligt möjliggöra elektronisk signatur behövs en ändrad lydelse i kyrkoordningen 38 kap 28 § andra och tredje styckena, förslagsvis till:

Kandidaterna ska genom digital signatur eller skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem.

Förklaringen ska ske i samband med att nomineringsgruppen registrerar kandidaten och senast ha inkommit till stiftsstyrelsen den dag en anmälan enligt 29 § tredje stycket eller 30 § andra stycket ska ha inkommit.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 nämns en ökad digitalisering av kyrkovalet 2025. Ett digitalt godkännande av kandidatur i kyrkoval är ett steg i rätt riktning för att åstadkomma detta.

Kalmar den 2 augusti 2021

Victor Ramström (POSK)

Mattias Rosenquist (POSK)

Ulla Birgersdotter (POSK)

Torvald Johansson (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Emma Hedlundh (POSK)

Sofia Rosenquist (POSK)

Sten Janson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kjell Kallenberg (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Inger Harlevi (POSK)

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:59
av Lisa Gerenmark och Ida Netzel

Klimatkonsekvensanalys

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en modell för klimatkonsekvensanalys.

Motivering

I Sveriges kristna råds skrift *Värna den jord som Gud älskar* från 2013 står det:

Att vara Guds avbild är att vara förvaltare av skapelsen. Förvaltaren äger inte jorden, ty den och dess fullhet är Herrens (Psaltaren 24:1). Men relationen mellan ägaren och förvaltaren är en öm kärleksgemenskap, där förvaltaren får ett oändligt förtroende och ansvar av Gud för alla skapelsens olika delar. Förvaltaren har sin särställning i skapelsen genom sitt stora ansvar för resten.

Kyrkostyrelsen har visat sin vilja att ta sitt ansvar, exempelvis genom att den har antagit Färdplan för klimatet som bl.a. anger att Svenska kyrkan ska vara klimatneutral senast 2030. Färdplan för klimatet innehåller visserligen flera olika etappmål för att konkretisera vilken väg vi ska gå, men samtidigt kämpar Svenska kyrkan med effekter av pandemin och minskad ekonomi som kräver många olika typer av beslut för att fortsätta vara en relevant kyrka för människor i varje bygd.

Inspirerade av Svenska Kyrkans Ungas beslut på Riksårsmötet 2020 vill vi ta fram en metod för hur församlingar, stift och nationell nivå kan arbeta med klimatkonsekvensanalys i alla beslut som fattas. Vi tror att risken annars är stor att klimatet blir en fråga vid sidan om, inte något som genomsyrar allt vi gör och är som kyrka.

Kyrkomötet beslutade 2012 att samtliga beslut som fattas i Svenska kyrkan ska föregås av en barnkonsekvensanalys. Trots att det nu gått nio år finns det fortfarande mycket att önska gällande arbetet med barnkonsekvensanalysen i Svenska kyrkan. Vi tror därför inte att ytterligare krav på analyser är rätt väg att gå, istället vill vi se klimatkonsekvensanalys som en möjlighet och som en del av barnkonsekvensanalysen då barnen är de som kommer drabbas hårdast av de beslut vi fattar idag.

Barn och unga har de senaste åren uttryckt ett stort engagemang och samtidigt en stor oro för klimatet. Enligt Folkhälsomyndighetens miljöhälsorapport som presenterades i våras har en av fem tolvåringar ofta eller väldigt ofta klimatångest. I FN:s barnkonvention, som också är svensk lag, uttrycks att man ska utgå från barnens bästa och barnens rätt till inflytande. Därför bör vi i Svenska kyrkan, när vi gör en barnkonsekvensanalys, även undersöka klimatkonsekvenserna.

Falköping den 2 augusti 2021

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Ida Netzel (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2021:60
av **Vivianne Wetterling och Olov Lindquist**

Tak för kyrkoavgiften

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten till ett tak på uttag av kyrkoavgift från den enskilde och att därvid beakta vilken deklarerad årsinkomst som är ett lämpligt tak för avgiftsuttag.

Motivering

Systemet med kyrkoavgift innebär en solidarisk betalning efter förmåga. Avgiften sätts som en procentsats av den beskattningsbara inkomsten och fungerar tekniskt på samma sätt som en skatt, med skillnaden att avgiften öronmärks till Svenska kyrkan. Principen om betalning efter förmåga följer inarbetade principer med rötter långt tillbaka när man betalade ”tionde”, tio procent av det man tjänade eller skördade till kungen.

Vårt skattesystem bygger alljämt på att var och en betalar efter förmåga.

Kyrkoavgiften till Svenska kyrkan har sina rötter i skattesystemet genom den förutvarande relationen med staten som statskyrka, och är därmed uppbyggd på samma sätt.

I en modern kontext kan man se medlemskap i Svenska kyrkan som en organisation man väljer att vara med i eller avstå från. Då är det även rimligt att den som väljer att vara med inte ska behöva betala en orimligt hög avgift enbart för sitt medlemskap.

En höginkomsttagare har å ena sidan antagligen råd att betala en hög avgift men å andra sidan kan det idag uppfattas orimligt att det inte finns någon maximal medlemsavgift. Den kan teoretiskt sett bli oändligt hög för den enskilde.

Om ett tak sätts på hur hög årsinkomst som används för uttag av kyrkoavgift kan man vinna tillbaka höginkomsttagaren som valt att avstå medlemskap av ekonomiska skäl och kanske även bromsa vissa utträden. Om taket sätts på ett väl avvägt sätt kan det vara i stort sett kostnadsneutralt på kort sikt. På längre sikt tror jag att det finns mer att vinna än att förlora på denna förändring.

Samtidigt bibehålls principen om solidarisk betalning efter förmåga upp till den nivå där det inte längre behöver vara rimligt att tillämpa denna princip.

I sammanhanget kan det vara värt ett förtydligande att ett tak enligt ovan inte alls påverkar varje församlings rätt att själv bestämma nivån på kyrkoavgiften, alltså den procentsats som beslutas och rapporteras in till central nivå varje år.

Möln dal den 2 augusti 2021

Vivianne Wetterling (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:61
av Bertil Olsson

Distribution av valsedlar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att ge stiftet i uppdrag att ansvara för distributionen av valsedlar till kyrkomötet och stiftsfullmäktige.

Motivering

Nuvarande distributionssätt innebär att 13 nomineringsgrupper kör samma rundor i stiftet för att distribuera valsedlar till valnämnderna. Det är varken miljömässigt eller arbetsmässigt försvarbart.

Om stiftet ansvarade för distributionen kunde stiftet utse några platser i stiftet dit valsedlarna skickas från tryckeriet, förslagsvis en plats för varje valkrets i stiftsfullmäktigevallet. Många församlingshem står utan verksamhet under sommaren. För att inte belasta stiftets anställda, så kan varje nomineringsgrupp ansvara för att på dessa platser fördela valsedlarna till respektive valnämnd. Sedan distribueras alla nomineringsgruppers valsedlar tillsammans ut till de olika valnämnderna. Det blir en transport i stället för 13.

Lammhult den 2 augusti 2021

Bertil Olsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2021:62
av Sven Milltoft

Folkkyrkoutredning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en folkkyrkoutredning med syfte att såväl teologiskt som ecklesiologiskt beskriva och definiera begreppet folkkyrka med bäring på Svenska kyrkan och föreslå tillägg och förtydliganden till kyrkoordningen i de avsnitt där Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund och folkkyrka beskrivs.

Motivering

Enligt lag om Svenska kyrkan (1998:1591) är Svenska kyrkan en öppen folkkyrka. Folkkyrkobegreppet har dock en mycket undanskymd plats i kyrkoordningen. Endast vid ett tillfälle nämns begreppet uttryckligen samt ges en knapphändig definition och det är i inledningen till Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet där det står i andra stycket:

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.

Folkkyrkobegreppet är här tillämpat på den enskilda medlemmen och ges ingen närmare definition varken teologiskt eller ecklesiologiskt. Invändningen skulle kunna vara att beskrivningen av Svenska kyrkan som folkkyrka återfinns implicit i kyrkoordningens övriga texter och bestämmelser samt att kyrkoordningen med dess bestämmelser och inledningar ger en begränsad bild av Svenska kyrkans tro och liv. I detta fall handlar det dock om lag som reglerar Svenska kyrkans verksamhet och att då varken återfinna folkkyrkobegreppet eller dess definition i inledningen till Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund eller i inledningen till Andra avdelningen: Församlingarna är graverande och anmärkningsvärt.

Folkkyrkobegreppet är förvisso inget lätt begrepp att definiera och förhålla sig till. Det har som begrepp en relativt kort historia i Svenska kyrkans liv men har spelat en betydande och viktig roll för såväl det svenska samhället som för kyrkans självförståelse. De senaste decenniernas förändringar som Svenska kyrkans skiljande från staten, en fortgående sekularisering och ett allt mer mångreligiöst samhälle har också inskräpnt behovet av att utveckla och omdefiniera folkkyrkotanken. Därför är behovet stort att på nytt erövra och definiera begreppet utifrån den kontext som idag är Svenska kyrkans som ett fritt och självständigt trossamfund samt presentera visioner och perspektiv för framtiden.

Stockholm den 3 augusti 2021

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:63
av Sven Milltoft

Gudstjänstbegreppet och kyrkomusiken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att definitionen av begreppet gudstjänst utvidgas och kompletteras så att kyrkomusikens betydelse och uppgift visavi gudstjänsten inskräps och tydliggörs.

Motivering

Enligt kyrkoordningens Andra avdelning: Församlingarna, utgörs församlingens grundläggande uppgift av att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. I Femte avdelningen: Gudstjänst, 17 kapitlets inledning, beskrivs gudstjänsten som kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Gudstjänsten beskrivs också som en gemenskap i bön och lovsång samt att prästen, kyrkomusikern, kyrkvårdarna och den gudstjänstfirande församlingen tillsammans gestaltar varje enskild gudstjänst. I övrigt nämns inte kyrkomusiken vid namn i denna inledning och beskrivning av gudstjänsten.

Kyrkomusikens betydelse vid firande av gudstjänst kan inte underskattas. Alltför ofta tas den för självklar och benämns inte som ett uttryck och redskap för evangeliets förkunnelse och gudstjänstens firande. Den återfinns inte heller uttryckligen i den av kyrkoordningen stipulerade grundläggande uppgiften för församlingen.

Därför behöver gudstjänstbegreppet vidgas så att det också inkluderar kyrkomusiken i sig och tydliggör dess vikt och betydelse i gudstjänsten. Mötet med Gud sker också genom musiken och konsten när den klingar och framställs i kyrkorummet med eller utan ord. Således kan varje konsert som sker i kyrkorummet också ses som en gudstjänst i vid bemärkelse och görs även så av många människor. Därför behöver kyrkomusikens betydelse som ett av de viktigaste och mest självklara språken som används i gudstjänsten, inskräpas och tydliggöras i kyrkoordningens definition av Svenska kyrkans gudstjänst och gudstjänstliv.

Stockholm den 3 augusti 2021

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:64
av Sven Milltoft

Svenska kyrkans lärande- och undervisningspris

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att instifta ett Svenska kyrkans lärande- och undervisningspris.

Motivering

Med anledning av programmet Lärande och undervisning som pågått sedan 2018, föreligger ytterligare behov av att stimulera och uppmuntra nydanande och innovativa initiativ vad gäller kyrkans pedagogiska och kateketiska (trosläromässiga) arbete. Att bedriva undervisning är inte sällan en dimension av den grundläggande uppgiften som tas för självklar eller hamnar i skymundan. Samtidigt är det ett obestridligt faktum att kunskapen om kristen tro, bibel och psalmbok har sjunkit och stagnerat såväl i samhället som i kyrkan. I ett utvecklings- och främjandearbete är det ofta så att någon eller några aktörer går före och tänker utanför de givna ramarna. Dessa exempel och initiativ förtjänas att uppmärksammas och uppmuntras. Inte minst med tanke på att sådana idégivare och banbrytare kan tjäna som katalysatorer och inspiratörer för övriga stift, församlingar och medarbetare.

År 2018 instiftade kyrkostyrelsen Svenska kyrkans liturgipris för att främja gudstjänstlivet i Svenska kyrkan. Liturgipriset ska uppmärksamma lysande exempel på liturgisk kreativitet som finns i Svenska kyrkans församlingar och stimulera till skaparkraft och banbrytande initiativ. Priset delas ut vartannat år och vem som helst kan nominera en person, grupp eller församling. En beredningsgrupp bereder ärendet och kyrkostyrelsen beslutar om vem eller vilka som ska erhålla priset och prissumman 50 000 kronor.

Nu är det tid för att ett liknande pris instiftas med ett likartat tillvägagångssätt vad gäller lärande och undervisning.

I en evangelisk luthersk kyrka vars främsta signum är att systematisera och tydliggöra den kristna trons sak och innehåll förefaller detta vara ett självklart beslut som kan gagna församlingarnas arbete med den grundläggande uppgiftens samtliga dimensioner.

Stockholm den 3 augusti 2021

Sven Milltoft (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:65
av Fredrik Sidenvall

Pingsten och midsommardagen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. verka för att annandag pingst återigen blir allmän helgdag de år 6 juni inträffar på lördag eller söndag,
2. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att midsommardagen åter blir en högtidsdag: den helige Johannes döparens dag eller midsommardagen och att söndagen efter midsommardagen firas som aktuell trefaldighetssöndag,
3. återkomma till kyrkomötet med ändringar i Den svenska evangelieboken som innebär att naturens och nådens ljus är tema för den helige Johannes döparens dag/midsommardagen.

Motivering

På två mycket betydelsefulla punkter har kyrkoåret och det vanliga kalenderåret förändrats de senaste årtiondena. Då Svenska flaggans dag från och med 2005 blev nationaldag och allmän helgdag valde Svenska kyrkans ledning att offra annandag pingst (alternativet hade varit Kristi himmelfärds dag). Efter sexton år står det klart för alla att med annandag pingst offrades egentligen hela pingsten. Pingsten som världslig och kyrklig långhelg är borta och därmed håller hela pingsten som fenomen på att försvinna bort ur folkmedvetandet. Bakom kalenderreformen ligger en rad beslut både i riksdagen och i avtal mellan arbetsmarknadens parter. Ett avtal som förekommer i en del branscher är en ledighetskompensation de år 6 juni infaller en lördag eller söndag. Denna omständighet öppnar nu för möjligheten att istället låta annandag pingst bli allmän helgdag åtminstone två av sju år. Den knappa tredjedel av åren då annandag pingst blir allmän helgdag skulle bidra kraftigt till att förnya och behålla medvetandet om att pingsten inträffar och därmed skapa förutsättningar att frågan ställs: Varför firar vi denna högtid?

Många menar att svenska folkets verkliga nationaldag är midsommarafton. En ”afton” innebär ju ett folkligt föregripande av en stor kyrklig högtid – en vit dag – såsom julafton, nyårsafton, trettondedagsafton, påskafton, pingstafton (röd), trefaldighetsafton och allhelgonafton. Midsommardagen har också varit en stor högtid med ett kristologiskt tema via Johannes döparen – Frälsarens förelöpare. På ett fint sätt har denna dag också kunnat knytas till naturens år med underrubriken ”Skapelsen och ljuset från höjden” och ”Skapelse och frälsning”. Detta tema kunde nu förenklas till ”Naturens och nådens ljus”. Den nya evangeliebokens ensidiga inriktning på skapelsen innebär att midsommardagen – då den folkliga traditionen på flera håll föreskrev folkdräkt i kyrkan – har blivit en dag med liturgiskt grön färg. I den världsliga kalendern

markeras midsommardagen som allmän flaggdag men i kyrkan är detta inte längre en högtidsdag. Det är helt enkelt en liturgiskt sett absurd anomali att en lördag avsätts för firande av en kyrkoårsdag som liturgiskt inte är en högtid. Det är ju otänkbart att en dag på kyrkoåret som har ett tema som inte vittnar om Guds nåd och frälsning i Kristus, skulle kunna firas med vit färg och alltså bli en högtidsdag. Högtidsdagen inträffar istället på en söndag som alltså inte ligger i anslutning till det folkliga firandet på midsommarafton. Årligen slås en av de viktiga trefaldighetssöndagarna ut vilket bryter en genomtänkt följd. Allt detta löses genom en återställare. Så här bör det vara: lördagen efter midsommarafton firas högtidsdagen Johannes döparens dag eller midsommardagen med temat "Naturens och nådens ljus".

Att den nuvarande utformningen av midsommardagen inte håller långsiktigt exemplifieras enklast med evangeliet för tredje årgången i nuvarande evangeliebok, hämtad ur Markus 6:30-44. Att prosten Thomas Forsner vid något tillfälle tyckte sig finna en anknytningspunkt för att predika om semestrar i orden "Följ mig bort till en öde trakt" håller inte som poäng att återvända till vart tredje år. Hur ska det kännas för alla dem som älskar att semestra på fullspäckade badstränder eller känna pulsen i världsmetropolerna?

Lerum den 3 augusti 2021

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:66
av Jan-Åke Isaksson m.fl.

Vindkraft

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala en kritisk hållning till etablering av vindkraft i Svenska kyrkans skog och mark.

Motivering

Vi har ett uppdrag från vår Herre att vi ska vårda vår skapelse. Vårda är att ta hänsyn till allt levande vi befinner oss med. Uppdraget får inte ha några kompromisser!

Svenska kyrkan lever inte upp till detta, ett av våra yttersta uppdrag. Andra intressen än de som ursprunget har givit oss har tagit över och hotar nu den omsorgen vi ska ha till allt levande.

Det hot som vi vill belysa här är vindkraftverken.

Svenska kyrkan har 400 000 hektar produktiv skogsmark och 47 000 hektar jordbruksmark. I prästlönetillgångarnas årsrapport 2019 står att på dessa marker ska miljömässiga och sociala värden förvaltas, skyddas och utvecklas. Av årsrapporten framgår också att Stiftens Egendomsförvaltningars Förening bland annat satt som mål att minska allvarliga körskadade och skador av markberedning.

Vi ställer oss mycket frågande till hur vindkraftparker kommer in i miljömässiga och sociala värden?

När man kalavverkar skogen, myr- och våtmarker (som binder och lagrar kolet) förstör naturen för djur, insekter och människor där de kunde gå ut och stärka sin folkhälsa genom att bl.a. promenera, plocka bär, svamp och mycket mer.

På WWF:s hemsida står det: ”De allra flesta av de beviljade tillstånden innebär så stora konsekvenser för biologisk mångfald att tillstånden borde ha avvisats om WWF:s kriterier hade använts som grund.”

Nu vet vi att Svenska kyrkan inte bygger dessa vindkraftparker själva utan arrenderar ut eller säljer marken till vindkraftsbolag.

Men bara för att man lämnar ifrån sig sitt egentliga ansvar på marken kan man då inte också lämna ifrån sig ansvaret för sina medlemmar i Svenska kyrkan som ska leva med att deras mark blir skövad och helt emot de miljömässiga och sociala värden som anges på hemsidan. Det är lätt att fokusera för mycket på en sak, som här med klimatförändringarna som Svenska kyrkan gör. Fokuseringen har gjort att man inte ser till andra omständigheter som samtidigt får stor negativ klimatpåverkan.

Vindkraftparkerna består av en stor grusplan där man gräver stora hål i marken, i detta gjuter man betongfundament med 750 ton betong och 40 ton järn och stål till varje fundament, därefter kommer själva verkets materiel av järn och stål, men även sällsynta jordartsmetaller. Till dessa verk, som oftast ska vara 250 meter eller högre, har vi sedan vingarna som är gjorda av bisfenolhaltig epoxi som sprider mikroplaster.

Bisfenol A är ett ämne som är misstänkt hormonstörande och som kan påverka fortplantningen. Det används framför allt för att tillverka just epoxi- och polycarbonatplaster men även i tillverkningen av vingor till vindkraftverk. European Chemicals Agency (ECHA) har nu lagt till bisfenol A till deras kandidatförteckning över särskilt farliga ämnen.

Utöver detta har vi buller som vingarna ger när de snurrar. Ljudet som knappast någon kan vänja sig vid och dessutom enligt studier är direkt hälsovådligt.

Så var kommer ”förnybart” in när hela vindkraftverken är byggda av ändliga resurser.

Samtidigt måste vi säkra upp vår kraftproduktion med att inte bli allt för beroende av väderbaserade kraftkällor. Vi måste ha en tillförlitlig och jämn tillförsel av energi för att tillgodose när efterfrågan också är som störst. Vindkraften är med och bygger upp elexporten, problematiken i detta fall är att det saknas marknadsmässiga mekanismer som gör att överproduktionen inte sammanfaller med tidpunkten för efterfrågan. Ekonomiskt bygger vi vidare på ett minskat värde av energin med fler vindkraftverk.

Säker energi – som vår marknad kräver, blir allt mer osäker med icke tillförlitliga energikällor. Vindkraften ska ta kärnkraftsandelar av vår samlade produktion. Detta beslut äventyrar hela vår energitillförsel, som också gör att vi måste förlita oss till import av fossila energikällor. Vi ser att det är ett måste att stoppa all vidare satsning av vindkraft för att istället satsa på fjärde generationens kärnkraftverk.

Enligt Svenska kraftnäts marknadsanalys 2020, så går det att utläsa att en del kraftslag, framför allt vattenkraft, kärnkraft och övrig termisk kraft, har egenskapen att de bidrar med rotationsenergi till kraftsystemet. Rotationsenergi är ett mått på hur väl ett elsystem kan motverka plötsliga frekvensförändringar. Historiskt har rotationsenergin i det nordiska kraftsystemet varit god, men i och med nedläggningen av planerbar kraft, t.ex. kärnkraft, minskar denna. Om inga andra åtgärder genomförs innebär det ett mer störningskänsligt system. Ökningen av vindkraftsproduktion och import via likströmsförbindelserna bidrar också till att trycka undan produktion som bidrar med rotationsenergi, vilket gör att den minskar ytterligare.

Köpingebro den 3 augusti 2021

Jan-Åke Isaksson (SD)

Daniel Engström (SD)

Elisabeth Werner (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:67
av Karin Janfalk m.fl.

Könsidentitet och könsuttryck

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett officiellt teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck.

Motivering

Sedan 2018 är processverktyget Regnbågsnyckeln tillgängligt för alla församlingar och pastorat i Svenska kyrkan. Syftet med detta processverktyg är att få till stånd en reflektion som kan leda till att församlingen blir ett mer öppet och inkluderande sammanhang för HBTQ-personer och andra.

Homosexualitet har bearbetats teologiskt under lång tid i Svenska kyrkan och 2009 öppnades Svenska kyrkans vigselgudstjänst också för samkönade par. Även om kyrklig vigsel av samkönade par fortfarande inte är en självklarhet för alla och behov av fortsatt reflektion och utbildning finns, har vi kommit ganska långt i detta arbete. Vi har inte kommit lika långt när det gäller könsidentitet, könsuttryck och transpersoner.

Av Svenska kyrkans intranät framgår att det inte gjorts några officiella teologiska ställningstaganden gällande transfrågor (Svenska kyrkan 2019, Teologi, <https://internwww.svenskakyrkan.se/verksamhet/hbtq-kompetens/teologi> [2021-07-28]). På Svenska kyrkans officiella hemsida finns artikeln ”Hbtq och Svenska kyrkan” (Svenska kyrkan 2020, <https://www.svenskakyrkan.se/sokdintro/hbtq> [2021-07-28]), vilken nästan uteslutande handlar om homosexualitet och samkönade relationer. Vad gäller transpersoner konstateras det att vår tro lär oss att inte döma eller särbehandla människor utifrån könsidentitet. Gott så, men vi kan inte stanna där.

Ett första viktigt steg togs i november 2019 när Svenska kyrkan bjöd in till sin första transhearing. Denna var i första hand en intern dag för att lyssna, få ny kunskap och öka sin kompetens. Nu är det dags att ta vara på det som transhearingen gav och formulera ett teologiskt ställningstagande. Ett sådant skulle kunna utgöra ett stöd för transpersoner, anhöriga och församlingar i den personliga tron, skapandet av en öppen gemenskap och uppdraget att vara en profetisk röst.

Att ta transpersoners erfarenheter, liv och identitet på allvar och teologiskt bearbeta de frågor som väcks är ett sätt att göra upp med den diskriminering och det osynliggörande som transpersoner har utsatts för, få stopp på det som ännu sker och möjliggöra en annan framtid. De processer som sker lokalt med hjälp av Regnbågsnyckeln är avgörande i det arbetet och behöver kompletteras från nationell nivå. Vi vill därför se ett teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck, ett teologiskt ställningstagande som vi alla får omfamnas av, ta spjörn emot, utmanas och framför allt upprättas av.

Mot 2021:67 Halmstad den 3 augusti 2021

Karin Janfalk (ÖKA)

Elise Solberg (ÖKA)

Jenny Nilsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2021:68
av Inger Harlevi och Carin Jakobsson

Nivån på kyrkoantikvarisk ersättning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda förhandlingar med staten om en uppräknings av den kyrkoantikvariska ersättningen.

Motivering

Kyrkobyggnaderna utgör ett omistligt kulturarv. Därför gjorde Svenska kyrkan och staten en överenskommelse i samband med relationsförändringen vid sekelskiftet, vilken säkerställer en ersättning och en kompensation för det ansvar som Svenska kyrkan tar för kyrkobyggnader, kyrkliga inventarier, kyrktomter och begravningsplatser.

Stödet utbetalades för första gången år 2002. Sedan 2010 utbetalas årligen 460 miljoner till Svenska kyrkan. Någon indexuppräknings eller motsvarande har inte gjorts. Dock är det lätt att konstatera att alla kostnader som kan kopplas till vården av det kyrkliga kulturarvet har ökat avsevärt. Likaså har nivån på församlingarnas egeninsats höjts. Lägg därtill att antalet medlemmar, och därmed intäkterna från kyrkoavgiften, har minskat, så är det lätt att se att församlingarna får allt svårare att klara underhållet av sitt kulturarv. Egeninsatsen blir orimligt hög för nödvändiga insatser på kyrkor och kyrkomiljö.

För att vi fortsatt gemensamt ska kunna vårda vårt ovärderliga kulturarv måste statens bidrag räknas upp till 2021 års kostnadsnivå. Därefter är en årlig indexuppräknings nödvändig. Det är därför av största vikt att kyrkostyrelsen skyndsamt inleder förhandlingar med staten angående detta.

Visby den 3 augusti 2021

Inger Harlevi (POSK)

Carin Jakobsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:69
av Sven Gunnar Persson m.fl.

Hållbart skogsbruk

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att redovisa hur skogsbruket inom Svenska kyrkan bidrar till att skogens biologiska mångfald bevaras, skogsekosystemens funktioner säkras samt hur värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden.

Motivering

Svenska kyrkan är genom de prästlönetillgångar som stiftet förvaltar en av vårt lands största skogsägare. I lagen om Svenska kyrkan och i kyrkoordningen anges att förvaltningen syftar till att ge ekonomiska förutsättningar för Svenska kyrkans förkunnelse samtidigt som den ska utföras på ett hänsynsfullt sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värden.

Stiftet samverkar i Stiftens Egendomsförvaltningars Förening för gemensam certifiering enligt FSC och/eller PEFC. I föreningens ”skogsskötsel och miljöpolicy för skogsmark inom prästlönetillgångar Svenska kyrkan” anges bland annat att ”skogens biologiska mångfald bevaras, att skogsekosystemens funktioner säkras samt att värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden.” Detta sker bland annat genom olika avsättningar av miljömässigt värdefull skogsmark samt följsamhet till vad som gäller för den certifiering man valt att ansluta sig till. Flera stift gör mer omfattande avsättningar än vad lagen kräver.

Den offentliga debatten och debatten inom Svenska kyrkan i frågor om skogsvård och skogsbruk har på senare tid dock i huvudsak handlat om skogsbruks- och avverkningsmetoder. Olika alternativ till det traditionella trakthyggesbruket har lyfts fram som viktiga och nödvändiga för att den biologiska mångfalden ska kunna bevaras och ekosystemens funktioner kunna säkras. I Stiftens Egendomsförvaltningars Förenings beskrivning av skogsbruket i prästlönetillgångarna framgår att det är trakthyggesbruk som i huvudsak tillämpas.

Även om förvaltningen av skogen sker på stiftsnivå inom ramen för prästlönetillgångarna har stiftet valt att samverka nationellt när det gäller certifieringar och riktlinjer. Dokument och beslut på nationell nivå om förvaltarskap och hållbarhet kan också sägas gälla all verksamhet inom trossamfundet Svenska kyrkan. Kyrkans tro och lära när det gäller skapelsen och förvaltarskap utmanar henne att ta ett särskilt ansvar i arbetet med att bruka den resurs som skogsinnehavet innebär i enlighet med beslutade inriktningar om att all verksamhet ska ske med målet om långsiktig andlig, social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det är därför rimligt att frågor om skogsbruket och dess konsekvenser ges ett tydligare utrymme i såväl årsredovisning som i den årliga skrivelsen Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå. Kyrkostyrelsen bör därför på lämpligt sätt redovisa hur skogsbruket inom

Mot 2021:69

Svenska kyrkan bidrar till att skogens biologiska mångfald bevaras, skogseko-systemens funktioner säkras samt hur värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden. I skrivelsen om verksamhet och ekonomi bör de kommande årens arbete med skogs-förvaltningen beskrivas samt vilka eventuella förändringar som behövs för att verksamheten på bästa sätt ska följa befintliga riktlinjer och mål.

Figeholm den 3 augusti 2021

Sven Gunnar Persson (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Celina Falk (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Anette Nordgren (-)

Kyrkomötet
Motion 2021:70
av Sten Janson m.fl.

Beslut om indelningsändringar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att beslut om indelningsförändringar inom pastorat och av församlingar som inte ingår i pastorat i likhet med övriga indelningsförändringar ska tas av stiftsstyrelsen,
2. ta fram riktlinjer för stiftet för att stärka dem i deras roll att främja och stödja församlingar och pastorat när behov av översyn av församlingsstrukturen uppstår.

Motivering

En av utgångspunkterna för strukturutredningens betänkande Närhet och samverkan (SKU 2011:2) var det faktum att antalet församlingar minskat kraftigt inom Svenska kyrkan efter relationsförändringen 2000. År 2000 var antalet församlingar i Svenska kyrkan 2 517 medan 8 år senare (2008) hade antalet reducerats till 1 802, en minskning med 715 församlingar. Till kyrkomötet 2007 skrevs motioner i detta ärende (2007:49; 2007:65) som ledde fram till beslut om att genomföra en strukturutredning.

I sitt betänkande 2011 föreslog strukturutredningen en ny definition av begreppet samfällighet i kyrkoordningen, nämligen att en samfällighet skulle vara en pastoral enhet med gemensam kyrkoherde, och samtidigt utgöra en samverkansform för två eller flera församlingar. Denna kyrkliga samfällighet skulle benämnas pastorat, och den tidigare innebörden av detta begrepp, som definierades som en kyrkoherdes ansvarsområde, förändrades påtagligt.

Förhoppningen med strukturutredningens förslag var att man på så sätt kunde förhindra en fortsatt ”församlingsdöd” eftersom mindre församlingar då kunde finnas kvar under denna nya definition av pastorat. Möjligheten öppnades då också för att bilda nya församlingar inom pastoratet. Kravet på att varje församling skulle kunna fullgöra alla delar av den grundläggande uppgiften försvann med detta förslag, eftersom det fulla ansvaret för såväl den pastorala uppgiften att fullgöra alla delar av den grundläggande uppgiften som det övergripande administrativa ansvaret övertogs av den nya pastoratsorganisationen med en kyrkoherde och ett kyrkoråd. För större församlingar kvarstod dock möjligheten att också fortsatt utgöra församling utan att ingå i ett pastorat. Den demokratiska nivån i församlingar, som tidigare haft ett kyrkoråd och en kyrkoherde, skulle säkras genom att församlingsråd inrättades.

Kyrkomötet beslutade 2012 om förändringar av kyrkoordningen i enlighet med strukturutredningens förslag. Men idag, nio år senare, kan konstateras att antalet församlingar inom Svenska kyrkan har minskats ytterligare. Kurvan har visserligen planats ut men 2014 noteras i den officiella statistiken 1 364 församlingar och 1

januari 2022 kommer det att finnas 1 296 församlingar, en minskning under dessa år med 68 församlingar. Räknat från år 2000 har 1 221 församlingar försvunnit från Svenska kyrkans register, en minskning på nästan 50 procent.

Statistiken visar att strukturutredningens intentioner och kyrkomötets förhoppning att kunna ge möjlighet för mindre församlingar att kvarstå som församlingar inom enheten pastorat inte förverkligats som förväntat. I stället har tendensen fortsatt att församlingar har gått samman i större enheter. I vissa fall kan detta ha varit befogat. Men sett utifrån ett övergripande stiftsperspektiv kan konstateras att indelningsfrågorna inom församlingar och pastorat inte har hanterats på ett enhetligt och strukturerat sätt. Vår uppfattning är att de beslut om sammanslagningar som har tagits på lokal nivå inte fullt ut prövat de möjligheter som Närhet och samverkan erbjöd. Församlingsrådets ansvar och uppdrag har på många håll varit otydligt. Församlingarnas sätt att hantera strukturfrågorna har varierat stort och stiftens samordnande roll har varit oklar. Stiftens uppgift enligt 6 kap. 1 § kyrkoordningen är ”att främja och ha tillsyn över församlingslivet”. Att lägga ner församlingar och församlingsråd kan inte sägas främja församlingslivet eller öka det demokratiska inflytandet i församlingen. Stiftsstyrelse och domkapitel har enligt kyrkoordningen snarare ett missionsansvar att verka för att fler församlingar uppstår. Närhet och samverkan öppnade för den möjligheten, men den har tillämpats i ganska begränsad omfattning. Vår uppfattning är vidare att hanteringen av indelningsfrågor, både på lokal nivå och på stiftsnivå, generellt har varierat avsevärt stift emellan.

I utredningens avsnitt 7.3.2, som sedan blev kyrkomötets beslut, föreslogs vidare en ändrad ansvarsfördelning beträffande beslut om den lokala indelningen som innebar att stiftsstyrelsen även fortsättningsvis ska fatta beslut om pastoratsindelningen och om indelningen i församlingar som inte ingår i något pastorat. Däremot ska pastoraten själva besluta om sin församlingsstruktur. Motiveringen till detta var att det hör till pastoratets uppgifter att ha ett övergripande ansvar för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Utifrån detta ansvar såg utredningen det vara rimligt att pastoratets beslutande organ fick bedöma vad som är en lämplig församlingsindelning. Detta skulle göras i dialog med de församlingar som tillsammans bildar pastoratet.

Pastoratets fullmäktige ska naturligtvis tillämpa de församlingskriterier som redovisats tidigare i utredningen. Även i detta fall får stiftsstyrelsen ett yttersta ansvar genom att ett lokalt beslut om församlingsindelning ska vara fastställt av stiftsstyrelsen för att gälla. Detta har kommit att tolkas så att ett pastorat kan göra vilka förändringar som helst av sin lokala indelning utan att stiftsstyrelsen kan pröva ändamålsenligheten. Detta har medfört att den ”församlingsdöd”, som strukturutredningen avsåg att förhindra, visserligen går långsammare, men, som framgår ovan, inte har upphört.

Under hösten 2020 fastställde stiftsstyrelsen i Göteborgs stift tre lokala beslut om att omvandla pastorat till församlingar, vilket skulle ha reducerat antalet församlingar i dessa enheter från nio till tre. I ett av dessa ärenden begärdes beslutsprövning av kyrkofullmäktiges beslut om att pastoratet skulle upplösas, vilket först avslogs av domkapitlet i Göteborgs stift varvid två av de sju ledamöterna reserverade sig mot beslutet. Ärendet gick vidare till Överklagandenämnden som i beslut 7/2021 upphävde kyrkofullmäktiges beslut med motiveringen att kyrkofullmäktige inte haft rätt att fatta ett sådant beslut – dvs. att ett pastorat upphäver sig själv – utan att det var stiftsstyrelsens sak.

Överklagandenämndens beslut är ett tydligt klargörande och ett steg i rätt riktning, men vi anser att ansvarsfördelningen mellan stiftsstyrelsen och kyrkofullmäktige på lokal nivå fortfarande är oklar. Enligt kyrkoordningen har stiftsstyrelsen det över-

gripande ansvaret för stiftets indelning i pastorat och församlingar och ska verka för en ändamålsenlig lokal struktur (37 kap. 5 § kyrkoordningen). Enligt Överklagandenämndens anförda skäl är den enda situation där stiftsstyrelsen inte beslutar om bildande, ändring eller upplösning av pastorat när en församlings kyrkofullmäktige beslutar om indelning av församlingen i flera församlingar så att församlingen blir ett pastorat (37 kap. 7 § andra stycket kyrkoordningen).

Någon prövning av ett ärende där ett pastorats kyrkofullmäktige beslutat om en annan ändring av den lokala organisationen än i det anförda fallet, där pastoratet ville upplösa sig självt, har dock ännu inte skett. Enligt vår uppfattning är den nuvarande ordningen inte ändamålsenlig, eftersom den möjliggör att ett lokalt kyrkofullmäktige kan motarbeta stiftets övergripande målsättning för hur en lokal struktur bör utformas.

I det aktuella fallet är det uppenbart att den beslutsrätt som kyrkofullmäktige uppfattade sig ha medförde stor intern oenighet, beslutet saknade förankring och skapade onödiga splittringar inom pastoratet. Det behövs en större förmåga till överblick i ett beslutsorgan som beslutar i dessa ärenden än vad som kan förutsättas finnas i alla lokala kyrkofullmäktige. Det är ytterligare ett skäl till vårt förslag att förlägga beslutsrätten till stiftet.

Stiftsstyrelsen bör därför återfå rätten att besluta över församlingsindelningen även inom pastorat och av församlingar som inte ingår i pastorat. Detta ska naturligtvis göras i dialog med de berörda församlingarna efter beredning i de berörda församlingarnas/pastoratens beslutande organ.

Därför är det angeläget att stiftens roll stärks vad gäller stöd och råd till de församlingar eller pastorat som vill se över strukturen inom sina enheter. Det stödet kan utformas som riktlinjer, vilka utformas efter den målsättning som Närhet och samverkan uttryckte och som en stor majoritet av kyrkomötet ställde sig bakom 2012. De kan med fördel innehålla en check-lista eller idébank som kan hjälpa och stödja församlingarna i deras strukturarbete för att uppnå större grad av närdemokrati, bl.a. genom att tydliggöra församlingsrådets roll och mandat.

Göteborg den 3 augusti 2021

Sten Janson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Sven Gunnar Persson (POSK)

Victor Ramström (POSK)

Bengt Kjellgren (BA)

Jerker Schmidt (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2021:71
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Reformerade indirekta val

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär reformerade indirekta val av kyrkomöte och stiftsfullmäktige, varvid särskilt effekterna på proportionalitet och ekonomi ska belysas.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse 2021:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden framläggs promemorian *Direkta eller indirekta val – en konsekvensanalys* som gjorts på uppdrag av 2017 års kyrkomöte. Analysen konstaterar att såväl direkta val som indirekta val är att betrakta som demokratiska val och låter sig förenas med det som i bekännelse och kyrkoordning framställs som Svenska kyrkans syn på sig själv.

Direkta val är vanliga vid val av samhällets regionala och nationella beslutande församlingar, såväl i Sverige som utomlands. Däremot är val i allmänhet indirekta i civilsamhällets organisationer såsom allmännyttiga organisationer, trossamfund, fackliga organisationer och politiska partier. Här väljer ofta lokalavdelningar representanter till regionala församlingar, som i sin tur väljer ledamöter i ett nationellt fullmäktige/kyrkomöte/landsmöte/partikongress. Det är alltså i första hand lokalavdelningen, inte den enskilda medlemmen, som representeras i de beslutande församlingarna på regional och nationell nivå. Indirekta val fanns i Svenska kyrkan fram till år 2000. Stiftsfullmäktige och kyrkomöte valdes då av församlingar respektive pastorat genom elektor. Indirekta val till motsvarigheten till vårt stiftsfullmäktige och kyrkomöte (t.ex. stiftssynod och generalsynod) är regel i nästan alla kyrkosamfund i världen, säkerligen för att denna ordning bäst motsvarar samfundens syn på relationen mellan församling, stift och nationell nivå (kyrkoprovin).

Vi menar att i en episkopal kyrka relaterar stiftsfullmäktige och kyrkomöte i första hand till församlingarna och därför också bör väljas av lokal nivå (pastorat och självständiga församlingar). Att församlingarna väljer stiftsfullmäktige bidrar också till stiftsammanhållningen och markerar församlingens centrala betydelse i kyrkan. På samma sätt markerar församlingens val av kyrkomöte att nationell nivå inte har ett självständigt mandat utan är till för församlingarnas gemensamma angelägenheter, såsom kyrkans böcker och regelsystem, ekonomisk utjämning och administrativ samverkan, kyrkliga utbildningar, företräderskap samt gemensam internationell diakoni och mission och utlandskyrka. Idag finns en kritik mot upplevda centraliseringssträvanden hos nationell nivå. Ett indirekt val markerar att nationell nivå inte har ett

självständigt mandat från kyrkomedlemmarna utan får sitt mandat från församlingarna, och bidrar på så sätt också till sammanhållningen inom kyrkan.

Förutom att bättre spegla vår kyrkosyn finns det flera fördelar med ett indirekt val till stiftsfullmäktige och kyrkomöte. I dagens situation kan den ekonomiska aspekten inte förbigås. Kostnaden för kyrkans demokratiska organisation kan inte gärna vara opåverkad när kyrkan på alla nivåer i övrigt har besparingskrav. I längden är det omöjligt att inför väljarna försvara mycket höga kostnader för ett valsysteem som inte är nödvändigt, utan tvärtom mycket ovanligt ur både nationell och internationell synvinkel.

Med bara en tredjedel så många valsedlar och valkuvert att trycka och röster att räkna blir det en betydande besparing i kostnader och arbetstid både lokalt och hos stiftet. En annan fördel är att möjligheten bortfaller för nya grupper utan kyrklig förankring att utnyttja kyrkovalet för sina egna syften. Dagens direkta val utan spärr, med utjämningsmandat och med relativt lågt valdeltagande gör ju ett sådant deltagande ganska enkelt. Ett indirekt val gör det mycket svårare för nomineringsgrupper som inte är verksamma på lokal nivå att bli representerade på högre nivåer.

Det tidigare systemet för indirekta val i Svenska kyrkan behöver dock reformeras. Elektorsvalet gynnade små landsbygdsförsamlingar och pastorat på stadsförsamlingarnas bekostnad, och gjorde det också svårt för små nomineringsgrupper att bli representerade. Ett intressant alternativ, som konsekvensanalysen också nämner, är att låta hela kyrkofullmäktige (i pastorat och självständiga församlingar) välja stiftsfullmäktige och kyrkomöte. Detta ger en mycket god proportionalitet mot det totala röstetalet för en nomineringsgrupp i stiftet eller riket, även de mindre grupperna, genom att varje röst viktas med ett viktningstal (kvoten mellan antalet röstberättigade och antalet fullmäktigeledamöter i pastoratet/församlingen). Systemet med utjämningsmandat kan också bibehållas.

Vi menar därför att det nu är dags att utreda hur ett modernt indirekt val av stiftsfullmäktige och kyrkomöte ska kunna se ut. Effekterna på proportionalitet (jämfört med valresultatet i kyrkofullmäktigevalet) bör utredas och nödvändig reglering i kyrkoordningen föreslås. De ekonomiska konsekvenserna bör också undersökas. Kyrkostyrelsen bör få i uppdrag att genomföra en sådan utredning. Först när ett konkret förslag finns utarbetat kan kyrkomötet ta ställning till om en övergång till reformerade indirekta val ska göras.

Göteborg den 3 augusti 2021

Hans-Olof Andrén (POSK)

Marie Wojidkow (POSK)

Bengt Kjellgren (BA)

Suzanne Fredborg (BA)

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Åsa Nyström, biskop

Eva Nordung Byström, biskop

Åke Bonnier, biskop

Kyrkomötet
Motion 2021:72
av Anette Nordgren m.fl.

Stöd till utlandsverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i budgeten för 2022 samt i planen för 2023 tillföra Svenska kyrkan i utlandet sammanlagt 15 miljoner kronor för att kompensera intäktsbortfallet till följd av pandemin 2020–2021.

Motivering

Pandemin har medfört stora påfrestningar för utlandsverksamheten. Utlandsförsamlingarna finansierar till stor del själva sin verksamhet genom insamlingar och kyrkliga handlingar. Under pandemin har kyrkliga handlingar inte kunnat genomföras på grund av lockdown och restriktioner i de flesta länder där Svenska kyrkan är verksam. Insamlingar i form av kollekt, samlingar av olika slag och de enormt viktiga basarena har inte kunnat genomföras på sedvanligt sätt, vilket medfört ett stort bortfall av inkomster. Församlingarna har arbetat hårt för att försöka hålla verksamheten igång, genomfört digitala samlingar och försökt anordna försäljning av basarvaror på olika sätt. Intäkterna har dock minskat drastiskt. Kollekt minskade med 3 miljoner kronor år 2020 och samma minskning förutspås för i år. Covidförlusterna för församlingarna var 2020 mellan 12–14 miljoner kronor och liknande förluster förmodas göras år 2021.

Dock är det värt att påpeka att församlingarna har ställt om och varit kreativa i att finna nya lösningar för att vara kyrka i en pandemitid och Svenska kyrkan i utlandet är en viktig del av Svenska kyrkan som vi måste ha ett solidariskt ansvar för.

Aten den 4 augusti 2021

Anette Nordgren (-)

Åke Marcusson (-)

Anders Roos (POSK)

Marie Wojdkow (POSK)

Niklas Larsson (C)

Nina Wahlin (C)

Carin Jakobsson (C)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:73
av Marie Rydén Davoust m.fl.

Förtroendevald hela mandatperioden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär ökad möjlighet för förtroendevalda i församling och pastorat att behålla sina uppdrag mandatperioden ut.

Motivering

En förtroendevald i församling eller pastorat ska, under förutsättning att uppdraget kan fullgöras, ha möjlighet att behålla sina uppdrag mandatperioden ut, även om personen flyttar. I dag är det en skillnad om personen är vald till kyrkofullmäktige, kyrkoråd eller församlingsråd. För t.ex. ungdomar som flyttar inom samma stad men till en grannförsamling är detta en angelägen förändring då engagemanget fortfarande kan vara kvar i ursprungsförsamlingen.

I den nuvarande skrivningen i kyrkoordningen finns en ologisk skillnad om personen får behålla sitt uppdrag i kyrkorådet baserad på om kyrkorådet är i ett pastorat eller i en församling. Skillnaden som i dag finns att en förtroendevald får vara kvar i kyrkorådet men inte i kyrkofullmäktige är på samma sätt ologisk.

Nuvarande formulering av kyrkoordningen 33 kap 10 § 1–2 st. samt p. 2 är:

Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande. (...)

2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd i en församling eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat.

En ny skrivning av kyrkoordningen 33 kap 10 § p. 2 föreslås lyda:

En ledamot eller ersättare i ett kyrkofullmäktige, i ett kyrkoråd eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat.

Förändringen innebär att förtroendevalda i fler fall kan kvarstå hela mandatperioden och att ologiska skillnader försvinner. Eventuella konsekvensändringar i andra delar av kyrkoordningen bör belysas i kyrkostyrelsens beredning.

Mot 2021:73 Strängnäs den 4 augusti 2021

Marie Rydén Davoust (POSK)

Per Lindberg (POSK)

Anne Olofsson (POSK)

Victor Backström (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:74
av Ida Netzel m.fl.

Samverkansforum för klimat och hållbar utveckling

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. initiera och anordna återkommande nationella samverkansforum med interna och externa aktörer för att diskutera klimat och hållbar utveckling, med syfte att inspirera samt hitta klimatsmarta och hållbara lösningar inom miljö- och klimatarbeten,
2. undersöka med vilken periodicitet samverkansforum bör samlas för att få bäst effekt.

Motivering

Vi hör om och kan läsa om klimatförändringar på nyheterna, sociala forum och även i kyrkostyrelsens skrivelser. Många personer uttrycker många åsikter om vad som ska och bör göras. Tyvärr stannar det ofta vid dessa åsikter och få kavlar upp ärmarna och tar det första spadtaget på ett innovativt och hållbart projekt som leder sig själv, sin organisation och andra aktörer framåt i klimatarbetet.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 under 7.2 Målbild 2 förs det fram att Svenska kyrkans företrädare ansvarar för bl.a. social hållbarhet, existentiell hälsa och andlighet. I dagens stressade samhälle finner inte alla sin andlighet och existentiella hälsa i kyrkbänken, utan några finner den istället i naturen, kanske under joggingrundan på skogsstigen. Som kristen ska det vara självklart för oss alla att förvalta det vi har fått ansvar för och se till att vår förvaltning är hållbar på mycket lång sikt. Att vårda för samtida samt för framtida generationer inom alla arter i ekosystemet.

Svenska kyrkan är en engagerad samhällsaktör som är en viktig röst i det offentliga samtalet och har möjlighet att vara en stark röst åt dem som inte kan tala själva. För kommande generationer liksom för naturen och djuren som finns här och nu. I kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 under 7.2 Målbild 2 anges att ”År 2030 finns ett starkt engagemang i Svenska kyrkan för ett hållbart samhälle i Sverige och i världen” och att det övergripande målet med *Färdplan för klimatet* är att hela Svenska kyrkan ska vara klimatneutral år 2030 och inte bidra till den globala uppvärmningen. Detta är bra, men ensam är inte stark. Svenska kyrkan kan inte själv rädda världen genom att endast se till sin egen verksamhet. Svenska kyrkans röst är stark, men kan tillsammans med andra göra än mer. Om Svenska kyrkan jobbar både internt – inom församlingar, stift samt på nationell nivå – och externt med andra samhällsaktörer kan det bli en synergieffekt för klimatarbetet. Förhoppningsvis kan det även leda till en positiv loop att fler aktörer vill vara med och utveckla klimatarbetet samt bidra aktivt över tid.

Svenska kyrkan – som är den femte största skogsägaren i Sverige – kan nu ta ett initiativ med utgångspunkt från debatten om EU:s strategi för 2030 gällande skogsbruk och koldioxidsänkor, och med EU:s mål om en förändrad kurs till 2030 se till att

vi skapar en extern och intern dialog med syfte att påverka (bl.a. skogslagstiftning) och ytterst vara en av de aktörer som driver mot det EU vill uppnå 2030.

Därför behöver Svenska kyrkan initiera ett strategiskt arbete för att inspirera samt hitta klimatsmarta och hållbara lösningar inom miljö- och klimatarbetet med både interna och externa aktörer, där externa aktörer inkluderar storföretag liksom enskilda ämnesexperter. En del av detta strategiska arbete bör vara att starta upp ett samverkansforum, en *think tank*, där tankar och idéer inom utveckling och hållbarhet för miljön samt klimatet kan utväxlas.

Genom att samla flera aktörer, dels från kyrkans alla nivåer samt externa aktörer, uppnås synergieffekter. Ambitionen ska vara att dela idéer och strategier för att inspirera och stötta varandra att våga och orka ta nästa steg i sina miljö- och hållbarhetsarbeten, oavsett var i processen ens organisation är. Att med konstruktiva samtal hitta hållbara lösningar inom de globala målen som kan genomföras nu.

Uppsala den 4 augusti 2021

Ida Netzel (ÖKA)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2021:75
av Olle Reichenberg m.fl.

Friare församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för friare församlingstillhörighet.

Motivering

Frågan om fri eller friare församlingstillhörighet har behandlats av kyrkomötet vid flera tillfällen. Även om motioner i ämnet har avslagits vid samtliga tillfällen, har det funnits en relativt stor minoritet som ställt sig positiv. Frågan utreddes i början av 2000-talet och resulterade i utredningsbetänkandet *Rörlig församlingstillhörighet* (SKU 2004:1). Det har alltså gått nästan 20 år sedan denna utredning presenterades. Vi menar att det nu är dags att åter utreda förutsättningarna för friare församlingstillhörighet.

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan har minskat dramatiskt under 2000-talet. Enligt Svenska kyrkans statistik var antalet medlemmar 7 360 825 år 2000, vilket motsvarade 82,9 procent av befolkningen. År 2020 hade antalet medlemmar minskat med över 1,5 miljoner till 5 728 748, vilket motsvarar 55,2 procent av befolkningen. Även om en inbromsning gällande minskningstakten kan skönjas till följd av den pågående covid-19-pandemin, finns inget som talar för att den långsiktiga negativa trenden är bruten.

Vi menar att det minskande antalet medlemmar borde vara en av Svenska kyrkans mest prioriterade frågor. Det är därför av största vikt att strukturella och organisatoriska hinder för att vända medlemsutvecklingen undanröjs. De nuvarande kraven på församlingstillhörighet är ett sådant hinder. Genom att tillåta en friare församlingstillhörighet öppnar vi för att bättre tillvarata det engagemang som många känner för exempelvis den församling där de har växt upp, vilket skulle öka incitamenten för medlemskap i Svenska kyrkan. Friare församlingstillhörighet skulle även kunna motverka den rotlöshet som många känner i en tid och ett samhälle där vi flyttar mer och oftare än någonsin. Det finns alltså starka skäl att åter utreda frågan om friare församlingstillhörighet och hur en sådan skulle kunna utformas. I det sammanhanget bör kontakter också tas med berört utskott i Sveriges riksdag, eftersom det är i riksdagen som frågan ytterst avgörs.

Danderyd den 3 augusti 2021

Olle Reichenberg (BA)

Mats Hagelin (BA)

Margareta Nisser-Larsson (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:76
av Olle Reichenberg m.fl.

Uttalanden i samhällsfrågor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en policy för Svenska kyrkan på nationell nivå, och dess organ som står till trossamfundets förfogande, angående uttalanden i samhällsfrågor och politiska frågor som inte direkt berör Svenska kyrkan.

Motivering

Med anledning av de senaste årens inomkyrkliga debatt om lämpligheten och legitimiteten i att som trossamfund uttala sig i olika politiska sakfrågor, förefaller behovet av en policy för de nationella organen vara av stor nödvändighet. Svenska kyrkans nationella organ ska förvisso vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt, men med tanke på Svenska kyrkans stora medlemsbas och breda folkliga förankring bör sådana specifika uttalanden och ståndpunkter intas med stor försiktighet och efter nogsamt urval.

Evangeliet och den teologiska mångfald som Svenska kyrkan utgörs av, ger sällan entydiga och enkla svar på komplexa och sammansatta politiska frågor och utmaningar. Svenska kyrkan är heller inte en åsiktsgemenskap, utan en trosgemenskap där varje medlem är kallad att göra sin medborgerliga plikt för det gemensammas bästa i samhället tillsammans med andra medborgare oavsett trosuppfattning. Däremot ska Svenska kyrkan som folkkyrka, och dess nationella organ, vara tydliga med de värderingar som rör de mänskliga rättigheterna och basala humanistiska värden.

Stockholm den 3 augusti 2021

Olle Reichenberg (BA)

Sven Milltoft (BA)

Mats Hagelin (BA)

Margareta Nisser-Larsson (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:77
av Leif Nordlander

Gemensamma titlar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sina kontakter med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation verka för att arbetsgivarorganisationen tar fram en lista med titlar för av kyrkoherdar delegerade uppgifter till andra medarbetare.

Motivering

När man läser annonser och hemsidor föreligger en rad olika titlar på innehavare av prästtjänster, ibland även diakoner och pedagoger, i pastorat och församlingar som inte är pastorat. Exempelen är många: verksamhetsområdeschef, pastoratsområdeschef, biträdande kyrkoherde, chef för församlingsverksamheten m.fl. Här borde det finnas en gemensam titulatur för präster och andra medarbetare som har särskilda uppgifter på delegation från kyrkoherden. Kyrkostyrelsen kan tillsammans med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och de fackliga organisationerna lämna förslag på en enhetlig ”titellista” istället för de nu mer eller mindre hemmasnickrade varianterna utan grund i kyrkoordningen.

Falköping den 4 augusti 2021

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:78
av Fredrik Sidenvall

Kyrkoordningens upplåtelseregler

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med biskopsmötet och domkapitlen motverka att vad kyrkoordningen fastlår i 41 kap. inte motverkas av lokal intolerant praxis.

Motivering

Svenska kyrkan förvaltar som bekant en mängd invigda kyrkorum. En del av dessa kyrkor och kapell invigdes redan under Svenska kyrkans medeltida period. Det är ingen överdrift att påstå att känslan för kyrkorummet i allmänhet och hemsöcknens kyrka i synnerhet länge satt djupt i det svenska folket. Besvikelsen över låsta kyrkor, glädjen över de öppna och upprördheten över stölder och kyrkobränder vittnar om att känslan för kyrkan som heligt rum ännu inte är utplånad.

De äldsta kyrkorna har juridiskt sett haft en särställning och betraktats som självägande stiftelser. De nyare anses ägas av sina församlingar men inte till fritt förfogande. I Svenska kyrkans kyrkoordning regleras hur kyrkorummen ska brukas och upplåtas i kapitel 41. Av paragraferna 1 och 2 framgår att biskopar i stiftet får använda kyrkorna i stiftet till gudstjänster och biskopliga ämbetshandlingar. Präster med tjänst i en församling får använda församlingens kyrka till församlingens gudstjänster och för kyrkliga handlingar som avser någon som tillhör församlingen.

I 3 § sätts vissa gränser: ”En kyrka får upplåtas för andra ändamål än de som avses i 1 eller 2 §§ bara om det kan antas att kyrkorummet och dess inventarier kommer att behandlas med pietet och aktsamhet.” Det är ju bra att man inte släpper in vad som helst i kyrkan. För att öka förutsättningarna för att kyrkorummet och dess inventarier behandlas med pietet kan man ju vid tveksamma fall, låt oss tänka på skolavslutningar, ordna så att det som villkor för upplåtande ställs att en präst ska medverka. Med tanke på att svenska folket genom skattsedeln ger betydande bidrag till kyrkornas vård genom det kyrkoantikvariska bidraget och med tanke på att de äldre kyrkorna utgör en viktig del av vårt gemensamma kulturarv måste det vara en självklarhet för kyrkoråd och kyrkoherdar att tillämpa en generös policy vad gäller att upplåta kyrkorna.

Ibland gäller ju förfrågan att en inomkyrklig organisation, en församling på utfärd eller ett annat kristet samfund som saknar kyrkorum på orten vill låna en kyrka. Vad gäller då? Här ger 3 § vägledning: Utöver principen om pietet står där också: ”En upplåtelse får inte heller ske på så sätt att den hindrar församlingens gudstjänstliv eller verksamhet i övrigt”. Det betyder alltså att gästerna måste hänvisas till tider som inte är upptagna av församlingens gudstjänstschema.

Sista delen av 3 § ger ytterligare vägledning: ”Upplåtande av kyrka för kyrklig handling i andra fall än de som avses i 2 § får vägras bara om upplåtelsen skulle strida

mot bestämmelserna i första stycket.” Även om det inte står uttrycklig måste ju samma sak gälla även enskilda gudstjänster som anordnas i kyrkorna av andra än församlingen.

Svenska kyrkan har alltså utifrån sin kyrkoordning en mycket generös hållning till att upplåta kyrkorummet. Det finns flera goda skäl till det.

Men varför händer det då att inomkyrkliga rörelser, andra kristna samfund och sammanslutningar som vill samlas till gudstjänst med egen präst stängs ute? Fanns det anledning att tro att inte kyrkorummet skulle behandlas med pietet? Nej inte alls! Det finns ingen grund för Svenska kyrkan att utesluta gudstjänstfirande grupper från tillgång till kyrkorummen! I kyrkoordningen står inte ett ord om att upplåtelse får nekas om det kan förmodas att något kommer att sägas som inte den lokale kyrkoherden gillar. Det finns heller ingen grund för att den lokale kyrkoherden pressar sin närvaro på en enskild gudstjänst som inte står i församlings regi eller som genomförs av ett annat kristet samfund. Tanken att kyrkorummet ska anses för inpinkat revir för den lokale kyrkoherden eller kyrkorådet är utan varje förankring i kyrkoordningen. Här har i flera fall en intolerant och inte sällan arrogant praxis utvecklats. Denna praxis kan kyrkotillhöriga anmäla till domkapitlen. Revirpraxisen kan av svenska medborgare – oavsett samfundstillhörighet – göras känd för riksdagen som ger sina anslag till bevarande av kyrkorummen med ett tydligt krav på en öppen kyrka.

Lerum den 4 augusti 2021

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2021:79
av Margareta Andersson

Stöd till kyrkoherdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att analysera behovet av utökat stöd till kyrkoherdar i framför allt större församlingar.

Motivering

Kyrkoherdar har ett stort och många gånger tungt ansvar i sina församlingar/pastorat. Från att kyrkoherden haft ett arbetslag bestående av som mest ett tjugotal anställda är det nu vanligt med hundra medarbetare även i pastorat som inte anses så stora. De riktigt stora pastoraten har flera hundra medarbetare och många olika arbetsplatser. Även om det finns flera mellanchefer är ändå det yttersta ansvaret kyrkoherdens.

Samtidigt som pastoraten av ekonomiska skäl har blivit större har utvecklingen av organisatoriska åtgärder inte följt med. Allt för många kyrkoherdar hoppar av jobbet på grund av utbrändhet eller för att man inte trivdes med de nya arbetsuppgifterna. Många som gått kyrkoherdeutbildningen kommer fram till att det nog inte var vad de väntade sig. Detta leder till att det blir svårt för församlingar/pastorat att rekrytera nya kyrkoherdar.

Vid konflikter och svårigheter i arbetslagen hamnar till slut ansvaret hos kyrkoherden och det kan innebära stora påfrestningar när man som ledare blir mycket ensam i en utsatt position.

De här exemplen visar enligt min åsikt att kyrkostyrelsen behöver göra en genomlysning av hur situationen ser ut för många kyrkoherdar. Vilka möjligheter finns till stöd från biskop och andra medarbetare på stiftet? Finns andra stödåtgärder som kan erbjudas? Behöver kyrkoherdeutbildningen ändras så den blir mer inriktad på ledarrollen i kyrkoherdeuppdraget? Biskopens roll som andlig ledare är också av stor betydelse.

Näshult den 4 augusti 2021

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:80
av Margareta Andersson

Psykisk ohälsa

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ökat stöd till stift och församlingar i arbetet mot psykisk ohälsa.

Motivering

Många människor mår dåligt i spåren av pandemin. Äldre har blivit isolerade och känner att de inte har någon plats i samhället och inget värde som människor. Klimat-hotet gör att unga människor har svårt att hoppas på en framtid som de ser som dyster och meningslös. De upplever sig utlämnade och maktlösa.

Kyrkan har något som ingen annan kan erbjuda och det är hoppet om frälsning och uppståndelse. För att nå ut till fler människor med det här budskapet behöver fler som är engagerade i kyrkan få utbildning och handledning för att möta människor med problem med psykisk ohälsa. Kyrkostyrelsen behöver därför initiera olika former av ökat stöd till stift och församlingar i det arbetet.

Näshult den 4 augusti 2021

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet
Motion 2021:81
av Margareta Andersson

Distansutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till ökad distansutbildning för kyrkans profilutbildningar.

Motivering

Kyrkan har brist på utbildad personal inte minst i profilutbildningarna. Behovet är större än vad de vanliga utbildningarna kan täcka. Många människor med närliggande utbildningar skulle om möjlighet till mer utbyggd distansutbildning fanns kunna utbilda sig till att arbeta inom kyrkan.

Coronapandemin har medfört att många utbildningar har tvingats genomföras på distans. Allt är inte bra men många utbildningar har kunnat genomföras på distans med gott resultat. Därför behöver kyrkostyrelsen i samarbete med Svenska kyrkans utbildningsinstitut och stiftens undersöka möjligheterna till ökad distansutbildning för kyrkans profilutbildningar.

Näshult den 4 augusti 2021

Margareta Andersson (C)

Kyrkomötet

Motion 2021:82

av Mikael Eskilandersson och Eva-Mai Mineur Tynong

Appar för Svenska kyrkans verksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utveckla och tillhandahålla applikationer, så kallade appar, för de viktigaste verksamheterna så som dop, konfirmation, bröllop och begravning.

Motivering

Svenska kyrkan ska vara där människor är. Ändå är Svenska kyrkan ofta inte särskilt synlig i dagens tekniska lösningar för kommunikation och stöd. För vissa saker borde tekniken vara en enorm hjälp, som när det gäller att planera och boka lokaler inom kyrkan, till exempel. Tänk att direkt kunna se om hemkyrkan och församlingshem är ledig för bröllop den dagen man funderar över. Eller vilka som är lediga om man har flera valmöjligheter.

Det finns enorm potential att nå fler och underlätta arbetet för kyrkans personal genom att använda sig av moderna tekniska lösningar. Tekniken kan också vara ett stöd och ge viktig information på ett enkelt sätt. Det ser dock väldigt olika ut, hur teknik används i olika delar av Svenska kyrkan. Är man konfirmand i Lidingö eller Södertälje finns det en app man kan ladda ner, men ungdomar som vill konfirmera sig i övriga Sverige verkar inte ha samma tillgång till understödjande teknik.

Bröllop kan man planera och bjuda in gäster och skapa skraddarsydda inbjudningskort till. Inget av det i kyrkans regi dock. Är det helt otänkbart att man i en app kan planera ett kristet bröllop, boka kyrkans byggnader och skicka förfrågan om präst, kanske?

För dop gäller egentligen samma sak. Boka lokaler och präst, samt skicka inbjudningar borde vara något som Svenska kyrkan självklart kunde lösa digitalt. Även begravningar kan vara hjälpta av en planeringsapp. Här skulle man med fördel kunna göra det möjligt att ge önskemål till en egen begravning. Vilka psalmer som man önskar ska spelas till exempel, eller andra önskemål som man vill att prästen kanske ska vara medveten om, men som man inte berättat för sina anhöriga.

Rimligt är att Svenska kyrkan hjälper till att ta fram bra och välfungerande plattformar, så att församlingarna inte behöver uppfinna hjulet, var och en på sitt håll.

Örkelljunga den 5 augusti 2021

Mikael Eskilandersson (SD)

Eva-Mai Mineur Tynong (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:83
av Margareta Carlsson m.fl.

Kyrkomötets mandatstöd

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram ett reglemente för kyrkomötets mandatstöd samt att förtydliga skrivningarna i syftet med kyrkomötets mandatstöd,
2. utifrån detta reglemente införa skyldighet till redovisning av hur mandatstödet använts av nomineringsgrupp,
3. inför varje ny mandatperiod, skriftligt informera de nomineringsgrupper som valts in i kyrkomötet vad syftet med mandatstödet är.

Motivering

I den information som finns om mandatstödet på kyrkomötets webbplats står det att ett ekonomiskt stöd ges till de nomineringsgrupper som finns representerade i kyrkomötet. Systemet syftar till att ge förutsättningar för Svenska kyrkans demokrati. Där anges vidare att:

Syftet med mandatstöd är att möjliggöra nomineringsgruppernas arbete kring synlighet och information och att rusta ledamöterna med kunskap som behövs för uppdraget som förtroendevald i Svenska kyrkan på nationell nivå.

Mandatstödet ska sålunda användas till utbildning och kommunikation. Stödet ges även för att täcka en del av de omkostnader som det innebär för nomineringsgrupperna att finnas i kyrkomötet. Mandatstödet ska inte användas för att bedriva partipolitiskt arbete utan är bland annat till för de kostnader som nomineringsgrupperna har för att ge ledamöterna möjlighet sätta sig in i hur Svenska kyrkans verksamheter fungerar, genom t.ex. studieresor.

Skrivningarna i syftet är otydliga vad gäller hur stödet ska fördelas på utbildning av ledamöter och nomineringsgruppens övriga arbete. Det är upp till nomineringsgruppen att bedöma vad syftet säger och hur fördelningen görs, vilket ger olika förutsättningar för ledamöter beroende av nomineringsgrupp. Det behövs en mer central styrning av hur stor del av mandatstödet som bör komma enskild ledamot till del för utbildning, detta för att ge alla ledamöter i kyrkomötet likvärdiga förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Därför bör ett reglemente tas fram där det finns tydligare vägledning för nomineringsgrupperna hur stödet är tänkt att användas.

Mandatstödet är högre år i samband med kyrkoval för att ge nomineringsgrupperna möjlighet att bedriva valrörelse. Ett förtydligande av hur stor ökningen är under dessa år i syftet kan ge stöd till nomineringsgrupperna hur de kan fördela stödet mellan kostnader för utbildning, kommunikation och val under hela mandatperioden.

Det finns inget krav för nomineringsgrupperna att redovisa vad mandatstödet går till. Det är nomineringsgruppernas ansvar att pengarna används i enlighet med syftet. Det jämförs i styrdokumentet med det stöd som finns i folkvalda församlingar i den allmänna politiken och det kan finnas anledning att liksom i dessa ha någon form av redovisning. Jämför man med bland annat kommuner och regioner så finns där skyldighet redovisa hur partistöd används, samt att en granskare/revisor ska intyga att pengarna använts enligt redovisning för att nästa års stöd ska utbetalas.

Det förekommer dessutom redan krav på redovisning av hur mandatstöd använts i vissa församlingar och det finns hos några stift också krav på att inkomma med kvitton innan medel för utbildning betalas ut.

Mandatstödet är en förutsättning för att nomineringsgrupperna och ledamöterna ska ges lika möjlighet att utföra det förtroende de fått av Svenska kyrkans medlemmar i val. Det är därför viktigt att vi förvaltar kyrkoavgiften som Svenska kyrkans medlemmar betalar och som är grunden till att mandatstöd kan ges. Därför borde det vara en självklarhet att det ska redovisas hur mandatstödet används av nomineringsgrupperna.

Det är också viktigt att nomineringsgrupperna har kunskap om de regler som gäller kring mandatödet. Därför bör det inför varje ny mandatperiod ges nödvändig information till nomineringsgrupperna vad syftet med mandatstödet är. Det är särskilt viktigt då nya nomineringsgrupper får mandat i kyrkomötet.

Fjugesta den 5 augusti 2021

Margareta Carlsson (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Sara Lindalen (ViSK)

Marjut Ervasti (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:84
av Linda Sjöo m.fl.

Krisplan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utarbeta en handlingsplan för kriser för församlingar att tillgå, innehållande konkreta förslag hur man kan gå tillväga, vilka lagar och regler som gäller.
2. se till att det finns en tydlig enhet på kyrkokansliet för församlingarna att vända sig till med dessa frågor.

Motivering

Under pandemin har många församlingar fått väldigt många nya och svåra arbetsuppgifter, inte minst vad gäller digital kommunikation. Många har fått gå över till digitala träffar och livesändningar, det har varit många nya lagar och regler att förhålla sig till, upphovsrätt, GDPR, vilka program som är tillåtna etc. De flesta har var på sitt håll fått uppfinna hjulet. Det har blivit tydligt vilken skillnad det har varit för små församlingar med små medel och få anställda jämfört med större församlingar och pastorat. I denna kris borde det funnits en plan från nationella nivån som kunde underlättat både för små och stora enheter. Kyrkokansliet borde varit spindeln i detta nät där man kunde få reda på hur man kan gå tillväga, vilka lagar och regler gäller vid t.ex. digitala möten och sändningar, vad bör man tänka på etc.

Det skulle ha behövts en tydlig krisplan så att det dels blivit likvärdig service för alla våra medlemmar, dels för att församlingar inte skulle behöva sitta och göra exakt samma jobb och leta reda på exakt samma information. Det behöver också finnas en tydlig enhet på kyrkokansliet att vända sig till då krisen inträffar.

Vi måste värna och säkerställa församlingars möjlighet att vara suveräna och samtidigt ge alla enheter samma förutsättningar att verka som kyrka i kristider.

Malmö den 5 augusti 2021

Linda Sjöo (ViSK)

Marjut Ervasti (ViSK)

Sara Lindalen (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:85
av Linda Sjöo m.fl.

Utbildning för nya förtroendevalda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utforma och starta en utbildning för nytillträdda förtroendevalda i kyrkomötet som inleder varje mandatperiod.
2. varje förtroendevald i kyrkomötet erbjuds ett fysiskt exemplar av kyrkoordningen.

Motivering

Att bli förtroendevald i kyrkomötet är både spännande och omvälvande och det är ett helt nytt hantverk att lära sig.

Därför behövs det en grundlig utbildning för nytillträdda förtroendevalda, gällande arbetssätt rent teoretiskt och praktiskt, hur organisationen ser ut och vilken arbetsordning som gäller. Rutinerade förtroendevalda lotsar naturligtvis in sina nya nomineringsgruppskollegor in i arbetet, men det är ett stort jobb att göra och det förutsätter dessutom att det finns rutinerade personer inom nomineringsgruppen att tillgå. Detta stärker demokratin och effektiviserar arbetet.

Malmö den 5 augusti 2021

Linda Sjöo (ViSK)

Marjut Ervasti (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Sara Lindalen (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:86
av Suzanne Fredborg

Överlåtelse av församlingskyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar

1. att uppdra till kyrkostyrelsen att på nytt utreda frågan om församlingskyrkors övertalighet och att återkomma med ett praktiskt och rationellt genomförbart förslag som inte är administrativt och förvaltningsmässigt kostnadsdrivande, samt
2. att återkomma med härför nödvändiga förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Motivering

Sammanfattning

Kyrkomötet beslutade på kyrkostyrelsens förslag – som en konsekvens av utredningen Gemensamt ansvar – att församlingskyrka skulle kunna överlåtas till nationell nivå och att de överlåtna kyrkorna skulle ägas av nationell nivå och förvaltas av stiftet.

Möjligheten att överlåta kyrkor har skjutits framåt i tid eftersom utredningen om hur de praktiska följderna av ett sådant beslut ska hanteras inte har kunnat lägga ett hanterbart förslag i samklang med gällande regelverk för förvaltning av överlåtna kyrkor och dessas fasta inventarier.

Den stiftssammansatta beredningsgruppen har ägnat mycket tid och resurser åt att utforma en täckande förvaltningsplan och utredningstiden har förlängts. Allt tydligare framstår det orimliga i att kyrkor som ägs på nationell nivå ska förvaltas stiftsvis. Varje stift ska därmed bygga upp en organisation för förvaltning av okänt antal kyrkor, en organisation som inte finns idag och som kompetensmässigt måste vara mångfasetterad, allt ifrån byggnadsteknisk kunskap till en bred och djup kunskap om förvaltning av svenska folkets kulturarv enligt kulturmiljölagen.

Bakgrund

Utredningen Gemensamt ansvar behandlade ett antal frågor enligt av kyrkostyrelsen givna direktiv. Kyrkomötet fattade därefter år 2017 på kyrkostyrelsens förslag beslut om bl.a. upprättande av ett för Svenska kyrkan centralt finansierat och gemensamt fastighetsregister, som framgångsrikt etablerats den 31 december 2019 till nu- och framtida nytta. Mot bakgrund av fastighetsregister och antagen församlingsinstruktion skulle vidare på pastorats/församlingsnivå en lokalförsörjningsplan antas senast den 31 december 2021.

Församlingskyrkor, som inte rymdes inom lokalförsörjningsplanen, skulle det anvisas möjlighet att överlämna utan vederlag till nationell nivå. Redan i beredningen i utredningen Gemensamt ansvar stod det klart att kyrkostyrelsen inför beslut i kyrkomötet skulle utveckla hur överlåtna kyrkor skulle hanteras för att möjliggöra att kyrkan på olika sätt avhänder sig övertaliga församlingskyrkor. Denna process att

avhända sig församlingskyrkor bedömdes som mindre smärtsam att hantera på nationell nivå än lokalt. När kyrkostyrelsens förslag kom till kyrkomötet fanns inte denna avvecklingsprocess med i förslaget. Det som fanns var i korthet att anlägga en elefantkyrkogård på nationell nivå med bevarande och förvaltning för all framtid överförd till de olika stiftet.

Svenska kyrkans församlingskyrkor är hela svenska folkets kulturarv. I de ändrade relationerna kyrka–stat föll det sig naturligt att ansvaret för den delen av kulturarvet/församlingskyrkorna som ägdes och förvaltades lokalt skulle vara församlingarnas ansvar. Härför bl.a. utgav staten kyrkoantikvarisk ersättning, som enligt förutsättningar och statsråds löfte efter tio år skulle uppgå till minst 460 miljoner kronor, och därefter oförminskat fortsätta öka efter påvisade behov.

Det som måste framkomma som alternativ för avveckling av församlingskyrkor inför framtiden är hur en församlingskyrka kan försäljas eller på annat sätt överlåtas till en mottagare som påtar sig fortsatt ansvar för kulturarvet med möjlighet till stöd från staten eller ett överförande till staten av befintligt kulturarv (tidigare församlingskyrka).

Staten är på svenska folkets uppdrag den regelrätta förvaltaren av kulturarvet och utövar på olika sätt tillsyn av att den som innehar del av kulturarvet sköter sitt ansvar och åtagande.

Lidingö den 5 augusti 2021

Suzanne Fredborg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:87
av Suzanne Fredborg

Bevarande av kulturarvet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. se över och förnya påverkan och kommunikation med staten för att uppnå en ökning av kyrkoantikvarisk ersättning för bevarande av kulturarvet,
2. kommande år fortsätta anslå medel för kyrkobyggnadsbidrag.

Motivering

Som en följd av kyrkomötets beslut år 2017 kommer församlingar och pastorat senast den 31 december i år ha beslutat om/ha fastställt en lokalförsörjningsplan. I alla pastorat har därmed fokuserats på förvaltning, utveckling, underhåll och avyttrande av det egna fastighetsbeståndet.

För många pastorat framstår det som nödvändigt för en kostnadseffektiv lokal-användning att kunna utveckla församlingskyrkor att även ha utrymmen för samkväm, undervisning m.m. Vidare har renoveringsbehov aktualiserats som en följd av ansvaret för kulturarvet.

Församlingskyrkor kan enligt kyrkoordningen inte belånas för att investera i dessa fastigheter. Pastorat/församlingar måste därmed ha avsatt/sparat eller avsätta del av kyrkoavgiften för att finansiera renovering, underhåll och utveckling/ombyggnad. När kyrkoavgiften allmänt prognostiseras att sjunka kommer det bli svårare om inte omöjligt för många pastorat att fullfölja sitt kulturmiljöansvar, än mindre kunna företa för möjliggörande av bra församlingsverksamhet nödvändiga ombyggnader.

Därför skulle det vara eftersträvansvärt att aktivt verka för en ökning av statens tilldelning av kyrkoantikvarisk ersättning – KAE – samt att inomkyrkligt fortsätta anslå utökade bidrag för ombyggnader och renoveringar av kyrkobyggnader. Detta skulle innebära ett väsentligt stöd för pastorat och församlingar.

Lidingö den 5 augusti 2021

Suzanne Fredborg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:88
av Suzanne Fredborg

Antalet revisorer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ändra bestämmelsen i 48 kap. 2 § andra stycket första meningen kyrkoordningen till att lyda enligt följande:

Kyrkofullmäktige ska, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket, välja ytterligare en eller två revisorer.

Motivering

Enligt kyrkoordningen 48 kap. 2 § andra stycket ska kyrkofullmäktige välja ytterligare två revisorer, utöver den revisor som ska utses enligt första stycket.

Sådan ytterligare revisor ska för att vara valbar tillhöra Svenska kyrkan, vara döpt och fylla 18 år senast vid valtillfället.

Den revisor som utses enligt första stycket ska vara auktoriserad, även ett registrerat revisionsbolag får utses.

För församlingar kan det vara svårt att finna flera lämpliga personer att utse till revisorer enligt andra stycket vid samma valtillfälle.

Genom bestämmelsen i första stycket som ställer krav på en auktoriserad revisor eller ett registrerat revisionsbolag, garanteras att det finns en god kompetens och erfarenhet för att fullfölja uppdraget.

För den direkta kopplingen till granskningen av församlingsverksamheten är det en styrka att revisor utses enligt andra stycket.

För att förenkla för en enskild församling utan att ge avkall på kompetens och erfarenhet föreslås en ändring av 48 kap. 2 § andra stycket första meningen kyrkoordningen, så att det är möjligt för församling att utse enbart en revisor eller två revisorer enligt andra stycket.

Lidingö den 5 augusti 2021

Suzanne Fredborg (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:89
av Lars B Andersson m.fl.

Biologisk mångfald i Svenska kyrkans skogsinnehav

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att bevarande av den biologiska mångfalden får en framträdande plats och så att de värderingar som lyfts fram i *Ett biskopsbrev om klimatet* kring hanteringen av skogen integreras i 46 kap.

Motivering

Svenska kyrkan bör befinna sig i frontlinjen för att visa vägen mot ett verkligt klimat-anpassat och hållbart skogsbruk. Det innebär att biologisk mångfald, ekosystemets ramar och kulturvärden ska styra hur skogen ska skötas. Bevarandet av den biologiska mångfalden måste ha en framträdande plats i kyrkoordningens skrivningar angående förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Sedan 1950 har ungefär 60 procent av Sveriges produktiva skogsmark kal-avverkats och ersatts med mer eller mindre monotona produktionsskogar. I dag bedömer Artdatabankens experter att var tionde art i den svenska skogen är rödlistad och mer än 900 arter är hotade. Den främsta orsaken är omvandlingen av kontinuitets-skogar till produktionsskogar och trakthyggesbruk. Naturvårdsverket skriver 2020 att ”Förlusten av biologisk mångfald har inte bromsats upp. Många arter och naturtyper riskerar att försvinna och ekosystem att utarmas.”

Svenska kyrkan sköter sina skogar varken sämre eller bättre än andra skogsägare.

I FN:s ranking efter hur stor del av landets yta som utgör skyddad natur av världens länder hamnar Sverige på 99:e plats, långt efter länder som fått stark kritik för skogsskövling som exempelvis Brasilien (33:e plats) och Malaysia (73:e plats) (Dagens Nyheter 2018-06-22).

Med tanke på att Artdatabanken bedömer att certifieringsarbetet inte är tillräckligt för att bevara biologisk mångfald och att trakthyggesbruk är den främsta orsaken bakom förlusten behöver Svenska kyrkan anamma ett mer kritiskt förhållningssätt till både trakthyggesbruk och naturvårdsambitionen i certifieringssystemet.

Ett annat viktigt argument för att överge kalhyggesmetoden är en levande landsbygd. Hyggesfritt skogsbruk kräver större arbetsinsatser och skapar fler jobb i glesbygden.

Skogsskötselprofessor Mats Hagman räknar med 75 000 fler sysselsatta om skogsbruket sköts med vad han kallar ”naturkulturmetoden”. Om kringtjänsterna räknas in ger det 300 000 fler jobb på landsbygden om skogsbruket läggs om.

Sverige har undertecknat konventionen om biologisk mångfald som innebär att vi förbinder oss att skydda 17 procent av ekologiskt viktiga skogsmiljöer och riksdagen har dessutom gått steget längre när den 2013 antog målet att skydda 20 procent.

Ett led i Svenska kyrkans försoningsarbete med urfolket/samerna måste innebära att Svenska kyrkan avstår från att sälja gammelskog, viktiga intresseområden för urfolket/samerna, utan omvandlar dessa gammelskogar till ”kyrkoreservat” i ständigt skydd av Svenska kyrkan som förvaltare.

Enligt den grundsyn på skapelsen som biskoparna lyfter fram i *Ett biskopsbrev om klimatet* har skogen ett egenvärde i relation till Gud genom att Gud älskar sin skapelse. Vi behöver se på skogen, ängen, åkermarken utifrån Guds kärleksfulla blick. Denna grundhållning till skapelsen skulle kunna motivera Svenska kyrkan till ett ambitiöst arbete för att bevara den biologiska mångfalden i våra skogar. Skogen är helig och kan berätta om Guds skönhet och storhet och är inte bara ett medel för förkunnelsen om Guds rike.

För att detta omställningsarbete ska vara möjligt måste kyrkoordningen skrivas om när det gäller förvaltningen av prästlönetillgångarna. I 46 kap.1 § kyrkoordningen står det att syftet med förvaltningen av prästlönetillgångarna är att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans förkunnelse. Vidare står i 46 kap. 3 § att prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Låt teologin och inte ekonomin styra hur vi sköter skogen. Enligt *Ett biskopsbrev om klimatet* är skogen helig och kan berätta om Guds rike och är inte bara medel för förkunnelsen om Guds rike. Vackra skogar med en mångfald av djur och växter kan berätta om Guds storhet och skönhet vilket inte kalhyggen och homogena, likåldriga skogar kan.

Svenska kyrkan ska avsätta minst 20 procent av sin skogsmark för naturvårdsändamål.

Svenska kyrkan har ställt sig bakom arbetet med Agenda 2030, där FN har satt upp 17 globala mål som bidrar till hållbar utveckling och ett av delmålen, nr 15, är ”Ekosystem och biologisk mångfald”.

Svenska kyrkan bör befinna sig i frontlinjen för att visa vägen mot ett verkligt klimatanpassat och hållbart skogsbruk där biologisk mångfald, ekosystemets ramar och kulturvärden styr hur skogen sköts.

Kilafors den 13 juli 2021

Lars B Andersson (ViSK)

Sara Lindalen (ViSK)

Marjut Ervasti (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:90
av Eric Westroth m.fl.

Anonymisering av kollekt via Swish

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda de tekniska förutsättningarna för att låta församlingarnas Swish-kollekter avidentifieras innan transaktionerna delges församlingen.

Motivering

I dagens samhälle sker allt fler transaktioner mellan såväl kund och affärsinnehavare som mellan privatpersoner kontantlöst. I butiker betalar vi i allt större utsträckning med kort och mellan privatpersoner har mobiltelefontransaktioner genom Swish etablerat sig som en dominerande aktör.

Detta leder till att allt färre personer ens har några kontanter med sig alls och därmed har även beloppen i kollektlåvarna blivit allt lägre.

Kyrkorna och de flesta församlingar har rått bot på detta genom att införskaffa sig ett eget Swish-nummer, genom vilket gudstjänstbesökaren kan erlagga sin kollekt. Detta kan dock innebära en viss olägenhet. Kollekten man tidigare lade i kollektlåven, var anonym och ingen kunde göra skillnad på någon, då ingen visste vem som hade givit 5-öringen och vem som hade givit hundralappen.

I dagens digitala transaktioner finns det från myndigheter ett krav på spårbarhet, för att på så sätt förhindra kriminella och olagliga transaktioner. En bieffekt av detta är att anonymiteten vid kollektinsamling via Swish går förlorad. Personal i den enskilda församlingen kan se vilka och hur mycket varje besökare som gett sin gåva via Swish har givit. Detta skulle kunna anses som ett intrång på den personliga integriteten, varvid man kan anta att en del undviker att skänka pengar via Swish och i avsaknad av kontanter kanske inte lämnar någon gåva i kollekt alls.

För att komma tillrätta med denna problematik, hade det varit önskvärt om man hade kunnat undvika identifiering och spårbarhet av kollektgivarna på lokal nivå. Självklart måste det även i framtiden finnas den av de svenska myndigheternas beslutade spårbarheten av transaktioner, men man hade med fördel kunnat lagra den personliga informationen om kollektgivarna hos Svenska kyrkan centralt, där det inte finns någon personlig kännedom om de enskilda gåvogivarna.

Ett tänkbart alternativ skulle kunna vara att företagen bakom Swish, skickar fullständig information om betalningstransaktionerna till Svenska kyrkan centralt och endast skänkt belopp i en klumpsumma till den enskilda församlingen. Varje församling skulle då fortsättningsvis ha ett eget Swish-nummer, men transaktionshistorik för insättningar delges och arkiveras hos Svenska kyrkan centralt och kan därmed spåras bakåt vid begäran av svenska myndigheter.

Mot 2021:90 Kulltorp den 2 augusti 2021

Eric Westroth (SD)

Linda Lindberg (SD)

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:91
av Eric Westroth m.fl.

Säkert valsedelssystem

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att införa ett valsystem med en gemensam valsedel för samtliga nomineringsgrupper.

Motivering

Svenska kyrkan ska liksom samhället i övrigt vila på demokratisk grund och vara organiserad enligt demokratins principer. Systemet med demokratiska val till kyrkans beslutande församlingar bör bevaras och stärkas.

I syfte att garantera valhemligheten och att ge samtliga anmälda nomineringsgrupper lika möjlighet att nå väljarna, bör kyrkan utreda möjligheten att enligt dansk modell införa ett system med en gemensam valsedel för samtliga nomineringsgrupper.

Med ett valsystem liksom det danska så minimeras möjligheter till misstag som bortglömda valsedlar och säkrar allas lika rätt att vara valbara. Det omintetgör dessutom misstankar om fusk såsom bland annat risken för undangömda eller bortplockade valsedlar. Det skulle istället kunna bli ett tryggt och stabilt system där den säkra och demokratiska grunden stärks.

Stockholm den 2 augusti 2021

Eric Westroth (SD)

Linda Lindberg (SD)

Arnold Boström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:92
av Eric Westroth m.fl.

Rösta digitalt i kyrkovalet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att med personlig elektronisk signatur kunna rösta i kyrkovalet via internet.

Motivering

Svenska kyrkan är Sveriges folkkyrka med en majoritet av landets medborgare som medlemmar och i särklass det största trossamfundet. Det är även en av de största organisationerna i civilsamhället och en mycket stor arbetsgivare. Kyrkan är därmed en stor och synlig kulturbärare samt en aktör av stor betydelse i vår mentalitet och genom livets olika skeden närvarande för såväl den enskilda människan som för familjen. Sverigedemokraterna betraktar därför Svenska kyrkans öde som en angelägenhet för alla svenskar, troende såväl som icke troende. I århundraden har kyrkan i såväl glädje som sorg varit en omistlig del av det svenska folkets liv och är så än idag.

Samtidigt som Svenska kyrkan är i särklass det största trossamfundet så ser vi tendenser av ett minskat stöd från landets medborgare. Att Svenska kyrkan möter samhället och de nya generationerna är av stor betydelse ur ett kommunikativt och arbetsmässigt perspektiv.

Här ser vi sverigedemokrater ett värde av att Svenska kyrkan tar ytterligare kliv framåt vad gäller att möta och tillgängliggöra kyrkan för medborgarna och medlemmarna.

I syfte att dels öka valdeltagandet, dels öka tillgängligheten för de medlemmar som av olika anledningar har svårt att ta sig till vallokalerna, bör även möjligheten att med elektronisk signatur kunna rösta i kyrkovalet via internet utredas.

Stockholm den 2 augusti 2021

Eric Westroth (SD)

Linda Lindberg (SD)

Arnold Boström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:93
av Bengt Kjellgren m.fl.

Extra anslag till församlingar och pastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. under år 2022 utbetalas från nationell nivå (eget kapital) direkt till församlingarna/pastoraten 500 miljoner kronor. Utbetalningen ska ske proportionellt efter antalet kyrkotillhöriga i respektive enhet den 31 december 2021.
2. uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa hur stor del av det extra anslaget om 500 miljoner kronor som ska tilldelas utlandsförsamlingarna.

Motivering

Coronapandemin har slagit undan benen på mycket av Svenska kyrkans verksamhet och när nu allt, förhoppningsvis, ska starta i gång som vanligt igen borde kyrkan göra en storsatsning genom att ta av sina besparingar anser vi i nomineringsgruppen Borgerligt alternativ.

Vi föreslår en engångsutbetalning på 500 miljoner kronor till församlingarna som betalas ut direkt från eget kapital på central nivå. Utbetalningen ska ske proportionellt efter antalet kyrkotillhöriga i respektive enhet den 31 december 2021.

Även församlingarna inom utlandskyrkan bör få del av denna satsning, genom att anslaget från nationell nivå till SKUT ökas. Vi föreslår att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att besluta om hur stor del av det extra anslaget på 500 miljoner kronor som ska tilldelas utlandsförsamlingarna.

Denna engångsutbetalning ska gå direkt till församlingsarbetet. Vi förordar i det här sammanhanget den mest kostnadseffektiva lösningen på utbetalning till församlingar/pastorat så att detta inte blir ett hinder i beredningen av ärendet.

Vi anser att pengarna behövs när arbetet efter coronapandemin ska starta igen, men också för att kunna täcka de omkostnader som varit. Exempelvis har många församlingar investerat i teknisk utrustning då de ställt om verksamheten. Utöver detta ser vi också ett otroligt stort behov av att rekrytera nya präster och diakoner, där det här nog kan hjälpa till.

Det finns i kyrkan ett sparad kapital på omkring tio miljarder kronor och vi menar att det är dags att börja använda pengarna nu.

Vi delar inte majoritetens syn i kyrkostyrelsen att det behövs mer pengar i ladan. Den är redan välfyllt ända upp till taknocken.

Halmstad den 4 augusti 2021

Bengt Kjellgren (BA)

Olle Reichenberg (BA)

Margareta Nisser-Larsson (BA)

Mats Hagelin (BA)

Kyrkomötet
Motion 2021:94
av Eric Westroth och Daniel Engström

Konsekvenser av ökad sekretess

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda konsekvenserna av de förändringar man gjorde i kyrkoordningens 54 kapitel under kyrkomötet 2020 och vilka begränsningar dessa ändringar innebär för transparensen och informationsinhämtningen för oberoende granskande aktörer såsom forskare, journalister, författare samt medlemmar i Svenska kyrkan som önskar att följa upp Svenska kyrkans interreligiösa samarbeten.

Motivering

Svenska kyrkans verksamheter bör präglas av öppenhet och offentlighet så långt det över huvud taget är möjligt. Att utforma generella förbud mot utlämning av uppgifter gällande Svenska kyrkans verksamheter, såväl nationellt som internationellt, försvårar inte bara insyn och granskning av verksamheterna utan riskerar även att späda på misstänksamheten mot kyrkan och dess företrädare. Därigenom riskerar mörkandet av vissa verksamheter att accelerera antalet medlemsutträden ur Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan bör inte ägna sig åt sådant som kräver en ”generell sekretess”, förutom sådant som redan är reglerat i lag, utan kyrkans verksamheter måste kunna tåla granskning och insyn av såväl journalister, forskare, författare som enskilda medlemmar. Att jämföra sig med verksamheter som berör relationen mellan olika stater, så kallad diplomati, haltar betänkligt.

Då Svenska kyrkan dessutom uppbär en inte föraktfull summa medel från offentliga myndigheter i sitt arbete, exempelvis från Sida och i förlängningen då även från de svenska skattebetalare som valt att inte vara medlemmar i Svenska kyrkan, så borde vikten av öppenhet och offentlighet vara ännu mer viktig.

Under kyrkomötet 2020 beslutade kyrkomötet på inrådan av kyrkostyrelsen att ändra bland annat kyrkoordningens 54 kap. 8 b §:

Förbud gäller mot att röja uppgifter om Svenska kyrkans ekumeniska och interreligiösa förbindelser. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att det är till skada för dessa förbindelser.

Förbud gäller även i övrigt mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, hänförliga till ekumenisk och interreligiös verksamhet. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Denna ändring ger alltså Svenska kyrkan möjlighet att sekretessbelägga och förhindra insyn för utomstående, medlemmar och förtroendevalda när det gäller Svenska

kyrkans interreligiösa förbindelser, där det skulle kunna misstänkas att just ”förbindelsen” kan ta skada om den kom till allmän kännedom.

Kyrkans interreligiösa förbindelser måste tåla granskning. Vi har sett tidigare granskningar gjorda av såväl den internationellt framstående terroristforskaren Magnus Ranstorp samt författaren Johan Westerholm. Deras resultat har visat att organisationer som Svenska kyrkan samarbetar med har kopplingar till Muslimska brödrskapet.

Ibn Rushd är också ett studieförbund som Svenska kyrkan samarbetar med och som vid granskningar inte visat sig leva upp till de krav som ställs på ett studieförbund i Sverige. Deras rätt till bidrag från samhällets övriga institutioner ifrågasätts på allt fler håll och de står även under granskning för tidigare utbetalade medel.

För att undanröja eventuella misstankar om sekretessbeläggning för att dölja oegentligheter och samarbeten med klandervärda organisationer, måste kyrkans verksamheter vara öppna för extern granskning. Den begränsning som beslutet av 2020 års kyrkomöte innebär när det gäller interreligiösa samarbeten och möjligheten till sekretessbeläggning av dessa, behöver därför utvärderas.

Kulltorp den 2 augusti 2021

Eric Westroth (SD)

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:95
av Aron Emilsson

Den svenska psalmboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. i framtagandet av en ny psalmbok, kommunikativt synliggöra processen för den breda allmänheten och stödja församlingarna i att på lokal nivå skapa samlande initiativ och träffpunkter kring processen,
2. i processen ta stor hänsyn till beprövad liturgi, det svenska språkets särställning och samspel med 1986 års psalmbok.

Motivering

Den svenska psalmboken är en av Sveriges mest lästa böcker. Nuvarande psalmbok utgavs 1986. Sverige har genom historien haft fyra officiella psalmböcker bortsett Uppsalapsalmboken från 1645. Nu står vår kyrka i begrepp att låta ta fram en ny psalmbok. En historisk kyrkomusikalisk och nationell händelse, inte minst i den bemärkelsen att man ska låta hela svenska folket skicka in förslag och tycka till om vilka psalmer man vill ska ingå i denna gemensamma levande kulturskatt. Psalmboken finns i många svenska hem och är en fysisk illustration av hur integrerad kyrkans liv och lära är med den svenska folkkulturens. Miljöer, målade beskrivningar, flora och fauna och seder och bruk som återspeglas i många psalmer indelade i årstider och högtider, är inte sällan sprungna ur denna integration. Melodin kan vara en folkmelodi och texten en spegling av människors liv och arbete i det svenska landskapet. Jämte detta står uttryck för den världsvida kristna gemenskapen och lånade melodier och texter från närbesläktade länder och kulturella miljöer. För Sverigedemokraterna är det i den process som nu tagits vid med en ny version av psalmbok, viktigt att stor hänsyn tas till kontinuitet, kristen tro och tradition och hänsyn och respekt för det musikaliska arvet och samspel med 1986 års psalmbok, så att dessa på ett lyhört och välsmort sätt kan stå i armkrok med varandra och upprätthålla igenkänning och identifikation varhelst i landet man befinner sig och att enhetskyrkan inte tunnas ut mer än vad som redan riskerats med den nya kyrkohandboken. Detta bör tas i beaktande inför det förestående arbetet. I beaktande bör också tas det svenska språkets särställning som folk- och huvudspråk, samt liturgisk lyhörddhet till den kyrkliga förrättningen i övrigt. Att psalmboken fungerar i liturgin och för människor, såväl vana som ovana, att sjunga med i, är också en aspekt att ha i beaktande för att skapa samhörighet och delaktighet i detta levande kulturarv. I och med att Svenska kyrkan är den svenska majoritetskyrkan och en folkkyrka är det också viktigt att man på ett genomtänkt vis vänder sig till den breda allmänheten i revideringen och verkar för att göra detta till en nationell angelägenhet, med samlande initiativ i stift och församlingar.

Skällvik den 5 augusti 2021

Aron Emilsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:96
av Terence Hong slo m.fl.

Direktiv för förvaltning av prästlönetillgångarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram nya direktiv för förvaltning av prästlönetillgångarna så att mänskliga rättigheter och biologisk mångfald alltid går före ekonomisk avkastning och avverkningsvolym.

Motivering

Det är dags att stå upp för skogen. Den riktiga skogen som är hem för miljoner av arter och som ger människan en mening i livet. Där spåren av barktäkter, eldstäder och gamla lämningar vittnar om den symbios mellan naturen och människan som lett oss hit.

Vi kan inte ha en skogspolitik där man förnekar livets självklara plats. Där staten slutar inventera vilka höga naturvärden som finns för skogarnas växter och djur – eller förslaget om att radera ut de redan inventerade nyckelbiotoperna från registren. Det är fel. Vi kan inte avskärma oss som art från de övriga. För just naturens mångfald är själva livsförutsättningen för människans existens. Vi kan därför inte i ett modernt kunskapssamhälle avrusta kunskapen om vår natur och i förlängningen oss själva.

Svenska kyrkan som skogsägare måste gå före och visa väg. Vi kan inte rycka på axlarna och tondövt fortsätta skövla våra skogar samtidigt som urfolket samerna säger att det dödar vår kultur. Där skogsmaskinerna inte bara utplånar den för renen så viktiga laven utan också samiska kulturlandskap. Vi kan inte fortsätta bygga vår generations välfärd på våra barns olycka. Svenska kyrkan bör ändra på direktiven så att mänskliga rättigheter och biologisk mångfald alltid går före ekonomisk avkastning och avverkningsvolym. Det är inte farligt att stå upp för livet före excelarkets sista rad. Den riktiga skogen som brukats varsamt i generationer är våra förfäders kärlek till oss. Låt oss föra vidare den kärleken till våra barn.

Uppsala den 5 augusti 2021

Terence Hong slo (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Jan Björkman (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2021:97
av Terence Hongslo och Jan Björkman

Hållbara textilier

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. arbeta aktivt med att informera och utbilda varje stift och församling om hur inköp av textilier påverkar människor och miljö, och om vikten av att välja ekologisk bomull och hållbara textilier.
2. se till att de som arbetar med upphandling på Svenska kyrkans nationella nivå tar fram en nationell strategi för inköp av ekologisk bomull och andra hållbara/miljöanpassade textilier (i t.ex. kåpor, dukar, kläder, handdukar, gardiner).

Motivering

Varför behövs ekologiska textilier?

Idag är kläd/textilindustrin mycket miljöstörande med utsläpp vid varje steg i processkedjan, från bomullsodling till fabriksprocesser. Bomullsodling i världen dödar 22 000 människor och förgiftar tre miljoner människor varje år (källa WHO).

Bekämpningsmedel hamnar ofta i grundvattnet där invånarna som lever vid bomullsodlingar ska hämta sitt dricksvatten. I dessa områden råder det samtidigt stor brist på rent vatten. För varje kilo färdig bomull krävs 1 kilo bekämpningsmedel (103 olika sorter) och mellan 10 000 till 29 000 liter vatten. I textilstaden Tirupur i södra Indien, där många kända svenska textilföretag har sin produktion, har floden Noyyal helt förstörts. Ytterligare kemikalier används vid varje steg av textiltillagningen fram till dess att textilierna kommer till Sverige. Dessutom är arbetsförhållandena i textilfabrikerna ofta mycket dåliga med arbetsdagar på 14 timmar, låg lön och hälsofarlig arbetsmiljö med lung- och hudsjukdomar.

I Sverige köper vi ungefär 13 kilo kläder och textilier per person och år (källa Naturskyddsföreningen) varav hälften är av bomull. Per svensk motsvarar vår import av bomull 215 kvadrater mark i tredje världen (källa Ekocentrum). Det är därför viktigt att vi kvalitetssäkrar denna mark, genom att välja ekologisk bomull och andra hållbara material. På reningsverken hamnar många av gifterna från kläderna i slammet. Kretsloppsanpassningen att använda slam på åkrar kan härmed förstöras.

Höga halter av nonylfenol har upptäckts i bl.a. jeans och handdukar.

Nonylfenol är ett ämne som är giftigt och orsakar skadliga långtidseffekter på miljön. Ämnet har hormonstörande effekter vilket innebär att t.ex. hanfiskar kan få honegenskaper.

Svenska kyrkan är en stor aktör när det gäller konsumtion av bomull och andra textilier i bl.a. kåpor, dukar, kläder, handdukar och gardiner. Att leva i enlighet med det kristna budskapet är verkligen att tänka på människor och miljö i de fattiga delarna på vår jord. Att köpa in ekologisk bomull istället för besprutad gör stor skillnad för

Mot 2021:97 tusentals människor! När Svenska kyrkan väljer hållbara textilier kan den negativa miljöpåverkan minska.

Uppsala den 5 augusti 2021

Terence Hongslo (MPSK)

Jan Björkman (MPSK)

Kyrkomötet

Motion 2021:98

av David Lång och Ann-Christine From Utterstedt

Psalmen Fädernas kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala som sin mening att Johan Alfred Eklunds psalm Fädernas kyrka åter bör förekomma i Den svenska psalmboken.

Motivering

Innan det sekulariserade samhället slog över Svenska kyrkan som ett svart moln, präglades Svenska kyrkan och dess verksamhet – förutom av den grundläggande, allt överskuggande kärleken till Gud – även av en kärlek till land och folk. Det framgår klart av Skriftens ord, att nationerna har en skapelsegiven plats på jorden.

Fosterlandets betydelse för kyrkan, och kyrkans betydelse för fosterlandet, har även haft sitt genomslag i Svenska kyrkans skatt av psalmer och hymner. I den gamla psalm 169 sjöng kyrkfolket sålunda:

Fädernas kyrka i Sveriges land,
kärast bland samfund på jorden!
Vida hon famnar från strand till strand,
fast är hon grundad av Herrens hand.
Byggd till hans tempel i Norden.

Allt fick sin vigning i kyrkans famn:
brudgummens löfte till bruden,
hemmet, det nyföddas kristna namn,
kämparnas färd till den sista hamn,
fanan och konungaskruden.

Menar vi i Svenska kyrkan allvar med devisen ”folkkyrka” måste kärleken till land och folk, till fosterlandet, återfå sin naturliga plats. Under det att vi tror på Gud och hans heliga evangelium, aktar Kristus allena, skriften allena och nåden allena, älskar vi även vårt land.

Detta står på intet sätt i motsats till andra folks kärlek till sina fosterländer och sina kyrkor. Tvärtom ser vi fosterlandskärleken som något för varje folk självklart och positivt, som en grund för samhällssolidaritet i motsats till grupp- eller klassegoism.

Stockholm den 5 augusti 2021

David Lång (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2021:99
av Lisa Gerenmark

Jourhavande präst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att undersöka möjligheten att stärka jourhavande prästs verksamhet med ytterligare personella resurser, företrädesvis diakoner, för att kunna möta upp det ökade behov och förväntningar av kris och samtalsstöd som finns.

Motivering

Under året (2020) har trycket på jourhavande präst varit högt då utsattheten under pandemin har ökat. Svenska kyrkan har marknadsfört jourhavande präst som ett stöd och en viktig funktion för att möta akut psykisk ohälsa vilket har fått stort genomslag i media och i ökad efterfrågan. Totalt är det en ökning med nästan 40 procent personer som kontaktar jourhavande präst via chatt eller telefon. Fler präster har behövt rekryteras för att bemanna de utökade öppettiderna men behoven av mer personal och resurser kvarstår då många samtal inte besvaras (som mest 3 700 obesvarade samtal i april månad 2020).

Diakoner i Svenska kyrkan arbetar dagligen med själavård, akutsamtal och krisstöd. Diakoner har grundutbildning inom vård, omsorg, pedagogik, psykologi och teologi. De flesta har en lång yrkeserfarenhet som bland annat sjuksköterskor, terapeuter, socionomer och lärare innan de vigs till diakoner och efter sin vigning vidareutbildning inom någon eller flera av dessa områden. Diakoner har uttryckt vilja och intresse att bidra inom jourhavande präst stödverksamhet utifrån sin kompetens och erfarenhet.

I diskussioner om möjligheter att utöka personella resurser till jourhavande präst lyfts ofta prästers absoluta tystnadsplikt fram som avgörande för att kunna bedriva själavård inom ramen för jourhavande präst.

I Svenska kyrkan finns en treledad vigningstjänst, biskop, diakon och präst och vi lyder alla under tystnadsplikten och vi utövar alla själavård. Vår tystnadsplikt ser olika ut och i själavården kompletterar vi varandra genom att diakonens tystnadsplikt kan brytas av konfidenten och därmed kan diakonen vara ett stöd och agera i handling om konfidenten så önskar. Diakonen har också anmälningsplikt då det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningskyldighet enligt lag.

Kyrkan har under det gångna året tagit stora kliv i den digitala utvecklingen vilket gör att det är fullt möjligt att även digitalt härbärgera de olika graderna av tystnadsplikt.

Redan idag finns samtalsjourer som bemannas av både präster och diakoner t.ex. samtalstjänst för teckenspråkiga.

Mot 2021:99 Det finns därför anledning att utreda hur jourhavande präst kan utvecklas med stöd av ny teknik och rekrytering av diakoner in i verksamheten.

Skara den 5 augusti 2021

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Bordlagda motioner från kyrkomötet 2020

Bordlagda motioner från kyrkomötet 2020

- 2020:4 Kyrkoantikvarisk ersättning
Aron Emilsson m.fl.
- 2020:6 Utvärdering av kyrkomötet 2020
Karl-Gunnar Svensson
- 2020:10 Kyrklig scout- och idrottsverksamhet
Torbjörn Aronson
- 2020:19 Antalet ledamöter i kyrkomötet
Eric Westroth m.fl.
- 2020:20 Prästlönetillgångarnas avkastning och utdelning
Lennart Persson
- 2020:23 Minskat antal ledamöter i kyrkomötet
Bengt Kjellgren och Mats Hagelin

Kyrkomötet
Motion 2020:4
av Aron Emilsson m.fl.

Kyrkoantikvarisk ersättning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till regeringen framföra att den kyrkoantikvariska ersättningen är i behov av att indexregleras och räknas upp retroaktivt sedan dess införande, utifrån inflation och pris- och löneomräkning.

Motivering

I dag är den kyrkoantikvariska ersättningen 460 miljoner kronor. Det är samma nivå som ersättningen legat på över lång tid. Ersättningen står alltså still, men har i realiteten minskat över tid om man ser till inflation och att anslaget inte räknats upp utifrån pris- och löneomräkning.

Samtidigt kan vi konstatera att behovet av kyrkoantikvarisk ersättning är stort ute i församlingarna och att den statliga nivån utgör en förhållandevis liten del av de totala vård- och underhållskostnaderna. Den kyrkoantikvariska ersättningen är viktig, men långt ifrån tillräcklig. Till stor del bekostas vården av de kulturhistoriska miljöerna av kyrkoavgiften, vilken också ska täcka kyrkans ordinarie verksamhet. Detta samtidigt som det råder enighet om att det kyrkliga kulturarvet är en gemensam angelägenhet, oavsett om man är medlem av Svenska kyrkan eller ej.

I många församlingar är ekonomi, fastighetsfrågor och budgetbalans ett växande bekymmer och i värsta fall ser man sig nödgad att välja mellan fullgod församlings- och själavård eller vård och underhåll av kyrkobyggnader och andra former av det kyrkliga kulturarvet. Det är en situation som inte längre är ny, men kan förväntas växa i omfattning och i och med att det kyrkliga kulturarvet är en nationell angelägenhet, oavsett medlem i Svenska kyrkan eller ej, så menar vi att det är tid för staten att ta ett utökat ansvar och höja den kyrkoantikvariska ersättningen.

Vår kyrka förvaltar Sveriges största sammanhållna fysiska kulturarv och har en viktig uppgift i att understryka behovet av kulturell hållbarhet. Svenska kyrkans roll som kulturvårdare och levande kyrka kräver att så många äldre kyrkor och kyrkomiljöer som möjligt kan bevaras för framtiden.

Kyrkomötet bör därför uppdra till kyrkostyrelsen att ta förnyade och ökade initiativ gentemot staten och primärt regeringen i syfte att få till stånd en uppjusterad kyrkoantikvarisk ersättning utifrån vad som anges i denna motions yrkande.

Skällvik den 10 juli 2020

Aron Emilsson (SD)

Daniel Engström (SD)

Julia Kronlid (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Elisabeth Werner (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2020:6
av Karl-Gunnar Svensson

Utvärdering av kyrkomötet 2020

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2020:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2021–2023 med anledning av coronapandemin uppdra till kyrkostyrelsen att göra en särskild utvärdering av kyrkomötet 2020.

Motivering

Kyrkomötets presidium brukar göra en utvärdering av varje kyrkomöte. Men kyrkomötet 2020 blev något helt annorlunda som till stora delar har påverkat kyrkostyrelsens skrivelse 2020:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2021–2023 med anledning av coronapandemin. Därför är det viktigt att kyrkomötet fattar ett beslut om en särskild utvärdering för kyrkomötet 2020 med anledning av coronapandemin.

Coronaviruset ställde till det för hela världen 2020 vilket också påverkade kyrkomötet. En överenskommelse gjordes med kyrkomötets presidium och gruppledarna för kyrkomötets nomineringsgrupper som innebar ett kyrkomöte med begränsat antal ledamöter och att kyrkomötet genomfördes digitalt.

På grund av den situation vi befinner oss i genom pandemin var det svårt att göra på annat sätt för att kunna hålla fast vid Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Alternativet hade varit att ställa in kyrkomötet, men det kom presidiet och gruppledarna fram till var ett sämre alternativ.

Frågan är vad vi kan lära oss av det här om en liknande situation uppstår i framtiden. Borde det finnas en beredskap för sådana här händelser i kyrkoordningen? Kan den demokratiska grund som Svenska kyrkan står i gälla fullt ut för de beslut som fattas på ett sådant kyrkomöte? Skulle det finnas en särskild överklagansmöjlighet mot de beslut som fattas av ett decimerat kyrkomöte när Svenska kyrkan måste följa beslut som fattas av regering och statliga myndigheter?

Eftersom det har blivit så här är det viktigt att kyrkostyrelsen får ett uppdrag att särskilt utvärdera detta kyrkomöte för att dela erfarenheter och annat som vi kan ha nytta av i fall en liknande situation skulle uppstå vid något kommande kyrkomöte.

Nu skulle ovan nämnda frågor kunna ingå i presidiets uppdrag att utvärdera detta kyrkomöte. Men frågor som har ställts i bl.a. Kyrkans tidning föranleder en större utvärdering där frågor om demokrati har ställts och frågor om ett decimerat kyrkomöte ska fatta beslut om större frågor som påverkar Svenska kyrkans framtid i hög grad. Nu kommer en större del av kyrkomötets ledamöter ändå delta i utskottsarbetet, men frågorna måste ställas och utredas. Därför bör kyrkostyrelsen, självklart tillsammans

Mot 2020:6 med kyrkomötets presidium, få detta uppdrag vars resultat sedan redovisas till kyrkomötet.

Träslövsläge den 24 juli 2020

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2020:10
av Torbjörn Aronson

Kyrklig scout- och idrottsverksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en nationell strategi för organisation av kyrklig scout- och idrottsverksamhet.

Motivering

Som framgår av kyrkostyrelsens skrivelse 2020:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan är det betydligt vanligare att män lämnar Svenska kyrkan än kvinnor. Könsskillnaderna i hur många som aktivt beslutar sig för att lämna kyrkan är dessutom större i de yngre åldrarna. I längden är detta naturligtvis i högsta grad illavarslande och kan försvaga Svenska kyrkans folkliga förankring. Det behöver därför tas nya initiativ för att motverka denna trend.

Under 1900-talet utgjorde Ansgarsförbundet en barn- och ungdomsorganisation inom Svenska kyrkan, där scoutverksamhet var viktig. Scoutverksamheten skapade kontaktytor med pojkar, vilket så småningom kunde leda över i ett livslångt församlingsengagemang. Ansgarsförbundet och dess scoutverksamhet upphörde 1992, då förbundet tillsammans med Kyrkans Ungdom bildade Svenska Kyrkans Unga den 1 januari 1993.

Med den negativa trend som finns idag skulle en uppdaterad och kulturellt relevant version av scout- och idrottsverksamhet kunna vara ett sätt att vrida utvecklingen i en positivare riktning. Scout- och idrottsverksamhet är naturligtvis viktigt för alla ungdomar, både killar och tjejer. Scoutverksamheten ger också möjligheter att bibringa miljökunskap, betonar vikten av att vårda skapelsen och ger möjlighet till integrering av nya svenskar på ett naturligt sätt.

Uppsala den 26 juli 2020

Torbjörn Aronson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2020:19
av Eric Westroth m.fl.

Antalet ledamöter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda antalet ledamöter i kyrkomötet i syfte att reducera antalet ledamöter och därigenom även göra nödvändiga besparingar på nationell beslutsnivå.

Motivering

Det är tydligt i kyrkostyrelsens skrivelser till kyrkomötet, att Svenska kyrkan står inför stora ekonomiska utmaningar. Inte bara som ett resultat av coronapandemin, utan även långsiktigt med ett allt mer vikande medlemsunderlag.

Tydligt är att det måste genomföras besparingar på alla nivåer i syfte att kunna prioritera Svenska kyrkans grunduppdrag gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Allt eftersom Svenska kyrkan utvecklas i vår samtid ser vi det som naturligt att organisationens struktur, arbetsordning och storlek ses över. Med sviktande medlemsantal bör också antalet ledamöter och tjänstemän i kyrkomötet ses över.

Genom att minska antalet ledamöter i kyrkomötet skulle inte bara kostnaden för att genomföra kyrkomötet kraftigt reduceras, utan samtidigt skulle det också bli organisatoriskt och administrativt mer effektivt. Det skulle dessutom sända en tydlig pedagogisk signal nedåt i organisationen, att besparingar på alla nivåer är nödvändiga.

Naturligtvis är det viktigt att ledamöterna, efter en reduktion, är tillräckligt många till antalet för att nödvändig representation från stift och nomineringsgrupper uppnås.

Stockholm den 28 juli 2020

Eric Westroth (SD)

Arnold Boström (SD)

Linda Lindberg (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2020:20
av Lennart Persson

Prästlönetillgångarnas avkastning och utdelning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över nu rådande bestämmelser för Prästlönetillgångarna.

Motivering

Utdelningen från Prästlönetillgångarna (PLT) ska med nuvarande bestämmelser delas så att hälften går till stiftet och hälften till stiftets församlingar.

De år fonderna ”gått dåligt”, eller ekonomin varit svag, ska fonderna värdesäkras genom tillskott från annan PLT-verksamhet, vilket en del år kan bli betydande belopp.

En sådan värdesäkring finns sannolikt redan i den fasta egendomen, då en beräknad värdering är taxeringsvärdet gånger 1,33. När det gäller jordbruksarrenden, omförhandlas dessa regelbundet enligt index.

Den fasta egendomen kan därmed anses vara självfinansierad. Detsamma borde även gälla fonden, så att den över tid kan bära sina egna upp- och nedgångar.

Resultatet borde leda till bättre utdelningar till stift och församlingar.

Delsbo den 28 juli 2020

Lennart Persson (C)

Kyrkomötet
Motion 2020:23
av Bengt Kjellgren och Mats Hagelin

Minskat antal ledamöter i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda antalet ledamöter i kyrkomötet, i syfte att reducera antalet ledamöter och därigenom även göra nödvändiga besparingar på nationell nivå.

Motivering

Frågan om antalet ledamöter i kyrkomötet har diskuterats under många år. Flera motioner i ämnet har tidigare väckts i kyrkomötet, och frågan lyftes även inom ramen för demokratiutredningen för några år sedan. Kyrkomötets storlek regleras i kyrkoordningens 11 kap. 1–2 §§. Där stadgas att antalet ledamöter ska vara 251, varav två ledamöter utses av utlandsförsamlingarna. Det är naturligtvis viktigt att antalet ledamöter är så pass stort att Svenska kyrkans högsta beslutande organ har en god representativitet utifrån, bland annat, geografisk spridning. Samtidigt måste kyrkomötet ges förutsättningar till ett effektivt arbete, sett till såväl arbetsformer som kostnader. Vi föreslår att kyrkomötet ska besluta att ge i uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda antalet ledamöter i kyrkomötet, i syfte att reducera antalet ledamöter och därigenom även göra nödvändiga besparingar på nationell beslutsnivå. Kyrkostyrelsen föreslås därför få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen i tillämpliga delar. Kyrkomötets arbete är idag tungrott och kostnaderna tämligen omfattande. Som exempel kan nämnas utmaningen i att hitta lämpliga lokaler för kyrkomötet med nuvarande storlek. Vi bedömer att en god representativitet kan upprätthållas även med färre än 251 ledamöter. I en tid då Svenska kyrkan tappar medlemmar, med tuffa ekonomiska och verksamhetsmässiga prioriteringar i många församlingar som följd, bör den nationella nivån föregå med gott exempel. Ett minskat antal ledamöter i kyrkomötet är ett sätt att bidra till att öka effektiviteten och minska kostnaderna. I kyrkostyrelsens beredningsarbete bör även ingå att utreda fördelningen mellan fasta mandat och utjämningsmandat (kyrkoordningen 38 kap. 17 §), för att säkerställa en tillräcklig proportionalitet inom ramen för ett minskat antal ledamöter. Vi vill understryka att utlandsförsamlingarnas representation inte påverkas av förändringen, utan att dessa även framdeles ska utse två ledamöter.

Halmstad och Simrishamn den 29 juli 2020

Bengt Kjellgren (BA)

Mats Hagelin (BA)